

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Końskie na lata 2014-2022

Projekt

Końskie 2014 rok

SPIS TREŚCI

1.	Diagnoza społeczno-gospodarcza	5
1.1.	Sfera Społeczna	5
1.1.1.	Demografia i zatrudnienie	5
1.1.2.	Zjawiska psychospołeczne i bezpieczeństwo publiczne	7
1.1.3.	Pomoc społeczna i ochrona zdrowia	8
1.1.4.	Warunki mieszkaniowe	11
1.1.5.	Edukacja i wychowanie	11
1.1.6.	Sport i rekreacja	13
1.1.7.	Kultura i sztuka	14
1.2.	Sfera gospodarcza	16
1.2.1.	Struktura branżowa gospodarki	16
1.2.2.	Struktura branżowa podmiotów gospodarczych	16
1.2.3.	Struktura wielkości podmiotów gospodarczych	18
1.2.4.	Współczynnik przedsiębiorczości	18
1.2.5.	Tradycje produkcji i surowce mineralne	19
1.2.6.	Zakres kooperacji zewnętrznej i wewnętrznej	20
1.2.7.	Rolnictwo	21
1.2.7.1.	Powierzchnia użytków rolnych	21
1.2.7.2.	Wykształcenie	22
1.2.7.3.	Doświadczenie	23
1.2.7.4.	Struktura zasiewów i maszyny rolnicze	24
1.2.7.5.	Produkcja rolna i dochody rolniczych gospodarstw domowych	25
1.2.8.	Działalność inwestycyjna	27
1.2.8.1.	Tereny inwestycyjne	27
1.2.8.2.	Udogodnienia i bodźce dla przedsiębiorczości	28
1.2.8.3.	Dochody z publicznych składników majątkowych	29
1.2.8.4.	Inwestycje użyteczności publicznej	30
1.2.9.	Nauka i Innowacje	30
1.2.9.1.	Przedsiębiorstwa innowacyjne	30
1.2.9.2.	Otoczenie biznesu	33
1.2.10.	Turystyka	36
1.2.10.1.	Końskie i okolice	36
1.2.10.2.	Narzędzia stosowane przez Gminę Końskie w zakresie rozwoju turystyki	38

1.3.	Sfera przestrzenno-ekologiczna	40
1.3.1.	Położenie geograficzne i dostępność komunikacyjna	40
1.3.2.	Ład przestrzenny	43
1.3.3.	Gospodarka nieruchomościami	46
1.3.4.	Środowisko przyrodnicze i działalność człowieka wpływająca na jej funkcjonowanie	47
1.3.4.1.	Geomorfologiczna budowa terenu	47
1.3.4.2.	Warunki glebowe	47
1.3.4.3.	Szata roślinna	48
1.3.4.4.	Warunki klimatyczne	49
1.3.4.5.	Zasoby wodne	50
1.3.4.6.	Obszary chronione	53
1.3.4.7.	Pomniki przyrody	56
1.3.4.8.	Strefy ochronne	57
1.3.5.	Infrastruktura techniczna	58
1.3.5.1.	Sieć gazowa	58
1.3.5.2.	Sieć elektryczna	60
1.3.5.3.	Sieć ciepłownicza	64
1.3.5.4.	Łączność	65
1.3.5.5.	Gospodarka wodno-ściekowa	67
1.3.5.6.	Składowanie odpadów	73
2.	Analiza porównawcza	76
3.	Analiza SWOT	81
3.1.	Sfera społeczna	82
3.2.	Sfera gospodarcza	83
3.3.	Sfera przestrzenno-ekologiczna	84
3.4.	Powiązania pomiędzy poszczególnymi zjawiskami. Niwelowanie słabych stron i zagrożeń poprzez Wykorzystanie mocnych stron i szans	85
4.	Scenariusze rozwoju Gminy Końskie	88
4.1.	Scenariusz optymistyczny	88
4.2.	Scenariusz pesymistyczny	90
4.3.	Scenariusz optymalny	91
5.	Wizja rozwoju Gminy Końskie	94
6.	Cele Strategiczne i operacyjne	95
7.	System wdrażania i monitoringu Strategii	111
7.1.	System wdrażania	111
7.2.	Monitorowanie i ewaluacja realizacji Strategii	112
7.3.	Aktualizowanie Strategii	112

7.4.	Finansowanie realizacji Strategii	113
8.	Wnioski i rekomendacje	114

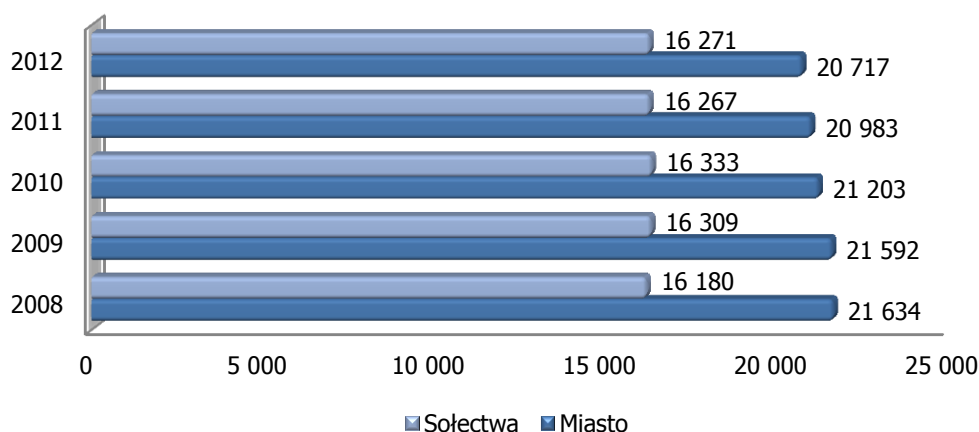
1. DIAGNOZA SPOŁECZO-GOSPODARCZA

1.1. SFERA SPOŁECZNA

1.1.1. DEMOGRAFIA I ZATRUDNIENIE

W Gminie Końskie w 2012 r. na stałe zamieszkiwało 36 988 osób, w tym 20 717 w mieście oraz 16 271 w sołectwach (obszarach wiejskich). W porównaniu do lat ubiegłych w mieście liczba ta systematycznie maleje, natomiast w sołectwach lekko wzrasta, co obrazuje Wykres 1. Wskazuje to na proces suburbanizacji, czyli wyludniania się miasta i rozwoju strefy podmiejskiej.

Wykres 1. Liczba stałych mieszkańców Gminy Końskie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miasta i Gminy w Końskich.

W ogólnej liczbie mieszkańców miasta kobiety stanowią 52%, mężczyźni 48%. Oznacza to, że na każdych 100 mężczyzn przypada 107 kobiet. Przewaga liczby kobiet widoczna jest głównie w grupie w wieku poprodukcyjnym, w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym liczba mężczyzn lekko przeważa nad liczbą kobiet.

Tabela 1. Struktura ludności z uwzględnieniem ekonomicznych grup wieku i płci

rok	Wiek przedprodukcyjny			Wiek produkcyjny			Wiek poprodukcyjny		
	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem
2010	3 719	3 760	7 479	11 167	12 559	23 726	4 439	1 829	6 331
2011	3 690	3 711	7 401	11 002	12 489	23 491	4 668	1 690	6 358
2012	3 492	3 508	7 000	10 864	12 365	23 229	4 752	2 007	6 759
%	19,0%			62,7%			18,3%		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miasta i Gminy Końskie.

W Gminie Końskie obserwuje się od wielu lat spadek liczby ludności. Tabela 1 pokazuje dane, z których wynika, że systematycznie spada liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Obserwuje się natomiast tendencję wzrostową liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Świadczy to o postępującym procesie starzenia się ludności. Oczywistym jest negatywny wpływ tego zjawiska na produkcję regionu w perspektywie długoterminowej.

Z drugiej strony, należy pamiętać, że posiadanie relatywnie licznej grupy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym jest dla wielu gmin zjawiskiem korzystnym, gdyż osoby otrzymujące świadczenia emerytalne dysponują stałym źródłem dochodu, co pozytywnie wpływa na lokalną gospodarkę.

Ze strukturą wieku ludności powiązany jest wskaźnik obciążenia demograficznego, który pokazuje liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na każde 100 osób w wieku produkcyjnym. Wysoka wartość oznacza niekorzystną strukturę wiekową mieszkańców w danym momencie, teoretycznie wywierającą negatywny wpływ na jakość życia i warunki funkcjonowania lokalnej gospodarki. W Gminie Końskie wartość wskaźnika obciążenia demograficznego w 2010 roku osiągnęła 58% a w 2012r. – 59%. Średnia krajowa wynosi 57%. Według prognoz demograficznych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Końskich, w następnych latach wskaźnik obciążenia ulegnie podwyższeniu na skutek znacznego zwiększenia udziału ludności w wieku poprodukcyjnym, przy dalszym wzroście cząstkowego obciążenia grupą w wieku przedprodukcyjnym. Proporcja między liczbą osób w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym ulegnie dalszemu pogorszeniu.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności

rok	Urodzenia			Zgony			Przyrost
	miasto	sołectwa	razem	miasto	sołectwa	razem	
2008	179	154	333	194	184	378	-45
2009	176	160	336	201	188	289	-53
2010	154	146	300	187	176	363	-63
2011	151	150	301	204	134	338	-37
2012	146	145	291	195	199	394	-103

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miasta i Gminy w Końskich

Zgodnie z danymi, które przedstawia Tabela 2, w Gminie Końskie można rok rocznie zauważyć jednoczesny spadek urodzeń i niewielką tendencję wzrostu zgonów. Zmiany kulturowe i ekonomiczne zachodzące w społeczeństwie wpływają na ograniczenie dzietności. W długoterminowej perspektywie prowadzić to będzie do niekorzystnych zmian demograficznych. Z prognoz Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Końskich wynika, że do 2022 r. liczba mieszkańców Gminy Końskie spadnie poniżej 35 000 osób.

Analiza emigracji z Gminy Końskie za granicę jest problematyczna. Z danych dostępnych w bazie ewidencji ludności Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu wynika, że w 2012 r. liczba takich przypadków wynosiła 6, podobnie jak w roku 2011. W roku 2010 odnotowano ich 10. Jednak powyższe dane nie odzwierciedlają stanu rzeczywistego, gdyż są to jedynie zgłoszone przypadki opuszczenia Polski spowodowane różnymi sytuacjami rodzinnymi. Powszechnie wiadomo, że od wielu lat mieszkańcy Gminy Końskie wyjeżdżają do pracy za granicę. Osoby te nie wymeldowały się i deklarują krótki bądź dłuższy pobyt za granicą. Jednoznaczna ocena skali współczesnej emigracji jest trudna, o ile w ogóle możliwa. Doświadczenie życiowe i znajomość problematyki nakazuje uznać wyjazd za granicę mieszkańców Gminy Końskie jako emigrację czasową. Dominująca część osób przebywających czasowo za granicą pozostawiła gospodarstwa domowe i członków rodziny w Polsce i zamierza tu powrócić. Jednocześnie część obecnych emigrantów czasowych może na stałe pozostać za granicą.

Z drugiej strony migracja z i do innych krajowych gmin pozostaje na zbalansowanym poziomie. Dane dotyczące migracji mieszkańców miasta Końskie przemeldowanych na pobyt stały do obszarów wiejskich otaczających miasto wskazują, iż liczba ta wzrasta z roku na rok i osiągnęła poziom 125 osób w 2012 r. Ponownie wskazuje to na proces suburbanizacji.

Sytuacja na rynku pracy systematycznie pogarsza się. Tabela 3 pokazuje znaczący wzrost liczby bezrobotnych w ostatnich latach, szczególnie w wieku 18-44 lat.

Tabela 3. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Końskie w latach 2008-2012

	Liczba bezrobotnych			Z prawem do zasiłku	W wieku 18-44 lat	Bez pracy powyżej 12 m-cy
	kobiety	mężczyźni	ogółem			
2008	912	645	1557	348	1042	739
2009	1440	1483	2923	902	1991	944
2010	1471	1442	2913	740	2014	980
2011	1648	1459	3107	766	2191	1104
2012	1538	1419	2957	763	2052	1137

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP w Końskich

Systematycznego pogarszania się sytuacji na rynku pracy można doszukiwać się w globalnym kryzysie gospodarczym. Wielkość jego wpływu oraz długotrwałość problemu bezrobocia w Gminie Końskie są niepokojącymi zjawiskami. Dopiero w 2012 r. sytuacja zaczęła się stabilizować, co pozwala sądzić, że rynek pracy reaguje na negatywne zmiany szybko i drastycznie, a na pozytywne wolno. Brak pomocy oraz aktywizacji mieszkańców lub ich niedostosowanie do wymagań rynku powodują, że region boryka się z problemem bezrobocia na wysokim poziomie przez bardzo długi okres czasu. W wyniku tego wzrasta liczba osób na zasiłku oraz spada produkcja w regionie, oddziałując negatywnie na warunki życia nie tylko samych bezrobotnych.

Stopa bezrobocia utrzymuje się na wysokim poziomie w stosunku do średniej dla kraju. W 2010 r. wynosiła 21,5% w Gminie Końskie przy 12,4% średniej krajowej. Na początku 2013 r. wzrosła do 22,4%, przy średniej krajowej 13,5%. Należy zauważyć, że na tle relatywnie ubogiego województwa, Gmina Końskie również wyróżniała się negatywnie. W latach 2010 i 2013 stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim wynosiła odpowiednio 14,8% oraz 15,7%. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych był większy niż mężczyzn – w 2012 r. wyniósł 53%.

1.1.2. ZJAWISKA PSYCHOSPOŁECZNE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo i porządek publiczny na terenie Gminy Końskie zapewniają Komenda Powiatowa Policji oraz Jednostka Straży Miejskiej. Strażnicy miejscy od 1991 roku pełnią służbę na ulicach miasta i w sołectwach, działając prewencyjnie, co pozwala na przesunięcie sił policyjnych na godziny nocne. Od maja 2012 roku funkcjonuje na terenie miasta monitoring wizyjny, w skład którego wchodzi 18 obrotowych kamer transmitujących obrazy do Centrum Obsługi Monitoringu. Stała obserwacja ma na celu poprawę bezpieczeństwa w mieście, wykrywanie i rejestrowanie wykroczeń oraz przestępstw. Na podstawie policyjnych statystyk możliwe było zbadanie poziomu przestępczości w Gminie Końskie na tle powiatu w latach 2008-2012. Dane przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Poziom przestępczości w Gminie Końskie na tle powiatu

Wyszczególnienie		2008	2009	2010	2011	2012	Średnia wykrywalność
Gmina	Liczba przestępstw	740	1284	1007	1124	780	-
	Wykrywalność	82%	87%	85%	89%	81%	85%
Powiat	Liczba przestępstw	1283	2397	1878	1918	1448	-
	Wykrywalność	56%	88%	86%	89%	81%	80%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Końskich

W większości kategorii przestępstw zanotowano spadek ich liczby, głównie w ostatnich dwóch latach. Średnia wykrywalność sprawców przestępstw odnotowana przez Komendę Powiatową Policji w Końskich oscylowała w granicy 85% w gminie i 80% w powiecie. Pozwala to sądzić, że poziom

bezpieczeństwa w mieście jest większy niż na terenach wiejskich. Warto również zauważyć, że w ostatnim roku efektywność Policji nieznacznie spadła, co przy jednoczesnym spadku liczby przestępstw nie jest zjawiskiem niepokojącym. Na terenie Gminy Końskie w okresie od 2008 do 2012 roku największy odsetek stanowiły przestępstwa zaliczane do grupy przestępstw kryminalnych. Do najczęstszych należały: kradzieże, kradzieże z włamaniem, rozboje, pobicia, uszkodzenia mienia. Odrębną kategorię bezpieczeństwa stanowi jego stan w ruchu drogowym, w tym zakresie odnotowano znaczący spadek wykroczeń.

Analizując wykroczenia ujawniane przez Straż Miejską w okresie od 2008 do 2012 roku, należy zaznaczyć, że największy odsetek stanowiły wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi komunikacji. Powodem tego, zidentyfikowanym przez Straż Miejską, jest przede wszystkim niewystarczająca liczba miejsc parkingowych na terenie miasta. Drugą kategorią wykroczeń, w których odnotowano wzrost, są wykroczenia popełniane w związku z nieprzestrzeganiem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W związku z powyższym szczególnie nadzorem objęto miejsca, gdzie dochodzi do takich zdarzeń, tj. przystanki komunikacji publicznej, okolice punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. W okresie od 2008 roku do 2012 roku zaobserwowano wzrost liczby wykroczeń popełnionych przez osoby nieletnie, z 11 do 64. Tendencja ta świadczy o większym zdemoralizowaniu młodzieży.

Na terenie Gminy Końskie funkcjonuje 13 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, z czego dwie jednostki należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, tj. OSP Dziebałtów oraz OSP Modliszewice. Jednostki OSP na obszarze całej gminy są dobrze wyposażone w podstawowy i specjalistyczny sprzęt pożarniczy i ratowniczy. W porównaniu do pozostałych bardzo dobrze wyposażone są jednostki, które przynależą do KSRG.

Na koniec 2012 r. na terenie Gminy Końskie zaistniało 381 zdarzeń, w tym 255 pożarów. Liczba pożarów na terenie gminy od kilku lat znacząco wzrasta, co pokazuje Tabela 5.

Tabela 5. Liczba pożarów na terenie Gminy Końskie

Rok	Pożary			Miejscowe zagrożenia			Alarmy fałszywe	Ogółem
	Małe	Średnie	Duże	Małe	Lokalne	Średnie		
2010	85	5	1	7	310	0	16	424
2011	181	16	1	8	22	0	22	351
2012	218	37	0	11	88	2	25	381

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Końskich

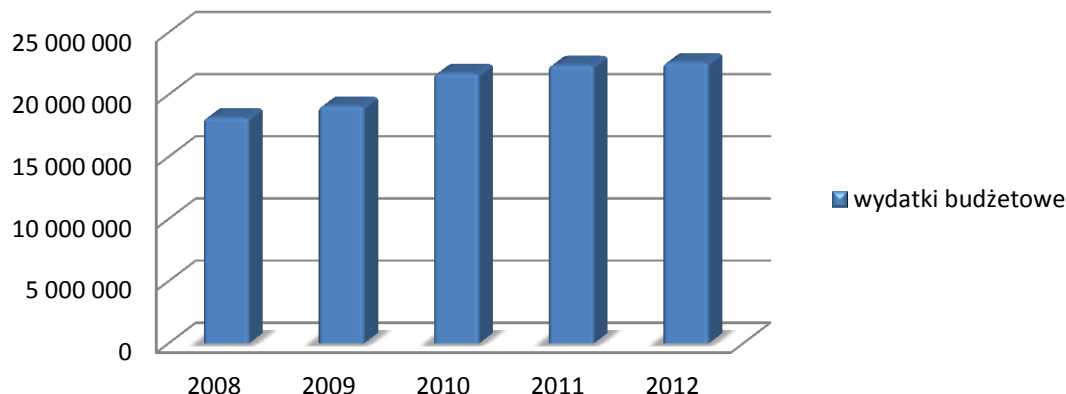
Z wyjątkiem nadzwyczaj deszczowego roku 2010, co roku obserwuje się więcej pożarów, których główną przyczyną są podpalenia. Pożary spowodowane wadami instalacji elektrycznych, środków transportu czy konstrukcji budowlanych utrzymują się na tym samym poziomie i stanowią łącznie nie więcej niż 50 przypadków rocznie.

1.1.3. POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA

Wydatki budżetowe na zadania w sferze pomocy społecznej w Gminie Końskie w latach 2008-2012 miały tendencję wzrostową. Na przestrzeni 5 lat wzrost kształtował się na poziomie 24,35%. W poszczególnych latach wzrost przedstawiał się następująco: wydatki w 2009 r. w stosunku do 2008 r. wzrosły o 5,07%, w 2010 r. w stosunku do 2009 r. wzrost wynosił 13,80%, w roku 2011 w stosunku do 2010 r. - 3,03% i w 2012 r. w stosunku do 2011 r. - 0,95%. Trend wzrostu utrzymuje się, ale znacząco spowalnia. Warto zaznaczyć, że największy wzrost wydatków ze środków gminnych

w latach 2008-2012 nastąpił w opłatach za pobyt mieszkańców z terenu Gminy Końskie w domach pomocy społecznej i wzrost w roku 2012 o 106,38% w stosunku do roku 2008 oraz wzrost wydatków ze środków budżetu państwa na wypłatę zasiłków stałych o 57,6% w roku 2012 w stosunku do roku 2008.

Wykres 2. Wydatki budżetowe na zadania w sferze pomocy społecznej w Gminie Końskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z działu księgowości M-GOPS w Końskich – sprawozdanie Rb-28s za lata 2008-2012

Miasto prowadzi wiele programów pomocy socjalnej, od zasiłków, poprzez usługi opiekuńcze, posiłki, po schroniska. Tabela 6 przedstawia informacje na temat liczby rodzin objętych pomocą społeczną według wybranych świadczeń w latach 2008-2012.

Tabela 6. Liczba rodzin objętych pomocą przez M-GOPS w Gminie Końskie według wybranych świadczeń

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą				
	2008	2009	2010	2011	2012
Zasiłki celowe	1194	1290	1372	1314	1259
Zasiłki okresowe	368	240	294	226	154
Zasiłki stałe	323	322	368	384	285
Usługi opiekuńcze	60	61	56	62	60
Posiłki	457	429	512	439	445
Dom Pomocy Społecznej	39	48	56	59	63
Schronienie	7	12	14	12	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych M-GOPS w Końskich

W analizowanym okresie 2008-2012 obserwuje się wzrost liczby rodzin korzystających z różnych form pomocy społecznej (świadczeń pieniężnych i niepieniężnych). Głównie wzrasta liczba zasiłków celowych i zasiłków stałych przyznawanych i wypłacanych przez M-GOPS w Końskich. Wraz ze starzeniem się społeczeństwa obserwuje się wzrost liczby osób skierowanych do domów pomocy społecznej. W porównaniu do 2008 roku w 2012 roku ich liczba wzrosła aż o 62%. Koszty z tym związane są w całości pokrywane ze środków własnych Gminy Końskie. Ponadto obserwuje się wzrost liczby osób bezdomnych. W 2012 roku liczba osób, którym udzielono pomocy w formie schronienia w porównaniu do 2008 roku wzrosła dwukrotnie.

Według danych statystycznych M-GOPS Końskie z systemu informatycznego POMOST STD najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Z roku na rok obserwuje się wzrost liczby rodzin, które korzystają z pomocy społecznej z w/w powodów. Działania M-GOPS w Końskich, praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych oraz praca asystentów rodziny spowodowała, że ponad dwukrotnie zmalała

liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Świadczenia rodzinne są znaczącym wydatkiem w budżecie Gminy Końskie. Tabela 7 pokazuje łączną liczbę świadczeń rodzinnych i wartość wydatków w latach 2008-2012.

Tabela 7. Świadczenia rodzinne wypłacone przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich w latach 2008-2012

Rok	Liczba świadczeń	Wydatki na świadczenia
2008	90 859	9 503 308
2009	84 193	9 249 682
2010	81 992	10 493 962
2011	78 478	10 587 680
2012	74 583	10 638 964

Źródło: sprawozdania rzeczowo-finansowe M-GOPS w Końskich z zakresu świadczeń rodzinnych zrealizowanych ze środków budżetu państwa oraz budżetu gminy w latach 2008-2012

Biorąc pod uwagę łączną kwotę wydatków na realizację świadczeń rodzinnych w latach 2008-2012 obserwuje się tendencję zwykłą. Jedynie w 2009 roku w porównaniu z 2008 rokiem odnotowano spadek realizowanych świadczeń rodzinnych w wysokości 2,6%. Spadek ten mógł być spowodowany tym, że zostało wprowadzone kryterium dochodowe dla osób korzystających ze świadczenia pielęgnacyjnego przyznawanego na niepełnosprawne dzieci, jak również korzystaniem ze świadczeń rodzinnych za granicą. Ze szczegółowej analizy wydatków na zasiłki rodzinne oraz dodatków do zasiłków rodzinnych wynika tendencja malejąca, tj. spadek o 9,2% wydatków w roku 2011 w stosunku do roku 2010 oraz spadek o 8,2% wydatków w roku 2012 w stosunku do roku 2011. Powodem jest malejąca liczba urodzeń w Gminie Końskie oraz niespełnianie obowiązującego kryterium dochodowego.

Infrastruktura ochrony zdrowia na terenie Gminy Końskie to: Szpital Specjalistyczny św. Łukasza w Końskich, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o. o. „Południowa” oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Rodzina” w Końskich, a także nowa placówka medyczna - Przychodnia „Zdrowie”.

Szpital Specjalistyczny św. Łukasza w Końskich to jednostka zatrudniająca 153 lekarzy oraz 404 pielęgniarki. W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Sp. z o. o. „Południowa” pacjentów obsługuje 13 lekarzy oraz 30 pielęgniarek, natomiast zaplecze Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Rodzina” w Końskich stanowi 7 lekarzy oraz 6 pielęgniarek. Tabela 8 pokazuje łączną liczbę osób leczonych w poradniach ogólnych i specjalistycznych należących do trzech zakładów opieki zdrowotnej na terenie Gminy Końskie. Szpital św. Łukasza pozostaje najważniejszą jednostką w regionie, a w jego wyspecjalizowanych przychodniach leczy się ponad 100 tyś. osób rocznie. Dwa pozostałe zakłady przyjmują coraz więcej osób rocznie, uzupełniając rynek porad medycznych o równie ważne porady ogólne.

Tabela 8. Liczba osób leczonych w poradniach ogólnych i specjalistycznych

Obiekt	2008	2009	2010	2011	2012
Szpital św. Łukasza	102 190	100 025	94 348	96 594	102 084
ZOZ Południowa	18 820	26 122	25 041	24 927	24 927
ZOZ Rodzina	7 770	8 170	8 190	8 150	8 170

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ww. zakłady opieki zdrowotnej

1.1.4. WARUNKI MIESZKANIOWE

Sytuacja w zakresie zasobów mieszkaniowych Gminy Końskie systematycznie, lecz powoli, polepsza się. W 2009 r. w gminie w użytku było 12 699 mieszkań, których liczba wzrosła do 12 749 w 2011 r. Przeciętna powierzchnia użytkowania, w dużym stopniu determinująca wygodę mieszkania, wzrosła

z 68,1 m² do 68,5 m² w 2011 r. W tym samym czasie liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych spadła z 2 852 do 2 819. Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych wzrosły z 621 353,07 zł w 2009 r. do 1 051 934,10 zł w 2012 r.

Z danych udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy Końskie wynika, iż większość mieszkań znajduje się w stanie dobrym – elementy budynków są dobrze utrzymane. Jedyne poniżej 5% jest w stanie zadowalającym (elementy budynku są dobrze utrzymane, lecz wymagają remontów bieżących) lub średnim (w elementach budynku występują uszkodzenia wymagające remontu częściowego).

1.1.5. EDUKACJA I WYCHOWANIE

Wydatki na oświatę i wychowanie stanowią od wielu lat ok. 35% całkowitych wydatków z budżetu Gminy Końskie. Czyni je to największym działem wydatków, a samą edukację bardzo ważnym elementem wpływającym na sytuację finansową gminy.

Według danych z 2013 roku na terenie Gminy Końskie działa 11 przedszkoli oraz 5 punktów przedszkolnych. Tabela 9. Przedszkola na terenie gminy przedstawia liczbę miejsc i dzieci w przedszkolach – dane dla lat 2010-2012.

Tabela 9. Przedszkola na terenie gminy

Przedszkole	2010		2011		2012	
	I. miejsc	I. dzieci	I. miejsc	I. dzieci	I. miejsc	I. dzieci
PS nr1	75	75	75	72	75	72
PS nr 2	75	75	75	75	75	77
PS nr 3	125	117	125	114	125	119
PS nr 4	125	125	125	125	125	129
PS nr 5*	75	101	75	143	75	141
PS nr 7	50	50	70	70	70	70
PS w Pomykowie	50	37	50	44	50	39
PS w Kazanowie	25	20	25	22	25	15
PS w Nieświnu	25	16	25	30	25	32
niepubliczne	0	0	50	44	50	50
RAZEM	625	616	695	739	695	744

**W PS nr 5 oraz PS w Nieświnu w liczbie miejsc uwzględniono tylko jedną zmianę, faktycznie oddziały pięciogodzinne pracują w systemie dwuzmianowym - stąd liczba dzieci większa niż liczba miejsc.*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG w Końskich

Obok ww. przedszkoli w Gminie Końskie funkcjonują również punkty przedszkolne realizujące podstawę programową wychowania przedszkolnego w czasie 5 godz. dziennie, dysponujące ok. 120 miejscami.

Tabela 10. Punkty przedszkolne na terenie Gminy Końskie.

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba placówek	2	2	3	5	5	5
Liczba wychowanków	26	37	57	99	103	106
Liczba oddziałów	2	2	3	5	5	5
Średnia liczba uczniów w oddziale	13	18,5	19	19,8	20,6	21,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG w Końskich

Według prognoz demograficznych nie powinno być problemu z liczbą miejsc w placówkach oświatowych dla dzieci w wieku przedszkolnym. Przy założeniu, że w 2015/16 r. 100% dzieci 6-cio letnich będzie w kl. I szkół podstawowych – liczba miejsc w publicznych oddziałach przedszkolnych będzie większa od liczby dzieci w wieku 3-5 lat zamieszkałych w na terenie Gminy Końskie. Dodatkowo w gminie działają dwa niepubliczne przedszkola.

W 2012 r. liczba dzieci w wieku 0-3 lat zamieszkałych na terenie Gminy Końskie wynosiła 985, co pozwala przewidywać zaistnienie popytu na placówkę opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobek, klub dziecięcy). Pozwoliłoby to rodzicom na łatwiejsze pogodzenie życia rodzinnego z zawodowym, wpływając pozytywnie na ich warunki życia oraz lokalną gospodarkę. Należy jednak zauważyć, że zarejestrowany w Gminie Końskie od 16.09.2011 r. klub dziecięcy, który zgodnie z ustawą o opiece nad dziećmi do lat 3 może sprawować opiekę nad dziećmi w wieku od 1 roku do 3 lat, nie funkcjonuje z powodu braku chętnych, a dofinansowany ze środków unijnych, zarejestrowany w styczniu 2014 r. żłobek, mimo szerokiej akcji promocyjnej, po dwóch miesiącach funkcjonowania wykorzystywał tylko ok. 50% dostępnych miejsc.

Liczba szkół podstawowych spada wraz z liczbą wychowanków. W 2008 r. na terenie Gminy Końskie istniało 11 placówek, natomiast w 2013 r. 10. Liczba wychowanków spadła w tych latach z 2 188 do 1 871 z powodów demograficznych. Relatywnie duży spadek liczby uczniów pozwolił na spadek średniej liczby uczniów na oddział (klasę) z 19,7 do 18,9. Będzie to miało pozytywny wpływ na wychowanie i edukację. Z drugiej strony liczba gimnazjów, w których również spada liczba uczniów, utrzymuje się od 4 lat na poziomie 5 placówek.

Poziom szkolnictwa w Gminie Końskie można ocenić jako dobry. Wskazują na to wyniki egzaminów, które plasują gminę na wysokich miejscach na tle powiatu i województwa. Tabela 11 przedstawia zestawienie średnich wyników egzaminu gimnazjalnego dla gminy, powiatu i województwa w latach 2010 i 2012.

Tabela 11. Zestawienie średnich wyników egzaminu gimnazjalnego

	2010		2012	
	część humanistyczna	część matematyczno-przyrodnicza	część humanistyczna	część matematyczno-przyrodnicza
Gmina	32,97	26,94	62,55	47,75
Powiat	31,93	26,30	61,45	46,95
Województwo	31,12	25,13	62,50	47,50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z raportów OKE w Łodzi oraz CKE w Warszawie

Wyniki egzaminu przekraczające średnią dla województwa zaobserwować można również w innych latach i innych częściach egzaminu. Na przykład w 2009 r. średni wynik egzaminu z języka angielskiego w Gminie Końskie wynosił 35,65 przy średniej województwa 29,50. Pozytywny trend

występujący na przestrzeni wielu lat pozwala twierdzić, że coraz większe wydatki na oświatę (opisane poniżej) oraz spadająca liczba uczniów wpływają pozytywnie na poziom edukacji w Gminie Końskie.

Tabela 12. Wydatki oświatowe w Gminie Końskie

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Przedszkola	5 164 318	5 410 731	5 692 568	6 368 838	6 763 678
Szkoły podstawowe	14 201 396	14 702 594	15 535 549	16 193 654	16 625 850
Gimnazja	7 878 795	8 034 901	8 873 555	9 291 422	9 561 019
Razem	27 244 487	28 148 226	30 101 672	31 853 914	32 950 547

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych księgowych ZOPO w Końskich

Tabela 12 przedstawia systematycznie rosnące wydatki na oświatę w Gminie Końskie w latach 2008-2012. Na wszystkie szczeble edukacji przeznaczane są coraz większe nakłady. Wzrastająca liczba wychowanków w przedszkolach wymagała utworzenia nowych oddziałów. Przyczyną wzrostu wydatków na oświatę jest przede wszystkim istotny w ostatnich 5-ciu latach wzrost wynagrodzeń nauczycieli (większa liczba nauczycieli dyplomowanych w stosunku do mianowanych i kontraktowych) oraz etaty dodatkowych 6 oddziałów przedszkolnych (5 punktów przedszkolnych i oddział w PS nr 7).

Komputeryzacja szkół, w dużym stopniu wynikająca ze zwiększonych nakładów, idzie w dobrym kierunku. Liczba komputerów w szkołach podstawowych i gimnazjach zwiększyła się ze 160 w 2008 r. do 270 w 2012 r. Natomiast liczba komputerów w szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży (bez specjalnych) zwiększyła się z 401 w 2008 r. do 575 w 2012 r. Według danych przekazanych przez Urząd Gminy i Miasta Końskie na jeden komputer z dostępem do Internetu w pracowni dydaktycznej przypada średnio 10,7 ucznia w szkole podstawowej (ogółem na jeden komputer w szkole 8 uczniów), w gimnazjach: na jeden komputer z dostępem do Internetu w pracowni dydaktycznej przypada średnio 8 uczniów (ogółem na jeden komputer w szkole 6,3 ucznia).

1.1.6. SPORT I REKREACJA

Sport i rekreacja są ważnymi czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Końskie, o wysokiej randze promocyjnej, wychowawczej i zdrowotnej. Końskie w porównaniu z podobnymi ośrodkami wypada stosunkowo dobrze. Niemniej jednak, podobnie jak na terenie całego kraju, liczba członków klubów sportowych spada. Tabela 13 przedstawia liczbę członków i osób ćwiczących w klubach sportowych, w tym wyznaniowych i UKS na terenie Gminy Końskie.

Tabela 13. Kluby sportowe łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS

	2008	2010	2012	
Członkowie	577	504	386	
Ćwiczący	734	610	499	
Ćwiczący do 18 lat	chłopcy	351	327	266
	dziewczeta	260	172	128

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Zauważalny ogólnopolski trend spadku liczby ćwiczących w klubach sportowych uwidacznia się również na terenie Gminy Końskie. Najbardziej niepokojący jest ponad pięćdziesięcioprocentowy spadek wśród ćwiczących dziewcząt do 18 lat. Rezultaty będą negatywne – spadnie poziom zdrowia młodzieży, wzrosną problemy wychowawcze i coraz trudniej będzie o stworzenie drużyny sportowej z sukcesami pozwalającymi na promocję regionu.

Na terenie Gminy Końskie funkcjonują 43 obiekty sportowe, wszystkie należące do gminy. Dwie hale sportowe, jedna pływalnia z jacuzzi, zjeżdżalnią oraz grotą solną, dziesięć sal gimnastycznych, różnego rodzaju boiska oraz sztuczne lodowisko (funkcjonujące od grudnia do marca) stanowią stosunkowo dobrze rozwiniętą infrastrukturę sportową, która jest dobrze utrzymana i wykorzystywana.

Aktywizacją środowisk do czynnego uprawiania sportu zajmują się w szczególności działające na terenie Gminy Końskie dwa kluby sportowe, pięć stowarzyszeń oraz sześć uczniowskich klubów sportowych. Rolę wiodącą w dziedzinie piłki nożnej i piłki siatkowej pełni Miejski Klub Sportowy Neptun Końskie, a w dziedzinie piłki ręcznej Koneckie Stowarzyszenie Sportowe Piłki Ręcznej. Sportowy wizerunek gminy budowany jest poprzez indywidualne sukcesy (na arenie krajowej i międzynarodowej) sportowców różnych dyscyplin oraz poprzez promowanie drużyny piłki ręcznej KSSPR z widocznymi sukcesami na arenie krajowej.

Od lat systematycznie wzrasta pomoc finansowa przyznawana na cele sportowe. Tabela 14 przedstawia zestawienie środków finansowych przekazanych klubom sportowym na realizację zadań publicznych w zakresie sportu w Gminie Końskie.

Tabela 14. Zestawienie środków finansowych przekazanych klubom sportowym na realizację zadań publicznych w zakresie sportu

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
W ramach ogłaszanych przez Gminę Końskie otwartych konkursów ofert	284 000	260 000	300 000	284 250	389 000
Na realizację zadań publicznych w zakresie rozwoju sportu	0	0	50 000	100 000	150 000
W ramach promocji	119 000	122 000	78 200	147 500	124 500
Ze środków przeciwdziałania alkoholizmowi	107 910	133 439	160 628	77 000	92 70-
Stypendia sportowe i nagrody	174 786	114 943	195 560	217 050	211 000
Razem	685 696	630 382	784 388	825 800	967 290

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego oraz Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu Miasta i Gminy Końskie

Stale wzrasta ogólna liczba wydatków na sport z gminnego budżetu. W porównaniu z 2008 r. w 2012 r. wydano ponad 100 000 zł więcej w ramach ogłaszanych otwartych konkursów ofert. Od 2010 r. przyznaje się coraz więcej funduszy na realizację zadań publicznych w zakresie rozwoju sportu. Na przykład w 2012 r. przeznaczono z tego tytułu aż 100 000 zł na Koneckie Stowarzyszenie Sportowe Piłki Ręcznej. Stypendia sportowe i nagrody również systematycznie rosną. Brak informacji na temat efektywności wykorzystania przekazywanych środków jest jednak przeszkodą w pewnym określeniu wielkości wpływu zwiększenia wydatków na praktyczne korzyści dla sceny sportowej Gminy Końskie.

1.1.7. KULTURA I SZTUKA

Na terenie gminy funkcjonują dwie instytucje kultury, dla których organizatorem jest Gmina Końskie. Są to Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich oraz Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Końskie.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy to instytucja kultury działająca w obrębie krajowej sieci bibliotecznej. Według stanu na 30.06.2013 r. sieć bibliotek na terenie gminy tworzą: Biblioteka Główna i Filia dla dzieci (zlokalizowane w mieście) oraz 7 placówek na terenie gminy – filie

w Dziebałtowie, Kazanowie, Modliszewicach, Nieświniu, Pomykowie, Rogowie i Sokołowie. Biblioteka służy rozwojowi i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, kulturalnych, informacyjnych, a także upowszechnianiu wiedzy i nauki wśród mieszkańców Ziemi Koneckiej. Oferuje dostęp do bogatej literatury i czasopism. Księgozbiór BPMiG Końskie ma uniwersalny charakter i obejmuje wszystkie dziedziny wiedzy. Na dzień 31.12.2012 r. zbiory liczyły ogółem 133 004 jednostek, w tym 132 233 woluminów książek i 771 jednostek zbiorów specjalnych (płyty CD-ROM, DVD, kasyety wideo). Wskaźnik zakupu książek na 100 mieszkańców osiągnięty przez BPMiG Końskie w 2012 r. wyniósł 6,3 woluminu (w województwie świętokrzyskim wskaźnik ten wyniósł 8,1 woluminu). W 2012 r. BPMiG Końskie zarejestrowała 5 795 czytelników i zanotowała 39 578 odwiedzin w wypożyczalniach. Liczba wypożyczonych zbiorów ogółem wyniosła 110 602. Biblioteka zapewnia użytkownikom bezpłatny dostęp do Internetu (dysponuje łącznie 34 komputerami, z czego 10 dostępnych jest w filiach).

Biblioteka organizuje różnorodne formy pracy adresowane do dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Podejmuje przedsięwzięcia promujące miejscowych twórców, kolekcjonerów i regionalistów. Czytelnicy i mieszkańcy mają okazję uczestniczyć w spotkaniach autorskich, turniejach i konkursach literackich, historycznych, plastycznych. Przy Bibliotece funkcjonuje Galeria ARSLIBRIS, w której systematycznie organizowane są wystawy fotografii, malarstwa i rzeźby oraz rękodzieła ludowego. BPMiG Końskie prowadzi również działalność wydawniczą w ramach utworzonego przy Bibliotece wydawnictwa ARSLIBRIS, nakładem którego ukazują się publikacje o tematyce regionalnej (historia i kultura regionu).

Na terenie Gminy Końskie istnieje niewiele innych instytucji kultury. Miejsko-Gminny Dom Kultury (MGDK) w Końskich jest jedynym większym obiektem tego typu. MGDK posiada: salę na 100 osób ze sceną, pracownię muzyczną, studio nagrań oraz pracownię plastyczną. Z informacji uzyskanych od Urzędu Miasta i Gminy Końskie wynika jednak, że sala widowiskowa jest niedostateczna, brak jakiegokolwiek przestrzeni magazynowej, parkingu oraz co najważniejsze, nierozstrzygnięta pozostaje sytuacja własnościowa uniemożliwiająca pozyskiwanie środków zewnętrznych.

MGDK posiada również placówki zamiejscowe. Jedną z placówek zamiejscowych, Wiejski Dom Kultury (WDK) Kornica, boryka się z wieloma problemami uniemożliwiającymi jej efektywną działalność kulturalną. Obiekt określany jest jako „budynek w złym stanie technicznym, do remontu i termomodernizacji”. Inne placówki zamiejscowe, czyli WDK Rogów oraz kino letnie w Sielpi, działają sprawnie. Budynek WDK Rogów jest w dobrym stanie technicznym, a właścicielem jest Gmina Końskie. Wyremontowano salę widowiskową, hol, kuchnię, sanitariaty oraz dokonano termomodernizacji. Ponadto wybudowano parking oraz zakupiono urządzenia kuchenne, krzesła, stoły oraz komputery. Wyjaśnienie sytuacji własnościowej MGDK w Końskich pozwoliłoby na podobne rozwiązania umożliwiające swobodny rozwój kultury w regionie. Kino letnie w Sielpi to obiekt typowo sezonowy, jednak niedawno przeprowadzony remont ze środków PROW 2007-2013 pozwoli na jego skuteczną działalność.

Najważniejsze imprezy cykliczne organizowane przez MGDK w Końskich to Dni Końskich z udziałem artystów ze Słowacji, warsztaty i konkursy recytatorskie, spektakle teatralne, Muzykanty (przeгляд kapel i instrumentalistów ludowych), koncerty, pikniki modelarskie i wiele innych. Największe imprezy przyciągają często ponad tysiąc widzów. Ze względu na brak infrastruktury, największe imprezy odbywają się w plenerze.

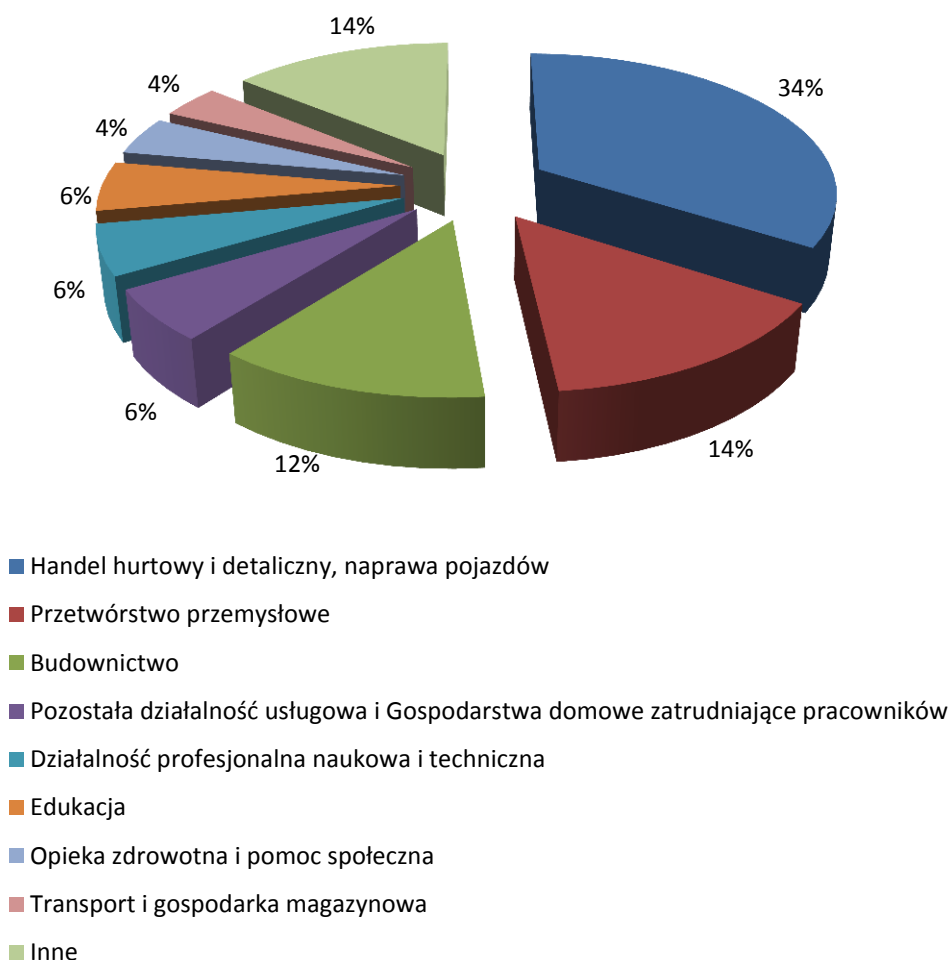
1.2. SFERA GOSPODARCZA

1.2.1. STRUKTURA BRANŻOWA GOSPODARKI

1.2.2. Struktura branżowa podmiotów gospodarczych

W Gminie Końskie na koniec 2012 roku zarejestrowanych było łącznie 3 554 podmiotów gospodarczych. Największa grupa, bo aż 1 212 firm, funkcjonowała w sektorze handlu hurtowego i detalicznego (włącznie z naprawą pojazdów). Drugie miejsce pod względem liczebności podmiotów zajmował sektor przemysłu przetwórczego. Na analizowanym obszarze działalność w tym obszarze realizowało 509 firm. Wartym odnotowania jest dynamicznie funkcjonujący sektor budownictwa. Wykres 3 przedstawia procentowy udział poszczególnych działów gospodarki w łącznej liczbie podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Gminy Końskie.

Wykres 3. Klasyfikacja podmiotów gospodarczych według PKD 2007 w roku 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego. Data pobrania 17.09.2013r.

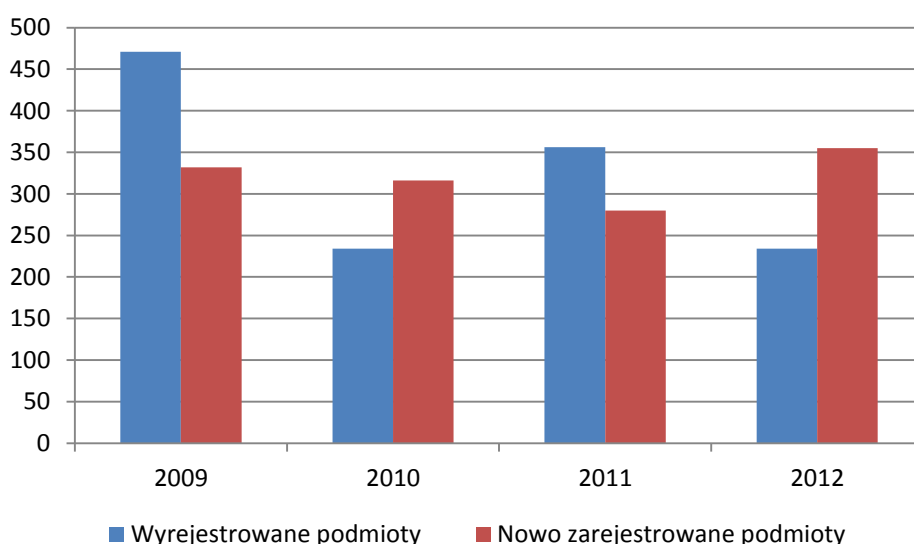
Aż 34% wszystkich zarejestrowanych na analizowanym obszarze firm pochodzi z sektora handlowego. Działalność produkcyjna i handlowa rozwijały się najdynamiczniej bezpośrednio po przemianach ustrojowych. W latach 90 w wolnorynkowej Polsce podmioty gospodarcze powstające w miastach tej wielkości finansowane były z kapitału własnego właścicieli, zazwyczaj mieszkańców. Tym spowodowana była relatywnie duża ich liczba, aczkolwiek niewielka skala działalności. Tendencja

zmienia się w ostatnich kilku latach, kiedy to przez nasycenie rynku dużych miast, krajowe jak i zagraniczne sieci handlowe poszukują nowych, jeszcze nienasyconych obszarów inwestycyjnych. Ponadto, dzięki akumulacji kapitału lokalnych przedsiębiorców, są oni w stanie poszerzyć skalę i złożoność swoich operacji. Tendencja ta nie musi prowadzić do zmniejszenia liczby podmiotów gospodarczych. Pewna liczba mniejszych firm wyparta przez większych graczy rynkowych zmuszona jest zakończyć swoją działalność, jednakże dzięki dynamicznemu rozwojowi handlu on-line i systematycznemu zwiększaniu się oczekiwań nabywczych klientów, powstają nowe.

Duża liczba podmiotów funkcjonujących w ramach przetwórstwa przemysłowego wynika z opisanych w dalszej części dokumentu tradycji produkcyjnych. Końskie i okolice stanowią swoiste zagłębie przemysłu ceramicznego, metalowego i odlewniczego. Silnym bodźcem było również stworzenie podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej z preferencyjnymi warunkami dla przedsiębiorców.

Zmiany strukturalne zachodzące na lokalnym rynku sprawiają, że nie wszystkie podmioty są w stanie w wystarczająco szybki sposób przystosować się do nowych uwarunkowań. Niemniej jednak, dzięki ciągłemu rozwojowi lokalnego rynku i akumulacji kapitału, rejestrowanych jest wiele nowych firm. Wykres 4 przedstawia liczbę podmiotów wyrejestrowanych i nowo zarejestrowanych.

Wykres 4. Dynamika liczby podmiotów gospodarczych w latach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego. Data pobrania 23.09.2013r.

W roku 2009 liczba wyrejestrowanych firm była o ponad 100 większa niż nowo powstających. Jednak w roku 2012 proporcje odwróciły się i zarejestrowanych zostało 355 nowych podmiotów gospodarczych, czyli o ponad 100 podmiotów więcej niż wyrejestrowanych.

Wysoka liczba nowo rejestrowanych podmiotów może być spowodowana wysoką stopą bezrobocia w Gminie Końskie. Mieszkańcy stający w obliczu dużych problemów ze znalezieniem pracy częściej podejmują ryzyko związane z prowadzeniem własnej działalności. Bez wątpienia pozytywny wpływ ma także coraz bardziej złożone i oferujące kompleksowe usługi dla biznesu otoczenie gospodarcze. Szeroki wachlarz instrumentów finansowych oferowany przez lokalne instytucje finansowe, w połączeniu z instytucjami wpierającymi, przynoszą rezultaty.

1.2.3. Struktura wielkości podmiotów gospodarczych

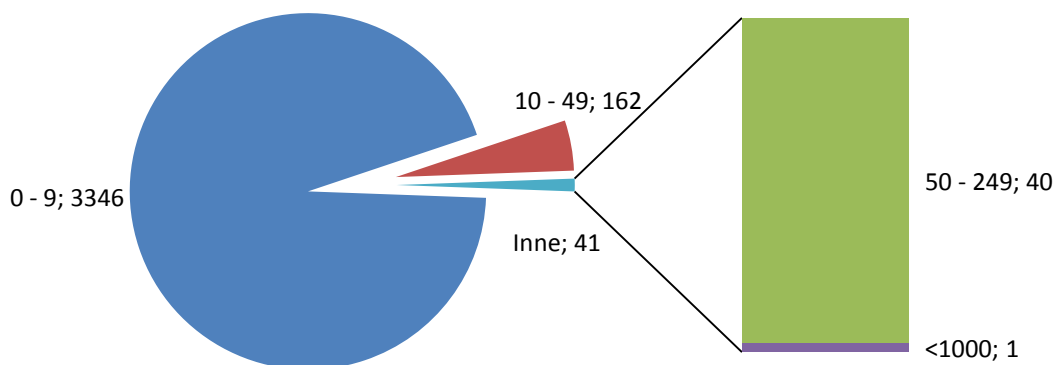
Kolejnym analizowanym aspektem jest struktura wielkości podmiotów. Tabela 15 i Wykres 5 obrazują podział łącznej liczby podmiotów gospodarczych na poszczególne klasy wielkości w zależności od liczby osób zatrudnionych.

Tabela 15. Struktura wielkości przedsiębiorstw w latach 2009-2012

Wielkość	0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 999	<1000
2009	3237	180	35	5	1
2010	3308	185	34	5	1
2011	3235	175	32	5	1
2012	3346	162	40	5	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego. Data pobrania 23.09.2013r.

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej według klasy wielkości

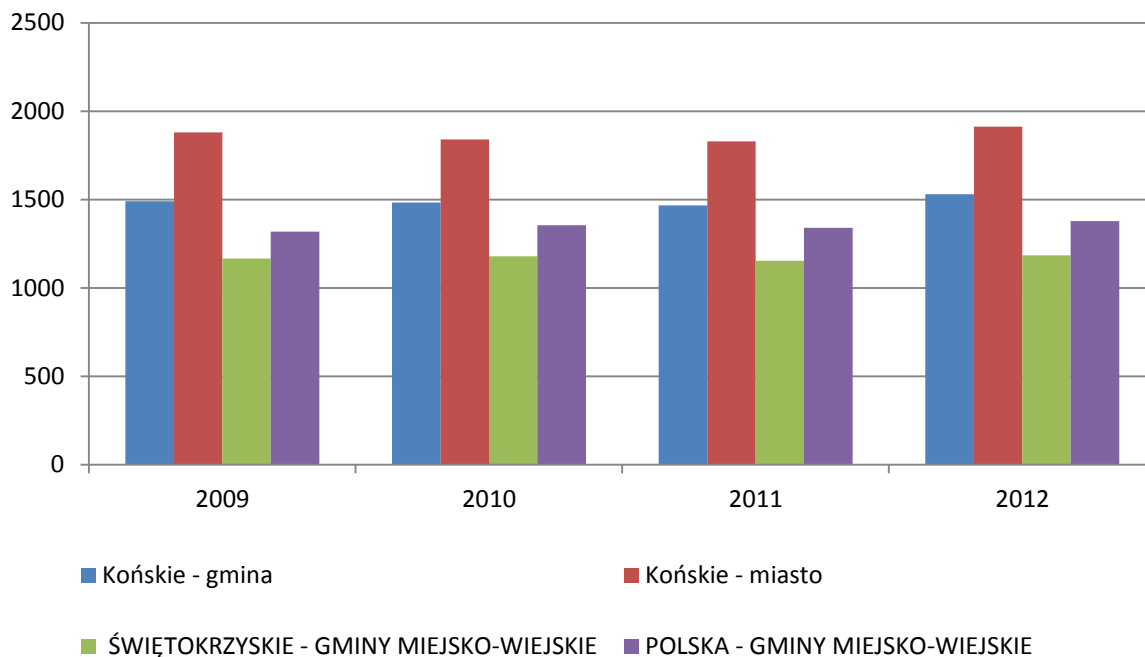
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego. Data pobrania 23.09.2013r.

Jednoosobowa działalność gospodarcza jest najpopularniejszą formą prowadzenia biznesu, a aż 3346 firm zatrudnia nie więcej niż 9 pracowników. Analizując kolejne przedziały, liczba podmiotów maleje. Na terenie Gminy Końskie zarejestrowany jest tylko jeden podmiot zatrudniający ponad 1000 osób.

1.2.4. Współczynnik przedsiębiorczości

Wskaźnik przedsiębiorczości jest wielkością definiowaną jako liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten zarówno na terenie miasta jak i Gminy Końskie znacznie przewyższa średnią wartość dla województwa i kraju. Wykres 6 przedstawia zestawienie wartości współczynnika przedsiębiorczości dla miasta, gminy, województwa i kraju w latach 2009-2012.

Wykres 6. Wskaźnik przedsiębiorczości w latach 2009-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego. Data pobrania 23.09.2013r.

W roku 2012 wskaźnik przedsiębiorczości na terenie Gminy Końskie wyniósł ponad 1500 firm na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym, a tym samym znacznie przewyższył wartość współczynnika wyliczonego dla województwa i kraju. Jeszcze lepszy wynik odnotowało miasto Końskie ze wskaźnikiem bliskim 2 tys. Tak dobry wynik wskaźnika na analizowanym obszarze może być spowodowany opisywaną już wysoką stopą bezrobocia skłaniającą do podejmowania ryzyka gospodarczego, jak również istnieniem podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

1.2.5. Tradycje produkcji i surowce mineralne

Nie bez powodu na analizowanym obszarze znajduje się wiele pamiątek z dziedziny przemysłu z okresu XVIII i XIX w. Na ten okres przypadł czas świetności regionu, co można zaobserwować w Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi. Historia miała duży wpływ na fakt, iż w Gminie Końskie dominuje tradycyjne odlewnictwo i przemysł metalowy. W ostatnich latach bardzo prężnie rozwija się produkcja ceramiczna. Bogate zaplecze techniczne i rozbudowana infrastruktura przemysłowa w tym obszarze tworzą sprzyjające warunki i możliwości rozwoju gospodarczego.

Na terenie Gminy Końskie występuje szereg złóż kopalin. Są to głównie złoża kruszywa naturalnego o dużych zasobach i doskonałej jakości, w znacznej mierze udokumentowane. Dostępność do nich jest utrudniona z powodu położenia na obszarach lasów, obszarach Najwyższej Ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Końskie 411 oraz na terenach bardzo rozdrobnionych gruntów będących własnością osób fizycznych. Powyższe czynniki powodują, że eksploatacja prowadzona jest w niewielkim zakresie, głównie w rejonie miejscowości Przybyszowy i Nieświń. Na terenie gminy występują także: złoża kruszyw budowlanych i drogowych (piaskowiec) w rejonie Rogowa oraz złoża ochry i iłów ochronnych w okolicy miejscowości Baczyna - jest to jedyne w Polsce miejsce zalegania złóż pigmentów mineralnych. Złoża te nie są eksploatowane.

1.2.6. Zakres kooperacji zewnętrznej i wewnętrznej

Kooperacja podmiotów na rynku lokalnym jest sposobem na osiągnięcie przez nie efektu synergii operacyjnej. Mowa tutaj zarówno o współpracy pomiędzy podmiotami prywatnymi, jak również o partnerstwie publiczno-prywatnym. Ta druga forma w kontekście realizacji celów statutowych Gminy Końskie ma szczególne znaczenie. Partnerstwo publiczno-prywatne to przedsięwzięcia realizowane w oparciu o umowę długoterminową zawartą pomiędzy podmiotem publicznym a podmiotem prywatnym, której celem jest stworzenie składników infrastruktury umożliwiającej świadczenie usług o charakterze publicznym. Władze wycofują się z wielu dziedzin praktycznej działalności gospodarczej, społecznej a nawet publicznej (użyteczności publicznej), jednocześnie zachowując odpowiedzialność publicznoprawną za stan rzeczy we wszystkich ważniejszych sektorach życia zbiorowego i gospodarki. W ten sposób dochodzi do liberalizacji wielu rynków dotychczas zdominowanych przez państwo, do których dostęp uzyskują teraz inni konkurenci.¹

Z drugiej strony mamy do czynienia ze współpracą podmiotów prywatnych. Może prowadzić ona do strategicznej pozycji zakupowej, dzięki połączeniu zamówienia przez kilka podmiotów, uzyskania korzyści skali lub działalności komplementarnej względem siebie. Nie bez znaczenia i w tym przypadku są działania samorządu terytorialnego. Opisywana już Specjalna Strefa Ekonomiczna oraz sprzyjający klimat inwestycyjny przyciągają wielu przedsiębiorców na jeden teren, dzięki czemu ułatwiona jest bezpośrednia kooperacja pomiędzy nimi.

Ponadto na terenie Gminy Końskie funkcjonują inne podmioty, których celem jest wspieranie współpracy wewnętrznej i zewnętrznej. Należą do nich m.in.:

- Koneckie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości

Cel: Wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności na terenie regionu koneckiego. Działanie w kierunku ograniczenia bezrobocia.

- Koneckie Stowarzyszenie Producentów Rolnictwa Ekologicznego „Dary Natury” w Końskich

Cel: Reprezentowanie interesów ekonomicznych, społecznych i kulturowych zrzeszonych w nim członków oraz dostosowanie produkcji rolnej do warunków rynkowych, poprawa efektywności gospodarowania, planowanie produkcji ze szczególnym uwzględnieniem jej ilości i jakości, koncentracja podaży oraz organizowanie sprzedaży produktów rolnych, a także ochrona środowiska naturalnego.

- Grupy producenckie

W terytorialnych granicach Gminy Końskie zlokalizowane są także grupy producenckie. Taka forma prawna daje możliwość współpracy na rynku producentów rolnych. Do najważniejszych korzyści możliwych do osiągnięcia dzięki kooperacji w ramach grup producenckich należą:

- lepsze planowanie produkcji i dostosowanie jej do potrzeb odbiorców,
- obniżenie kosztów produkcji w gospodarstwie poprzez wspólne zakupy środków do produkcji,
- wspólne wykorzystanie sprzętu,
- przygotowanie produktów do handlu oraz organizacja ich sprzedaży,
- lepszy dostęp do informacji,

¹http://ppp.parp.gov.pl/uploads/files/CK_PPP_Partnersstwo_Publiczno_Prywatne_UZP_2010_PL.pdf, data pobrania 19.09.2013 r.

- większe możliwości inwestycyjne dzięki połączeniu kapitałów.

1.2.7. ROLNICTWO

Wielu mieszkańców gminy Końskie zaangażowanych jest w działalność rolniczą. Województwo świętokrzyskie charakteryzuje się wyższą niż średnia krajowa jakością gleb. Niemniej jednak cały obszar województwa jest bardzo zróżnicowany pod względem klas bonitacyjnych. Na południowym wschodzie województwa występują atrakcyjne tereny z glebami opisanymi klasami bonitacyjnymi I-III. Obszar północno-zachodni, na którym położona jest Gmina Końskie, to teren o zdecydowanie gorszej jakości glebach.

1.2.7.1. Powierzchnia użytków rolnych

Istotnym elementem analizy rolnictwa w kontekście procesów gospodarczych jest struktura wielkości gospodarstw rolnych. W roku 2010 na terenie Gminy Końskie odnotowano 2 987 funkcjonujących gospodarstw rolnych, co stanowiło spadek o 1 153 gospodarstw w porównaniu do roku 2002. Tendencja ta jest spójna z krajową i spowodowana w dużej mierze strategią działań Unii Europejskiej. Przedakcesyjne jak i poakcesyjne fundusze pomocowe pochodzące z Unii Europejskiej miały na celu konsolidację rozdrobnionych gospodarstw rolnych w celu poprawy ich efektywności ekonomicznej. Tabela 16 przedstawia ilościową zmianę liczby gospodarstw rolnych oraz średnią powierzchnię użytków rolnych pomiędzy rokiem 2002 i 2010.

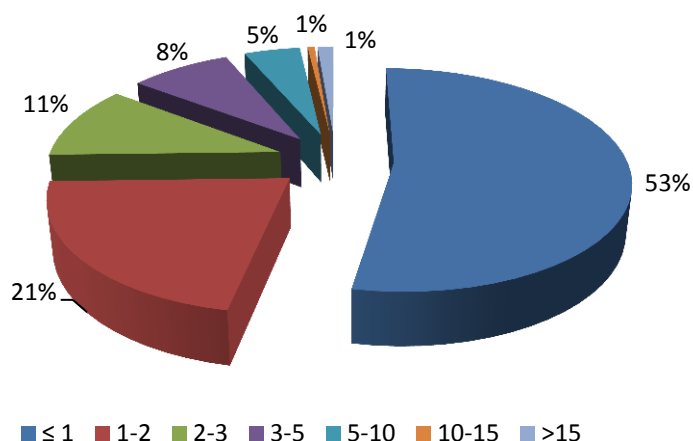
Tabela 16. Liczba gospodarstw i powierzchnia użytków rolnych

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw		Powierzchnia użytków rolnych		Średnia powierzchnia użytków rolnych	
	2002	2010	2002	2010	2002	2010
	w liczbach bezwzględnych		w hektarach			
Gmina Końskie	4140	2987	7463	6014	1,8	2,01

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w 2012 roku, pomimo ponad 10% wzrostu w porównaniu z rokiem 2002, wynosiła nieco ponad 2 hektary. Wykres 7 i Tabela 17 przedstawiają szczegółowe dane dotyczące wielkości gospodarstw rolnych w podziale na przedziały wielkości. Powierzchnia użytków rolnych ponad połowy wszystkich gospodarstw nie przekracza 1 ha, a niemalże 22% to rolnicy mający do dyspozycji od 1 do 2 hektarów.

Wykres 7. Powierzchnia gospodarstw rolnych Gminy Końskie w roku 2012

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010

Tabela 17. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków

	Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych w ha								
	Ogółem	do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha						
			razem	1-2	2-3	3-5	5-10	10-15	>15
Gmina Końskie	2987	1585	1402	643	319	247	137	17	39

w liczbach bezwzględnych

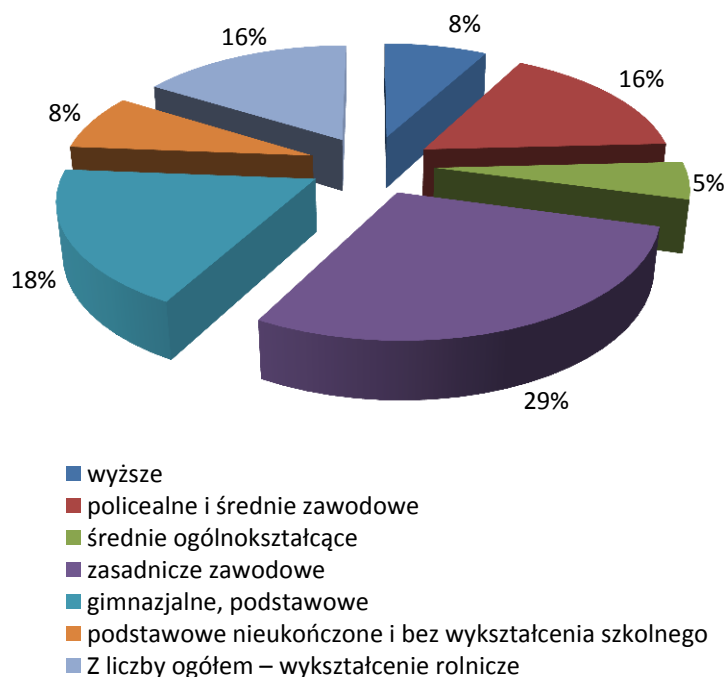
Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010

Duże rozdrobnienie gospodarstw w połączeniu ze słabą jakością glebą sprawiają, że wielu rolnikom trudno uzyskać ekonomiczną opłacalność swojej działalności. W zadanych warunkach, optymalnym rozwiązaniem jest tworzenie większych gospodarstw, które osiągną efektywność dzięki korzyściom skali. Podobne efekty można osiągnąć dzięki, promowanym również przez Unię Europejską, grupom producenckim. Wysoka specjalizacja w połączeniu z efektami skali są drogą do osiągnięcia efektu synergii i poprawy efektywności ekonomicznej wszystkich gospodarstw rolnych zorganizowanych w ramach grupy producenckiej.

1.2.7.2. Wykształcenie

Na ekonomiczną efektywność prowadzenia działalności rolniczej ma wpływ także poziom wykształcenia osoby kierującej. Wykres 8 przedstawia statystyki dotyczące poziomu wykształcenia osoby kierującej gospodarstwem. Wynika z nich, że zaledwie 18% kierujących osób posiada jakiegokolwiek wykształcenie rolnicze, a wykształcenie wyższe jedynie 8%.

Wykres 8. Gospodarstwa rolne wg poziomu wykształcenia osoby kierującej

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010

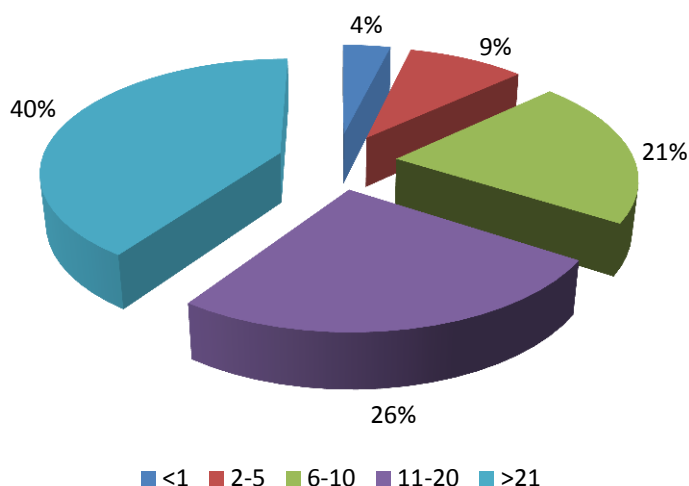
Na obszarach wiejskich brak wykształcenia rolniczego jest wciąż bagatelizowany. Uważa się bowiem, że działalność rolnicza nie wymaga przygotowania, a najlepsze praktyki są wypracowywane poprzez doświadczenia starszych pokoleń. Przykładem takiego mechanizmu jest „wypalanie ziemi”, stosowane także przez młodszych rolników, będące swoistym powieleniem praktyk poprzedników.

Odpowiednie przygotowanie rolnicze, szczególnie w kontekście niesprzyjających uwarunkowań naturalnych i strukturalnych, może w znaczący sposób poprawić efektywność ekonomiczną gospodarstwa. Odpowiednie nawożenie, płodozmian i specjalizacja będąca efektem przygotowania rolniczego może odmienić charakterystykę gospodarczą obszarów rolnych Gminy Końskie.

1.2.7.3. Doświadczenie

Kolejnym analizowanym czynnikiem jest doświadczenie wyrażone przez liczbę lat spędzonych na prowadzeniu gospodarstwa rolnego przez osobę kierującą. Z Wykres 9 wynika, że aż 40% osób kierujących gospodarstwem charakteryzuje się ponad 21-letnim doświadczeniem. Taki stan rzeczy wynika z faktu, iż wiele gospodarstw jest prowadzonych wielopokoleniowo, ale najstarsze pokolenie jest formalnym właścicielem gruntu i siedliska.

Wykres 9. Liczba lat prowadzenia gospodarstwa rolnego przez osobę kierującą

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010

Wartym zauważenia jest wysoki odsetek kierujących z doświadczeniem z przedziału 6-10 lat. Znaczna ich liczba jest lub była beneficjentami programów strukturalnych motywujących do przekazywania gospodarstw rolnych młodszemu pokoleniu. Przykładem takiego narzędzia jest program „Młody rolnik” w ramach PROW 2007-2013.

Liczba lat spędzona na prowadzeniu gospodarstwa rolnego (przekładająca się bezpośrednio na doświadczenie), w połączeniu z wykształceniem rolniczym zwiększają szanse na powodzenie przedsięwzięć podejmowanych w gospodarstwie rolnym.

1.2.7.4. Struktura zasiewów i maszyny rolnicze

Tabela 18 Przetawia strukturę zasiewów analizowanego obszaru. Zdecydowaną większość dostępnego na terenie Gminy Końskie arealu zajmują zboża. Największą popularnością, dzięki mniejszym wymaganiom co do jakości gleby, cieszy się żyto i pszenżyto. Tradycyjnie, podobnie jak ma się to w innych rejonach Polski, znaczną powierzchnię zajmuje uprawa ziemniaków.

Tabela 18. Powierzchnia zasiewów

Wyszczególnienie		Gmina Końskie
Ogółem		1616
zboża		1287
w tym:	pszenica	163
	żyto	363
	jęczmień	44
	owies	151
	pszenżyto	301
	mieszanki zbożowe	143
ziemniaki		119
rośliny przemysłowe		27
rośliny pastewne		124

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010

Wartym odnotowania jest niewielka powierzchnia wykorzystywana pod uprawy przemysłowe. Wynika to ze słabej jakości gleb i braku wykształcenia rolniczego, co ma przełożenie na stosowanie tradycyjnej struktury upraw.

Poziom mechanizacji produkcji rolniczej ma bezpośrednie przełożenie na efektywność prowadzenia gospodarstwa. Z Tabela 19 wynika, że zaledwie ok. 15% gospodarstw rolnych posiada na własność ciągnik. Poza ciągnikami najbardziej rozpowszechnionymi maszynami rolniczymi są: agregaty uprawowe, kosiarki ciągnikowe oraz kopaczki do ziemniaków.

Tabela 19. Ciągniki i wybrane maszyny rolnicze (szt.)

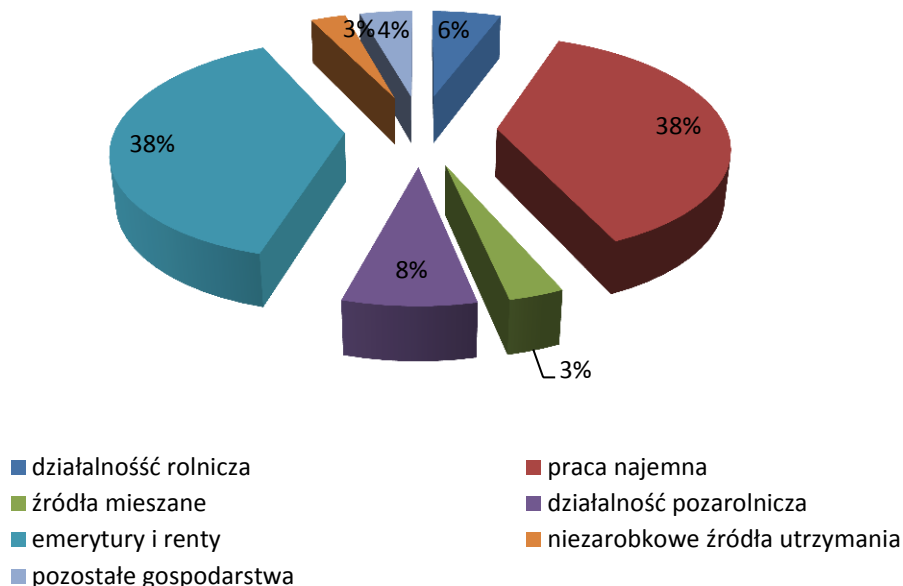
Wyszczególnienie	Końskie
Ciągniki	427
Kombajny zbożowe	9
Kosiarki ciągnikowe	140
Prasy zbierające	27
Ładowacze	17
Kopaczki do ziemniaków	78
Sadzarki do ziemniaków	29
Rozsiewacze nawozów i wapna	58
Rozrzutniki obornika	72
Agregaty uprawowe	143
Połowe opryskiwacze ciągnikowe	46

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010

1.2.7.5. Produkcja rolna i dochody rolniczych gospodarstw domowych

Przy tak niewielkim średnim areale przypadającym na gospodarstwo rolne wiele podmiotów ma trudności z utrzymaniem się w pełni z działalności rolniczej. Z danych przedstawionych na Wykres 10 wynika, że aż 38% rolniczych gospodarstw domowych ponad 50% swoich dochodów uzyskuje z emerytur i rent. Taka sama liczba wskazała na prace najemną jako główne źródło.

Wykres 10. Gospodarstwa indywidualne prowadzące działalność rolniczą według głównego źródła dochodu gospodarstwa domowego

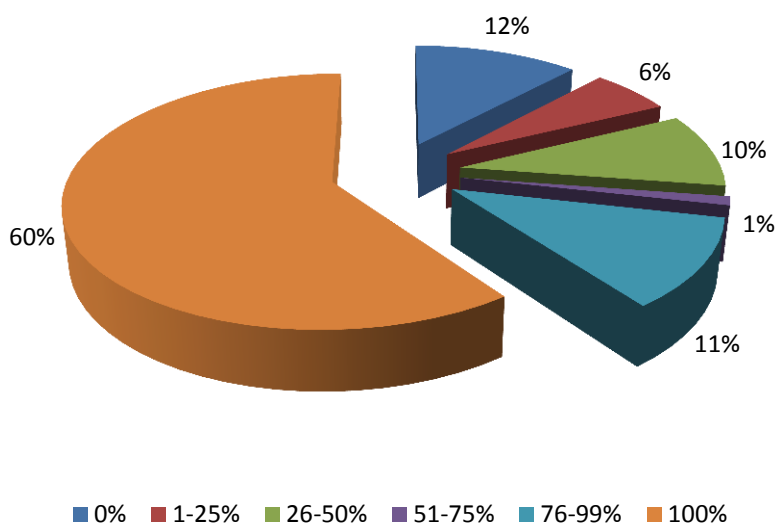

Źródło: *Powszechny Spis Rolny 2010*

Zaledwie 6% badanej populacji uzyskuje ponad 50% swoich dochodów z działalności rolniczej. Są to głównie większe gospodarstwa cechujące się wyższym poziomem specjalizacji oraz mające do dyspozycji większy areał. W wolnorynkowych uwarunkowaniach gospodarczych wiele gospodarstw rolnych stanęło na krawędzi bankructwa. Jak wynika z danych przytoczonych powyżej, znaczna ich liczba funkcjonuje tylko dzięki rentom i emeryturom członków gospodarstw domowych. Wiele rolniczych gospodarstw domowych zmuszone było sprzedać znaczną część gruntu. Zachowały one zazwyczaj jednak niewielki areał w celu samozaopatrzenia. Sprzedawany grunt był nabywany głównie przez podmioty, które dysponowały wykształceniem, pomysłem, dostępem do funduszy unijnych lub alternatywnych źródeł finansowania. Ta grupa stanowi 6% rolniczych gospodarstw domowych, których ponad 50% dochodów pochodzi z działalności rolniczej.

Ostatnim analizowanym obszarem działalności rolniczej na badanym obszarze jest procentowy udział produkcji rolniczej przeznaczonej na samozaopatrzenie. Z Wykres 11 wynika, że aż 60% gospodarstw rolnych produkuje tylko i wyłącznie w celu samozaopatrzenia. Po drugiej stronie skali mamy 12% podmiotów funkcjonujących stricte jako producenci rolni, którzy całą swoją produkcję przeznaczają na sprzedaż.

Wykres 11. Odsetek końcowej wartości produkcji rolniczej przeznaczonej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010

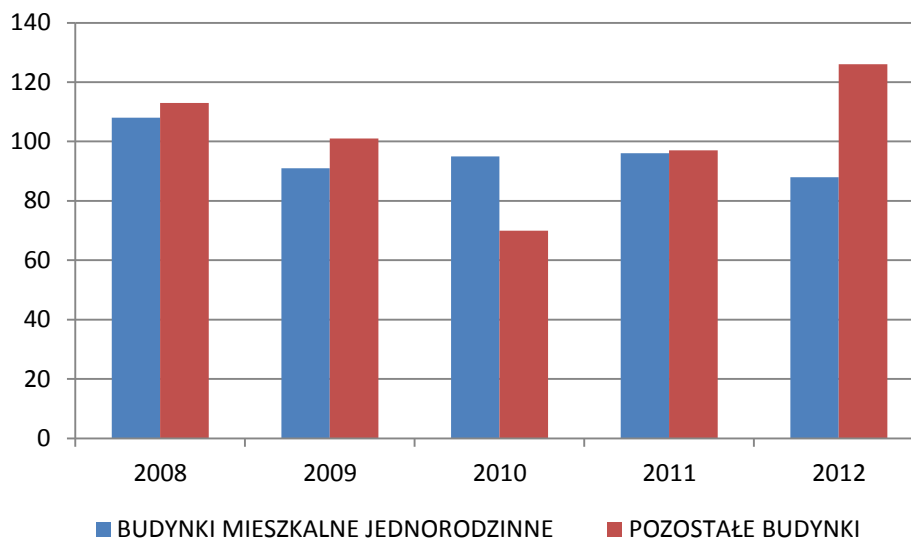
Taka sytuacja spowodowana jest dużym odsetkiem gospodarstw z areałem poniżej 1 hektara. Takie podmioty naturalnie wpisują się w charakterystykę gospodarstw, które nie prowadzą żadnej działalności rynkowej i 100% swojej produkcji przeznaczają na samozaopatrzenie. 12% w pełni rynkowo zorientowanych podmiotów dysponujących nowoczesnym sprzętem i areałem znacznie przewyższającym średnią wartość lokalną, funkcjonuje w ujęciu ekonomicznym, jak każda inna forma prowadzenia działalności gospodarczej. Wśród nich znajduje się znaczny odsetek beneficjentów programów pomocowych.

1.2.8. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

1.2.8.1. Tereny inwestycyjne

W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gmina Końskie planuje przeznaczyć około 40 ha gruntów pod budownictwo przemysłowe i usługi. Wykres 12 przedstawia liczbę wydanych pozwoleń na budowę w latach 2008-2012. Rok rocznie władze lokalne wydają pozwolenia na budowę zarówno na mieszkaniową zabudowę jednorodzinną, jak również na liczne budynki komercyjne i użytkowe.

Wykres 12. Liczba wydanych pozwoleń na budowę

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego. Data pobrania 23.09.2013r.

Trudno jest scharakteryzować jednoznacznie dynamikę odnoszącą się do liczby wydawanych pozwoleń na terenie Gminy Końskie. Wielkość ta jest determinowana poprzez wiele czynników zarówno lokalnych jak i kształtowanych na poziomie całego kraju. Do głównych czynników należą: aktywność gospodarcza mieszkańców, trendy gospodarcze i dostępność źródeł finansowania. Bardzo ważną rolę pełnią władze lokalne. Od ich działalności zależy poziom uregulowania prawnego gruntów znajdujących się w obrębie jednostki terytorialnej. Narzędzia pozytywnie kształtujące dynamikę liczby wydawanych pozwoleń na budowę, a leżące w gestii samorządu terytorialnego, to przede wszystkim Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) precyzujący przeznaczenie terenu oraz kompletność i zasięg infrastruktury technicznej występującej na danym obszarze. Z tego właśnie powodu władze lokalne starają się możliwie jak najszybciej regulować status prawny terenów atrakcyjnych inwestycyjnie poprzez zdefiniowanie MPZP. Ponadto, fundusze unijne wymiennie i pozytywnie przyczyniają się do zwiększenia zasięgu i kompletności infrastruktury technicznej, determinując kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Rosnąca liczba wydawanych pozwoleń na budowę świadczy o wzroście poziomu życia mieszkańców (pozwolenia na jednorodzinne budownictwo mieszkaniowe) oraz poziomu inicjatyw gospodarczych i dostępności oraz jakości budynków użyteczności publicznej. Z powyższego wynika, że z liczby wydawanych pozwoleń na budowę można pośrednio wnioskować jak kształtuje się dynamika aktywności gospodarczej i jakości życia mieszkańców.

1.2.8.2. Udogodnienia i bodźce dla przedsiębiorczości

Na obszarze Gminy Końskie funkcjonuje Specjalna Strefa Ekonomiczna SSE „Starachowice” podstrefa Końskie. Uzyskanie pozwolenia na prowadzenie działalności w obszarze SSE umożliwia skorzystanie z pomocy publicznej przeznaczonej dla danej strefy. Bariera wejścia do skorzystania z udogodnień i preferencyjnych warunków prowadzenia przedsiębiorstwa w ramach SSE jest dokonanie inwestycji za co najmniej 100 tys. euro. Przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą na terenie SSE „Starachowice” na podstawie zezwolenia przysługuje jedna z dwóch alternatywnych opcji zwolnienia od podatku dochodowego z tytułu:

- określonych w zezwoleniu wydatków inwestycyjnych – do 70% łącznych wydatków inwestycyjnych,
- określonych w zezwoleniu kosztów zatrudnienia – do 70% poniesionych dwuletnich kosztów pracy.²

Wielkość dochodu, który podlega zwolnieniu od podatku, oblicza się indywidualnie dla każdego przedsiębiorcy, uwzględniając założone przez niego parametry planowanej działalności oraz maksymalną intensywność pomocy regionalnej w regionie, w którym ustanowiono strefę.

W podstrefie Końskie SSE funkcjonuje 13 podmiotów wypunktowanych poniżej:

- STAR-GRES Sp. z o.o. Końskie,
- Ceramika Końskie,
- AREA Sp. z o.o.,
- Koneckie Zakłady Odlewnicze,
- BETOMAX S.A.,
- ORIZZONTE POLSKA Sp. z o.o.,
- STAR-DUST Sp. z o.o.,
- CERAMIKA NOWA GALA II Sp. z o.o.,
- REMOBUD Końskie,
- Ceramika Nowa Gala S.A.,
- ALPOL GIPS Sp. z o.o.,
- Zofia Łuczyńska Końskie,
- Gmina Końskie.³

Tak zaprojektowane obszary aktywności gospodarczej z preferencyjnymi warunkami prowadzenia działalności stanowią doskonały sposób na przyciągnięcie inwestorów z innych regionów kraju i z zagranicy, jak również mają pozytywny wpływ na wzrost przedsiębiorczości wśród lokalnej społeczności. Forma takiej kooperacji jest doskonałą okazją do osiągnięcia efektu synergii podmiotów prowadzących działalność w tej samej lokalizacji (np. organizowanie wspólnych dostaw), jak również powstawania nowych przedsiębiorstw prowadzących działalność komplementarną względem tych już istniejących. Pośrednim efektem jest powstawanie nowych miejsc pracy i obniżanie lokalnego bezrobocia.

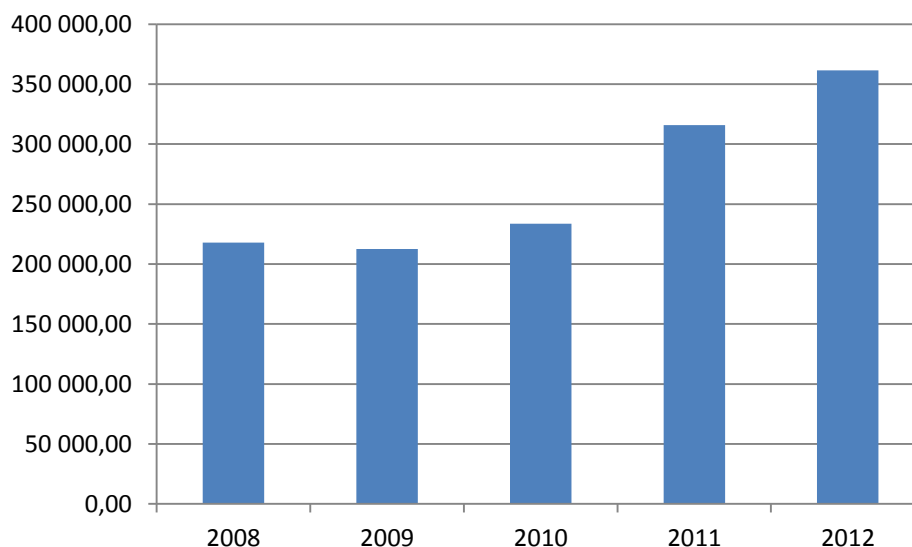
1.2.8.3. Dochody z publicznych składników majątkowych

Wykres 13 przedstawia dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze zlokalizowanych na terenie Gminy Końskie.

²http://www.sse.com.pl/c/ulgi_i_preferencje

³ Stan na dzień 01.09.2013 r.

Wykres 13. Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urząd Miasta i Gminy w Końskich

Z zaprezentowanego pięcioletniego szeregu czasowego wynika, że po minimalnym (ok. 2%) spadku dochodów w roku 2009, w porównaniu do roku 2008, wartość ta systematycznie rośnie. Średnioroczny przyrost dochodów z tego tytułu w latach 2010-2012 wyniósł niemal 20%.

1.2.8.4. Inwestycje użyteczności publicznej

Władze Gminy Końskie w celu systematycznego podnoszenia jakości życia swoich mieszkańców realizują i planują wiele inwestycji w obiekty użyteczności publicznej, tj. szkoły i ośrodki sportowe.

Skupienie tak dużej uwagi na placówkach edukacyjnych i jednostkach sportowych wynika z najlepszych praktyk pochodzących z krajów rozwiniętych, jak również kluczowego znaczenia aktywności fizycznej w wychowaniu i rozwoju dzieci i młodzieży.

1.2.9. NAUKA I INNOWACJE

1.2.9.1. Przedsiębiorstwa innowacyjne

Na terenie Gminy Końskie znajduje się wiele przedsiębiorstw charakteryzujących się wysokim stopniem innowacyjności. Istotny wpływ na taki stan rzeczy miała i ma pomoc pochodząca z funduszy Unii Europejskiej. Z pomocy unijnej na rzecz poprawy innowacyjności korzystały duże podmioty, jak również i te z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Wśród beneficjentów znalazło się także Koneckie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości. Poniżej przedstawiono przykładowe najistotniejsze inwestycje innowacyjne:

- **Orizzonte-Polska sp. z o.o.**

„Wdrożenie innowacyjnych technologii do produkcji oprzyrządowania dla przemysłu ceramicznego”.

Projekt był współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 4.3 Kredyt Technologiczny Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013. Oś priorytetowa: Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia.

„Wprowadzenie niedostępnej w Polsce usługi regeneracji wielkoformatowych stempli i wkładów dla przemysłu ceramicznego poprzez zakup i uruchomienie specjalistycznych maszyn do tego procesu”

Oś priorytetowa: Rozwój przedsiębiorczości. Działanie: 1.1. Bezpośrednie wsparcie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Temat priorytetu: 08. Inne inwestycje w przedsiębiorstwa

Całkowita wartość projektu: 1 356 690,00 zł. Wartość dofinansowania z UE: 503 965,00 zł.

▪ **BETOMAX Polska S.A.**

W ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Działanie 8.2 „Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu B2B” z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości reprezentowaną przez Staropolską Izbę Przemysłowo-Gospodarczą dofinansowano projekt pod nazwą:

„Wdrożenie nowoczesnego systemu informatycznego B2B wraz z integracją EDI automatyzującą procesy biznesowe współpracujących przedsiębiorstw sposobem na rozwój firmy Betomax Polska S.A.”.

Wartość projektu: 990 705,00 zł. Kwota maksymalnego dofinansowania: 536 930,70 zł.

▪ **Zakład Mechaniczno Budowlany Piotr Łuczyński**

„Poprawa konkurencyjności i wzrost zdolności produkcyjnej Zakładu Mechaniczno-Budowlanego Łuczyński Piotr poprzez przebudowę hali produkcyjno-magazynowej wraz z dostawą nowej linii technologicznej”.

Działanie: 1.1. Bezpośrednie wsparcie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Oś priorytetowa: 1. Rozwój przedsiębiorczości.

Całkowita wartość projektu: 1 356 690,00 zł. Wartość dofinansowania z UE: 503 965,00 zł.

▪ **Koneckie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości**

„Wirtualna chmura - innowacja w obsłudze klientów usług szkoleniowych, doradczych i informacyjnych w województwie świętokrzyskim”.

Oś priorytetowa: 1. Rozwój przedsiębiorczości. Działanie: 1.4. Wsparcie inwestycyjne dla instytucji otoczenia biznesu.

Całkowita wartość projektu: 565 563,11 zł. Wartość dofinansowania z UE: 233 563,86 zł.

▪ **ZPHU Zofia Owczarek**

„Wzrost innowacyjności i konkurencyjności Zakładu Produkcyjno-Handlowo-Usługowego Zofia Owczarek poprzez budowę budynku produkcyjnego wraz z częścią socjalno-biurową oraz zakup nowych maszyn”.

Oś priorytetowa: 1. Rozwój przedsiębiorczości. Działanie: 1.1. Bezpośrednie wsparcie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Całkowita wartość projektu: 999 338,16 zł. Wartość dofinansowania z UE: 343 114,03 zł.

▪ **ALEKSANDRA PIWOWARCZYK-KOZŁOWSKA P.H.U.**

„Otwarcie Centrum „SQUASH & FITNESS” i wprowadzenie innowacyjnych usług zapewniających dywersyfikację działalności i dynamiczny rozwój firmy”.

Os priorytetowa: 1. Rozwój przedsiębiorczości. Działanie: 1.1. Bezpośrednie wsparcie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Całkowita wartość projektu: 2 689 019,03 zł. Wartość dofinansowania z UE: 835 661,85 zł.

▪ **"Odlewnia Żeliwa Orzechowscy" Spółka Jawna**

„Wzrost konkurencyjności i innowacyjności Zakładu Ślusarsko–Odlewniczego poprzez inwestycję w nowoczesne urządzenia produkcyjne oraz instalacje ograniczające emisję szkodliwych substancji do atmosfery”.

Projekt realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego. Działanie: 1.1. Bezpośrednie wsparcie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Wartość projektu: 2 039 596,00 zł. Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 710 515,00 zł.

▪ **Ceramika Nowa Gala II sp. z o.o.**

„Budowa zakładu w oparciu o innowacyjną technologię produkcji płytek ceramicznych”.

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka. Działanie: 4.5. Wsparcie inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki. Poddziałanie: 4.5.1. Wsparcie inwestycji w sektorze produkcyjnym.

Wartość projektu: 194 640 498,50 zł. Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 44 932 835,61 zł.

▪ **Odlewnia Żeliwa FANSULD Sp. j.**

„Budowa i uruchomienie nowoczesnej, zautomatyzowanej linii wytwarzania drogowych odlewów żeliwnych nowej generacji”

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka. Działanie: 4.4. Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym.

Wartość projektu: 17 287 400.00 zł. Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 7 183 350.00 zł.

Z uwagi na fakt, iż na terenie Gminy Końskie nie ma żadnej uczelni wyższej, głównym źródłem innowacji będą przedsiębiorstwa. Powyższe przykłady innowacyjnych przedsięwzięć były uzależnione w dużej mierze od wielkości i celów pomocy unijnej. Szczególnie na poziomie lokalnym dotacje to często jedyna droga do restrukturyzacji i unowocześnienia przedsiębiorstw i silny bodziec motywujący. Z tego powodu kierunki alokacji funduszy unijnych w nowym okresie programowania 2014-2020 będą znaczącym determinantem liczby innowacyjnych przedsięwzięć w regionie. W przypadku znaczącego spadku poziomu pomocy z tego źródła warto rozważyć stworzenie alternatywnych bodźców umożliwiających utrzymanie dynamiki innowacyjności Gminy Końskie co najmniej na obecnym poziomie.

1.2.9.2. Otoczenie biznesu

Liczba podejmowanych przedsięwzięć gospodarczych determinowana jest wieloma czynnikami. Bez wątplenia jednym z najistotniejszych, jest stopień rozwinięcia i kompleksowości otoczenia gospodarczego. Do podstawowych elementów otoczenia gospodarczego należą instytucje: finansowe, informacyjne, ubezpieczeniowe, konsultingowe, szkoleniowe, jak również promocyjne. W szerszym ujęciu definicja poszerzona jest o system prawa i jego instytucje.

Na terenie Gminy Końskie funkcjonują:

- Instytucje finansowe (8 banków i liczne zakłady ubezpieczeniowe)
- Koneckie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości

Cel: Wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności na terenie regionu koneckiego. Działanie w kierunku ograniczenia bezrobocia.

- Powiatowe Forum Pracodawców

Cel: Reprezentowanie interesów społecznych i gospodarczych członków stowarzyszenia. Propagowanie zasad gospodarki rynkowej oraz umocnienie organizacji i zarządzania sfery produkcji i usług.

- Stowarzyszenie „Europartner”

Cel: Działanie na rzecz rozwoju różnych form przedsiębiorczości wiejskiej. Podnoszenie poziomu zawodowego i kulturalnego społeczności lokalnej oraz aktywizowanie jej do działań na rzecz rozwoju środowiska lokalnego.

- Stowarzyszenie „Kuźnia”

Cel: Działanie na rzecz rozwoju różnych form przedsiębiorczości miejskiej i wiejskiej. Podnoszenie poziomu zawodowego i kulturalnego społeczności lokalnej.

- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Społecznego i Gospodarczego.

Cel: Wspieranie inicjatyw z zakresu rozwoju gospodarczego. Działalność w sferze wydawniczej, naukowej, kulturalnej i ekonomicznej. Wspieranie i wdrażanie inicjatyw gospodarczych i społecznych.

Do otoczenia biznesu można zaliczyć także podstrefę Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Jej działalność bez wątplenia wpływa na poprawę jakości prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto, warto zwrócić uwagę na kwestie prawne wykorzystane w celu udogodnienia prowadzenia działalności i stworzenia preferencyjnych warunków.

Wymienione powyżej elementy otoczenia gospodarczego można podzielić na prywatne i publiczne. W kompetencjach lokalnego samorządu jest zarówno rozwój otoczenia gospodarczego publicznego jak i prywatnego. Władze lokalne mogą powoływać podmioty doradcze względem przedsiębiorstw i optymalizujące dopasowanie pracodawców i pracowników. Pośrednio, za pomocą lokalnych aktów prawnych, mogą wpływać na kształt, lokalizację, zakres i kompleksowość powstawania podmiotów prywatnych.

Gmina Końskie w lipcu 2013 r. przystąpiła do Konsorcjum Świętokrzysko-Podkarpacki Klaster Energetyczny. Klaster to grupa przedsiębiorstw i instytucji skoncentrowanych na określonym obszarze, konkurujących ze sobą, ale zarazem tworzących sieć powiązań umożliwiających podjęcie współpracy na wielu płaszczyznach. Klustry wpływają na rozwój nie tylko przedsiębiorstw bezpośrednio w nie

zaangażowanych, ale również oddziałują na otoczenie, czyli region, kraj i gospodarkę światową. Działanie w klastrach sprawia, że firmom łatwiej jest rozpocząć działalność czy też wprowadzać na rynek nowe produkty. Firmy rozwijają się w oparciu o sieć powiązań, która umożliwia korzystanie z zasobów wiedzy. Dzięki wzrostowi konkurencyjności podmiotów klastra działa on coraz sprawniej i reaguje na wszelkie lokalne warunki popytu. Liderem Klastra jest Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii w Kielcach Sp. z o.o.

Działania w zakresie Świętokrzysko-Podkarpackiego Klastra Energetycznego:

1. Opracowanie gminnych i regionalnych analiz eko–energetycznych.
2. Organizowanie misji branżowych dla reprezentantów gmin w celu zapoznania z europejskimi dobrymi praktykami i przykładami realizacji lokalnych i regionalnych inicjatyw w zakresie energetyki odnawialnej.
3. Promowanie i upowszechnianie innowacyjnych technologii wykorzystania lokalnych zasobów energii odnawialnej na rzecz wytwarzania energii.
4. Wspieranie działań firm innowacyjnych i przedsięwzięć zgodnych z celami Konsorcjum, m.in. poprzez poszukiwanie i pomoc w pozyskiwaniu krajowych i unijnych źródeł finansowania projektów na rzecz rozwoju energetyki odnawialnej, pozyskiwanie i tworzenie wysokiej jakości know-how na rzecz realizacji projektów z dziedziny energetyki odnawialnej i poszanowania energii.
5. Wspieranie podnoszenia innowacyjności i konkurencyjności poprzez zakup licencji, wyników badań, analiz, ekspertyz, technologii, patentów i nieopatentowanej wiedzy technicznej.
6. Pozyskiwanie nowych uczestników Konsorcjum z odpowiednim potencjałem dla utrzymania jego trwałości i zapewnienia jego rozwoju.
7. Nawiązywanie kontaktów z podobnymi organizacjami funkcjonującymi w kraju i pozostałych krajach Unii Europejskiej, sprzyjającymi promocji, upowszechnianiu i transferowi innowacji.
8. Prowadzenie monitoringu zmian w zakresie potrzeb, potencjału i wykorzystania odnawialnych źródeł energii na poziomie lokalnym i regionalnym.

Cele szczegółowe Świętokrzysko-Podkarpackiego Klastra Energetycznego:

1. Transfer doświadczeń i sprawdzonych innowacji z krajów Unii Europejskiej oraz upowszechnianie dobrych przykładów (wdrożeń).
2. Wspieranie rozwoju rozproszonej kogeneracji opartej na lokalnych zasobach energii odnawialnej i innowacyjnych technologiach ich wykorzystania, np. biogazownie rolnicze, plantacje roślin energetycznych i agroenergetyka na obszarach wiejskich, wykorzystanie odpadów i inne.
3. Promocję działań na rzecz zmniejszania energochłonności budynków i procesów produkcyjnych, np. poprzez upowszechnianie i pomoc w zakresie termomodernizacji budynków, modernizacji lokalnych źródeł energii z wykorzystaniem energii odnawialnej i innowacyjnych technologii.
4. Promocję innowacji zmniejszających emisję CO² do atmosfery.
5. Rozwój edukacji ekologicznej w gminach.
6. Eliminowanie barier hamujących rozwój energetyki odnawialnej.

Ponadto w maju 2013 r. Gmina Końskie przystąpiła do Kręgu Innowacji Efektywne Wykorzystanie Energii. W ramach projektu systemowego pt. „Perspektywy RSI Świętokrzyskie (III etap)” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki podjęto prace nad określeniem innowacyjnych specjalizacji województwa świętokrzyskiego. W wyniku przeprowadzonego procesu badawczego oraz dyskusji eksperckich wyróżniono trzy kierunki specjalizacji innowacyjnej. Obszary specjalizacji opierają się o branże, które są już rozwinięte w województwie lub posiadają duży potencjał do rozwoju w najbliższych latach. Liderem Kręgu jest Biuro Innowacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

Do wyróżnionych specjalizacji należą:

- efektywne wykorzystanie energii,
- turystyka medyczna,
- branża targowo-kongresowa.

Ponadto wskazano dwie specjalizacje o charakterze horyzontalnym. Ich rozwój pełni ważną rolę w podnoszeniu konkurencyjności całej gospodarki regionu, w tym wyróżnionych specjalizacji innowacyjnych. Należą do nich:

- transfer wiedzy,
- wzornictwo.

Na bazie wyłonionych specjalizacji opracowano działania na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa świętokrzyskiego, a ich realizacja została włączona w jeden wspólny projekt „*Kręgi Innowacji – rozwój zintegrowanych narzędzi wspierania innowacyjności województwa w obszarach o dużym potencjale wzrostu*”. Każda specjalizacja tworzy odrębne zadanie i jest kierowana przez tzw. Lidera Kręgu.

- Krąg Innowacji EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ENERGII – Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o.
- Krąg innowacji TURYSTYKA MEDYCZNA – Wyższa Szkoła Ekonomii i Prawa im. Prof. Edwarda Lipińskiego
- Krąg innowacji BRANŻA TARGOWO-KONGRESOWA – Izba Gospodarcza „Grono Targowe Kielce”
- Krąg Innowacji TRANSFER WIEDZY – Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa
- Krąg innowacji WZORNICTWO – Kielecki Park Technologiczny

Działalność Kręgów wspomagana jest przez Centrum Kompetencji Współpracy Międzynarodowej utworzone przy Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Całość projektu nadzorowana jest przez Lidera Projektu Województwo Świętokrzyskie – BIURO INNOWACJI Urzędu Marszałkowskiego.

Celem głównym projektu jest rozwój trwałych form współpracy w regionie służących kreowaniu zintegrowanych narzędzi transferu nowoczesnej wiedzy i technologii pomiędzy sektorem B+R a przedsiębiorstwami w kierunkach uznanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Świętokrzyskiego za kluczowe dla dynamicznego rozwoju innowacyjnego gospodarki województwa, tj: efektywne wykorzystanie energii, turystyka medyczna, branża targowo-kongresowa (wystawiennicza), transfer wiedzy oraz wzornictwo.

1.2.10. TURYSTYKA

1.2.10.1. Końskie i okolice

Końskie to jedno ze starszych miast centralnej Polski. Już w przeszłości miasto było znanym i cenionym ośrodkiem handlu i rzemiosła. Było własnością znamienitych rodów, tj. Małachowskich, Odrowążów i Tarnowskich. Najważniejszym zabytkiem miasta jest zespół pałacowo-parkowy Małachowskich z połowy XVII wieku z zespołem parkowym. W centrum miasta znajduje się kolegiata pw. Św. Mikołaja i św. Wojciecha, najstarszy kościół w mieście.

Okolice miasta również obfitują w liczne budynki z przeszłości. W Modliszewicach można spotkać dwór obronny z początku XVII wieku, a w Kazanowie pobernardyński zespół klasztorny.

Pasjonatów myśli technicznej przyciągają pamiątki z dziedziny przemysłu z okresu XVIII i XIX w. stanowiącego czasy świetności regionu. W Sielpi zlokalizowane jest Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Latem Muzeum jest centralnym ośrodkiem imprezy cyklicznej pn. „Kuznice Koneckie”.

Na terenie Gminy Końskie zlokalizowana jest największa miejscowość wypoczynkowa województwa świętokrzyskiego – Sielpia. Sielpia jest otoczona dużymi kompleksami leśnymi i znajduje się nad zbiornikiem wodnym. Miejscowość posiada dobrą infrastrukturę turystyczną z rozwiniętą bazą noclegową. W ramach kompleksu do dyspozycji turystów są: plaże, wypożyczalnia sprzętu pływającego jak również wiele kilometrów pieszych i rowerowych szlaków turystycznych.

Ruch turystyczny generowany przez miejscowość wypoczynkową Sielpia można podzielić na:

- Zorganizowany

W ramach zorganizowanych wyjazdów możemy wyróżnić przyjazdy młodzieży szkolnej przebywającej w ośrodkach wypoczynkowych w Sielpi w okresie letnim mające charakter kolonii wypoczynkowych czy obozów sportowych.

Kolejną formą zorganizowanych wyjazdów turystycznych są młodzieżowe kolonie turystyczno-edukacyjne. Ze względu na fakt, iż organizowane są przez jednostki oświatowe, przypadają na okres wiosenny i jesienny. Ruch turystyczny wygenerowany dzięki tej formie przyczynia się do wypełnienia ośrodków turystycznych miejscowości poza sezonem, generując dodatkowe przychody dla podmiotów prowadzących swoją działalność na tym terenie.

W ramach zorganizowanych form turystycznych należy wskazać także na cykliczne zloty okolicznościowe, takie jak: „Zlot Suzuki” , „Zlot BMW” i Zjazdy Rodzinne.

- Indywidualny

Pierwszą kategorią indywidualnego ruchu turystycznego są wczasowicze będący gośćmi ośrodków wypoczynkowych w Sielpi w okresie letnim, którzy korzystając z okazji pobytu zwiedzają zabytki i atrakcyjne miejsca Ziemi Koneckiej.

Ponadto dzięki przygotowanej przez oddział PTTK Końskie sieci ścieżek rowerowych, znaczący ruch turystyczny generuje turystyka rowerowa.

Należy także wskazać na osoby przebywające weekendowo w dni wolne od pracy na letnisku Sielpia i Barycz. Zwykle odwiedzają one Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi, rezerwat przyrody „Piekło”, Zespół Pałacowo-Parkowy w Końskich i Zespół Klasztorny w Kazanowie.

Dla zachowania substancji zabytkowej Gminy Końskie potrzebne było sporządzenie Gminnej Ewidencji Zabytków. Została ona przyjęta Zarządzeniem Burmistrza nr 269/2013 w dniu 23

października 2013 roku. Tworzy ją zbiór 246 kart adresowych założonych dla każdego obiektu zabytkowego oddzielnie. Karty zawierają m.in.: informacje adresowe, dokładną nazwę obiektu, czas powstania, formy jego ochrony prawnej i fotografie.

Z ogólnej liczby ujętych w GEZ zabytków, na terenie miasta znajduje się 134, a na terenach wiejskich 112 obiektów. Na bazie ewidencji powstał też „Katalog zabytków miasta i gminy Końskie”. Podstawą do sporządzenia przez Gminę Końskie ewidencji był przekazany w 2011 roku przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach wykaz obiektów, które musiały znaleźć się w dokumencie obligatoryjnie. Zgodnie z art. 22 ust. 5 pkt. 3 ustawy na wniosek Komisji Opieki nad Zabytkami przy Oddziale PTTK w Końskich burmistrz, po uzyskaniu pozytywnej opinii konserwatora, włączył do ewidencji 103 dodatkowe budowle, głównie krzyże i figury przydrożne.

Gmina Końskie wraz z Sielpią (najatrakcyjniejszą z turystycznego punktu widzenia miejscowością analizowanego obszaru) jest dynamicznie funkcjonującym obszarem wypoczynkowym będącym ważnym punktem na mapie turystycznej regionu i województwa. Niemniej jednak krajowy trend podnoszenia jakości usług i infrastruktury turystycznej powoduje konieczność ciągłego doskonalenia i poprawy warunków wypoczywających turystów. Należy zwrócić szczególną uwagę na kilka krytycznych aspektów, takich jak:

- elastyczność liczby miejsc w ośrodkach wypoczynkowych w zależności od zgłaszanego popytu,
- poziom rozwinięcia i utrzymania dróg oraz sieci szlaków pieszych i rowerowych,
- wygenerowanie ruchu turystycznego poza sezonem, np. przez zorganizowanie cyklicznej imprezy masowej w okresie niskiego ruchu turystycznego,
- zapewnienie liczby plaż umożliwiających turystom komfortowe korzystanie ze zbiorników wodnych i kąpielisk,
- utrzymanie porządku i zapewnienie bezpieczeństwa na obszarze całej Gminy ze szczególnym uwzględnieniem zbiornika wodnego w Sielpi,
- rozbudowywanie oferty turystycznej miejscowości poprzez inwestycje ze środków własnych lub inwestycje realizowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Jednym ze sposobów zbudowania wysokiego potencjału turystycznego są inwestycje w środki trwałe dające przewagę konkurencyjną na tym polu. W przypadku Gminy Końskie inwestycje takie mogą mieć charakter substytucyjny względem głównej atrakcji analizowanego terenu, (miejscowości Sielpi) lub komplementarny. Do działań substytucyjnych można byłoby zaliczyć rewitalizację zabytków i tworzenie unikatowego szlaku turystycznego. Komplementarnym działaniem względem Sielpi byłaby budowa wyciągu do nart wodnych czy rewitalizacja całego zbiornika wodnego, budowa obiektów sportowych (boisko do piłki nożnej i ręcznej),
- stworzenie unikatowej charakterystyki turystycznej, np. poprzez pozycjonowanie miasta jako lokalnego centrum sportu. Można to osiągnąć dzięki organizacji cyklu amatorskich (rodzinnych) zawodów sportowych.

1.2.10.2. Narzędzia stosowane przez Gminę Końskie w zakresie rozwoju turystyki

Rozwój wymienionych w powyższym poddziale aspektów rozwoju turystyki lokalnej wymaga odpowiedniego zaprojektowania narzędzi. Do głównych narzędzi stosowanych przez Gminę Końskie należą:

- Narzędzia planistyczne

Ta grupa narzędzi odnosi się do planowania inwestycji poprawiających sytuację turystyczną Gminy Końskie. Umożliwiają one nie tylko wskazanie na cel inwestycji, np. rewitalizacja zbiornika wodnego w Sielpi, ale również wpisanie go w lokalne akty prawne, tj. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

- Narzędzia finansowe

W przypadku narzędzi finansowych mamy do czynienia z budżetowaniem wpływów i wydatków generowanych przez sektor turystyczny.

Do głównych kategorii przychodów turystycznych zalicza się: opłaty klimatyczne, podatki od terenów rekreacyjnych, podatki od naniesienia obiektów hotelowych, ośrodków wypoczynkowych oraz innych opłat wynikających z uchwał lokalnych.

Do głównych kategorii wydatków ponoszonych na turystykę na analizowanym obszarze zalicza się: wydatki gminne związane z funkcjonowaniem Centrum Informacji Turystycznej, wspieranie finansowe masowych imprez turystycznych i rekreacyjnych oraz wydatki na promocję Gminy Końskie w zakresie turystyki.

- Narzędzia organizacyjno-prawne

W tym zakresie władze lokalne dysponują możliwościami administracyjnymi stymulowania i planowania przestrzennego rozwoju turystyki. Bezpośrednimi narzędziami z tego obszaru są wydawane przez lokalne władze warunki zabudowy na cele rekreacyjne. Ponadto nie bez znaczenia w tym zakresie jest planowanie infrastruktury gospodarczej i środowiskowej z uwzględnieniem potrzeb turystycznych i rekreacyjnych Gminy Końskie.

- Narzędzia instytucjonalne

Lokalne władze mają możliwość powoływania do życia instytucji odpowiedzialnych za realizację konkretnych celów i postanowień Gminy Końskie. Przykładem takiego działania może być utworzenie jednostki budżetowej Miejskiego Zarządu Obiektami Sportowymi oraz Ośrodka Sportu i Rekreacji (OSiR) w Sielpi. Innym przykładem narzędzi dostępnych w tym obszarze jest podpisywanie umów partnerskich z innymi miastami w kraju i za granicą. Miasto Końskie jest partnerem miast ze Słowacji, Czech, Węgier i Ukrainy. Głównym celem partnerstwa jest obsługa i rozwój ruchu turystycznego i rekreacji na terenie gminy.

- Narzędzia informacyjne

Do narzędzi informacyjnych można zaliczyć funkcjonowanie całorocznego Centrum Informacji Turystycznej Gminy Końskie, sezonowe funkcjonowanie Informacji Turystycznej w Sielpi. Ponadto Gmina Końskie wystawia własne stoiska informacji turystycznej na targach w Poznaniu, Kielcach, Katowicach i Warszawie. W ramach promocji wydaje również biuletyny, foldery, mapy regionu i ulotki okolicznościowe.

Dodatkowo na terenie Gminy Końskie funkcjonuje Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Końskich, który powstał 9 listopada 1935 roku. Realizuje zadania w zakresie turystyki, krajoznawstwa i promocji Ziemi Koneckiej. Pracę opiera na działalności społecznej.

W ramach koneckiego PTTK od 1958 roku działa Komisja Opieki nad Zabytkami, a także Koło Miejskie i Koło Przewodników Świętokrzyskich. W 1985 roku w strukturach Oddziału powstał też Klub Turystyki Aktywnej PTTK „Pasat”, który specjalizuje się w organizacji imprez turystyki aktywnej. Klub posiada sekcję biegową. Biegacze - maratończycy z „Pasata” reprezentowali Końskie w ponad 1000-cu imprezach biegowych na terenie całego kraju, biorąc również udział we wszystkich największych biegach maratońskich w Europie. Zakres działalności PTTK w Końskich:

- wytycza, znakuje i konserwuje szlaki turystyczne. Pod swoją opieką posiada 600 kilometrów szlaków pieszych i rowerowych;
- od lat organizuje imprezy rekreacyjno-turystyczne o zasięgu ogólnopolskim, a nawet międzynarodowym, m.in. 38 edycji Rajdu Bab, 23 edycje Biegów Ulicznych z okazji rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Cross Maraton „Przez Piekło do Nieba”, Konecki Maraton Pieszy, Konecki Maraton Rowerowy, Supermaraton Pieszy na 100 km, Sielpia eXtreme Maraton, Rajd Niepodległości;
- koordynuje działania turystyczne o zasięgu wojewódzkim, m.in. współzawodnictwo o honorowy tytuł „ Superpiechura Świętokrzyskiego”;
- prowadzi działalność muzealną. W 2004 roku założył Izbę Pamięci i Tradycji Ziemi Koneckiej, którą w porozumieniu z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego przekształcił w Muzeum Regionalne PTTK;
- prowadzi działalność szkoleniową, edukacyjną i wydawniczą;
- zajmuje się ochroną krajobrazu kulturowego oraz zachowaniem w pamięci wydarzeń i miejsc związanych z historią regionu.

1.3. SFERA PRZESTRZENNO-EKOLOGICZNA

1.3.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Gmina Końskie położone są w centralnej części Polski w województwie świętokrzyskim, w powiecie koneckim, na północnym skraju Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej.

Rysunek 1. Położenie Gminy Końskie.

Źródło: <http://pl.wikipedia.org>

Gmina Końskie sąsiaduje z następującymi gminami: Stąporków, Smyków, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Gowarczów w województwie świętokrzyskim oraz z Przysuchą w województwie mazowieckim, Żarnowem i Białaczowem w województwie łódzkim.

Podstawowy układ komunikacyjny obszaru stanowią:

- droga krajowa nr 42 Namysłów – Rudnik,
- droga wojewódzka nr 728 Grójec – Jędrzejów,
- droga wojewódzka nr 746 Żarnów – Końskie,
- droga wojewódzka nr 749 Końskie – Przysucha

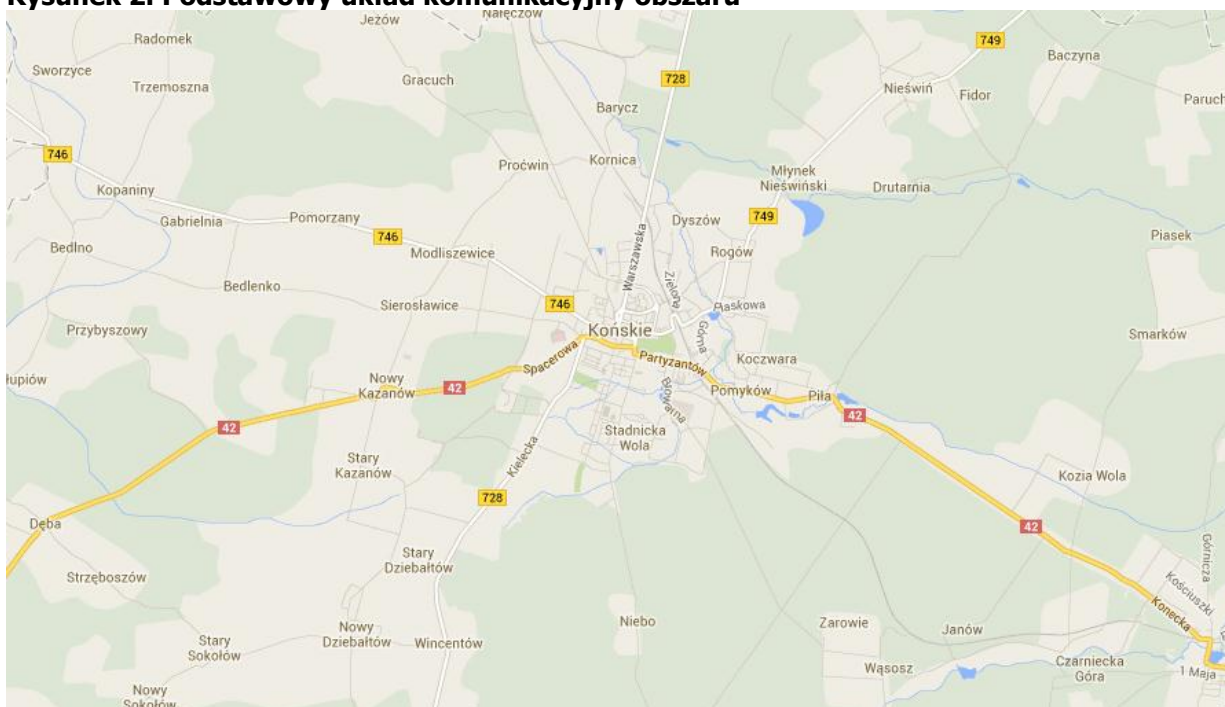
oraz drogi powiatowe:

- 15627 Sokołów – Jacentów,
- 15628 Wincentów – Dęba – Koliszowy,
- 15629 Koliszowy – Bedlno – Radomek
- 15630 Głupiów – Przybyszowy – Radomek
- 15631 Grabków – Sworzyce – Radomek
- 15632 Końskie – Sierosławice – Bedlno – granica woj. (Wierzchowisko),
- 15633 Kazanów - Dziebałtów – Sielcia Wielka,
- 15634 Modliszewice – Kazanów,
- 15635 Kornica – Proćwin – Modliszewice,
- 15636 Proćwin – Gracuch – Jeźów – granica woj. (Zakrzów),

- 15637 Końskie – Proćwin – granica woj. (Sędów),
- 15638 Rogów – Dyszów,
- 15639 Młynek Nies. – St. Kuźnica – Piasek – Furmanów,
- 15640 Józefów – Baczyna - Paruchy,
- 15641 Czarniecka Góra – Smarków – Paruchy,
- 15663 Końskie – Wąsosz - Czarna,
- 15664 Końskie – Niebo – Piekło - Sielpia Wielka,
- 15665 Piekło – Miedzierz.

Układ uzupełniający tworzą drogi gminne.

Rysunek 2. Podstawowy układ komunikacyjny obszaru

Źródło: maps.google.pl

Łączna długość dróg o znaczeniu wojewódzkim przebiegających przez teren Gminy Końskie wynosi 36,204 km. Drogi o niższej randze, tzn. powiatowe, gminne i wewnętrzne, tworzą sieć komunikacyjną o łącznej długości 159,551 km.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe zestawienie sieci dróg zlokalizowanych na terenie Gminy Końskie.

Tabela 20. Sieć dróg utwardzonych zlokalizowanych na terenie Gminy Końskie.

Lp.	Kategoria	Nr drogi	Miasto długość (m)	Wieś długość (m)	Łącznie
1	krajowa	42	3 706	8 761	12 467
		728	3 320	10 834	14 154
2	wojewódzkie	746	1 407	10 255	11 662
		749	2 751	7 637	10 388
		razem:	7 478	28 726	36 204

3	powiatowe	wszystkie	18 300	68 600	86 900
4	gminne	wszystkie	21 376	43 540	64 916
5	wewnętrzna	wszystkie	5 856	1 879	7 735

Źródło: Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji UMIG w Końskich. Stan na 31.12.2012r.

Sieć drogowa obszaru jest słabo rozwinięta. Znaczna część dróg powiatowych i gminnych to drogi o nawierzchni gruntowej ulepszonej i gruntowej. Wg danych GUS wskaźnik dla dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej kształtuje się na poziomie 64,4 km/100km² i jest znacznie niższy niż średnia dla kraju wynosząca 74,6 km/100 km².

Połączenie komunikacyjne Gminy Końskie z resztą kraju zapewnia przebiegająca w niedalekiej odległości (ok. 30 km) droga krajowa nr 7 i S7 relacji Gdańsk – Granica Państwa (Chyżne).

Przez miasto przebiega również linia kolejowa nr 25 relacji Łódź Kaliska – Dębica, jednak przewozy pasażerskie są obecnie zawieszane.

Pomimo, iż dworzec autobusowy w Końskich jest nieczynny, nadal jednak obsługuje zarówno połączenia lokalne, jak i dalsze. Z dworca odjeżdżają autobusy m.in. do Warszawy, Chełma, Katowic, Rzeszowa, Szczecina, Stalowej Woli i Lublina. Kursy do Rymanowa, Krynicy Zdrój, Poznania, Przemyśla i Łodzi odjeżdżają z przystanku przy ul. Zamkowej. Połączenia krajowe i międzyregionalne z najważniejszymi miastami w Polsce realizowane są głównie przez oddziały PKS w Kielcach, Ostrowcu Świętokrzyskim, Łodzi, Biłgoraju i Radomsku. W połączeniach regionalnych główną rolę odgrywają lokalni prywatni przewoźnicy.

Najbliższym położonym lotniskiem cywilnym realizującym połączenia krajowe i międzynarodowe jest Port Lotniczy im. Władysława Reymonta Sp. z o.o. w Łodzi (ok. 111 km), Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina w Warszawie (ok. 140 km) i Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice (ok. 150 km).

W samym mieście podstawowy układ drogowy tworzą ulice funkcjonujące w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich:

- ciąg ulic: Spacerowa – Krakowska – 16 Stycznia – Partyzantów przebiegający w ciągu drogi krajowej nr 42,
- ulica: Kielecka w ciągu drogi wojewódzkiej nr 728,
- ciąg ulic: Zamkowa – Odrowąża, 1 Maja, Fabryczna, Staromłyńska przebiegający w ciągu drogi wojewódzkiej nr 749.

Powyższe drogi, z wyjątkiem drogi wojewódzkiej nr 728, przebiegają przez centrum miasta. Niektóre odcinki ulic miejskich wspólne są dla wszystkich wymienionych dróg. Wywołuje to szereg niekorzystnych zjawisk, do których należy m.in. prowadzenie ruchu tranzytowego przez centrum miasta, nakładanie się ruchu lokalnego i tranzytowego oraz wewnątrzsiedlowego, utrudnienia w ruchu, duże zagrożenie wypadkowe, duże natężenie hałasu i mało czytelny przebieg tras przelotowych potęgowany częstymi zmianami ruchu.

Szczególnym obszarem jest teren wsi Sielpia Wielka położonej nad zbiornikiem wodnym Sielpia. Ma on istotną funkcję w turystyce regionu. Z tego właśnie powodu zaprojektowano i wybudowano zaplecze parkingowe ze szczególnym uwzględnieniem wzmożonego ruchu turystycznego. Na terenie wsi znajduje się 210 miejsc parkingowych w bezpośrednim sąsiedztwie

OSiR, jak również 223 miejsca parkingowe na odcinku od ul. Turystycznej do ul. Sosnowej, przewidziano także 24 miejsca parkingowe dla niepełnosprawnych.

Pomimo centralnego położenia dostępność komunikacyjną Gminy Końskie należy ocenić jako niską. Brak połączeń kolejowych determinuje podstawową rolę transportu kołowego w przemieszczaniu ludzi i towarów. Dlatego też wśród głównych problemów związanych z dostępnością komunikacyjną obszaru wymienić należy:

- niedostateczne powiązanie z głównymi ciągami komunikacyjnymi kraju,
- niski standard istniejących dróg,
- obciążenie niektórych ulic w Mieście Końskie jednocześnie ruchem tranzytowym i lokalnym,
- brak obwodnic w ciągu drogi krajowej nr 42 oraz dróg wojewódzkich 746 i 749.

1.3.2. ŁAD PRZESTRZENNY

Powierzchnia Gminy Końskie wynosi 250 km², w tym miasta 18 km², co stanowi 22% powierzchni powiatu. W skład gminy wchodzi 40 sołectw, w ramach których łącznie z Miastem Końskie funkcjonują 63 miejscowości podstawowe.

Układ przestrzenny osadnictwa w Gminie Końskie rozwinięty jest bardzo harmonijnie, z koncentracją zabudowy we wsiach sołeckich. Wsie cechują się dawnym, pasmowym układem przestrzennym. W ośrodkach wiejskich występują również skupiska zabudowy usługowej i mieszkaniowej. Procesy urbanizacyjne obejmują w głównej mierze tereny gminy w pasie drogi krajowej nr 42 oraz dróg wojewódzkich nr 746 i nr 728.

W strukturze Gminy Końskie pod względem przestrzennym najsilniej wyodrębnia się miasto Końskie. Wynika to z jego funkcji centrotwórczej i ponadlokalnej. Miasto podzielić można na dwie strefy wydzielone umowną granicą biegnącą od wschodu do zachodu ulicami Staszica, Armii Krajowej, Lipową, 1 Maja, Sportową i Partyzantów. W strefie południowej zlokalizowane są funkcje mieszkaniowo-usługowe, natomiast w strefie północnej funkcje związane z przemysłem, produkcją i usługami. Centralną część miasta zajmuje prostokątny, podłużny rynek, z którego wybiega osiem ulic oraz Park Miejski im. Tarnowskich. W obszarze Gminy Końskie dominującym rodzajem zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa. Są to przeważnie domy w zabudowie jednorodzinnej lub zagrodowej⁴.

W strukturze użytkowania gruntów dominują lasy. Obszar gminy odznacza się bardzo wysoką lesistością wynoszącą ok. 50% jej powierzchni. Kolejne 25% powierzchni gminy zajmują użytki rolne. Strukturę użytkowania gruntów w Gminie Końskie przedstawia Tabela 21.

Tabela 21. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Końskie

Rodzaj użytkowania	Powierzchnia [ha]	
	miasto	gmina
Tereny zabudowane, w tym:		
mieszkaniowe	174	173
przemysłowe	140	76
inne	139	5

⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Końskie, Warszawa 2007.

Rodzaj użytkowania	Powierzchnia [ha]	
Lasy, w tym:		
państwowe	0	8 910
prywatne	163	3 117
komunalne	16	21
Użytki rolne, w tym:		
grunty orne	426	5 894
sady	10	49
łąki	182	215
pastwiska	70	696
nieużytki	8	215
wody	12	210

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji UMiG w Końskich

Podstawowym dokumentem ustalającym i określającym politykę gminy w zakresie gospodarki przestrzennej jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Końskie. Obecnie obowiązujące studium przyjęte zostało w 2007 r. i wyznacza główne obszary funkcjonalne oraz ustalenia i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oddzielnie dla Miasta oraz dla Gminy Końskie. Ustalenia studium pozostają wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, gdyż muszą one być zgodne z polityką przestrzenną gminy.

Obecny stan pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego jest niewielki i dotyczy głównie miasta Końskie. Poza miastem tereny objęte planami znajdują się w Młynku Nieświńskim i Starej Kuźnicy. W sumie powierzchnia gminy objęta planami wynosi ok. 1 000 ha, co stanowi ok. 4% powierzchni gminy ogółem. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie Gminy Końskie przedstawia Tabela 22.

Tabela 22. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie Gminy Końskie.

Lp.	Nazwa planu	Numer i data uchwały
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu Miasta Końskie w rejonie ulic Partyzantów i Południowej (19 ha)	Uchwała Nr XXXV/322/2006 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 30 czerwca 2006 r.
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu Miasta Końskie oraz sołectwa Kornica (206ha)	Uchwała Nr VI/37/2007 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 28 lutego 2007 r.
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu Miasta Końskie w rejonie ulic: Staszica, Warszawskiej i Wjazdowej (12,5 ha)	Uchwała Nr XII/63/2007 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 28 czerwca 2007 r.
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu Miasta Końskie dla funkcji produkcyjnych i towarzyszących oraz przemysłowych. (32 ha)	Uchwała Nr XXV/180/2008 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 25 września 2008 r.
5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący fragment terenu Miasta Końskie w granicach ulic Ks. Granata, Strażackiej, Kazanowskiej i Piłsudskiego (5,5 ha)	Uchwała Nr XLVI/332/2009 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 26 listopada 2009 r.
6.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący sołectwo Sierosławice (512 ha)	Uchwała Nr XLVI/334/2009 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 26 listopada 2009 r.
7.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący fragment terenu Miasta Końskie w granicach ulic: Partyzantów, Sportowej po linię kolejową (4,8 ha)	Uchwała Nr XLVI/335/2009 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 26 listopada 2009 r.

Lp.	Nazwa planu	Numer i data uchwały
8.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący fragment terenu Miasta Końskie w granicach ulic Browarnej, Izabelowskiej, osiedla Mieszkaniowego Jana Pawła II, ulicy Południowej wraz z rejonem ciekłu wodnego od Wincentowa. (3 6 ha)	Uchwała Nr L/370/2010 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 15 stycznia 2010 r.
9.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu Miasta Końskie w rejonie ulicy Majora Hubala, Leśnej po ogrody działkowe. (23 ha)	Uchwała Nr LX/432/2010 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 30 czerwca 2010 r.
10.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu Miasta Końskie w granicach ulic: Kazanowskiej, Krakowskiej, 16 Stycznia, Zamkowej, Ks. Granata i Strażackiej	Uchwała Nr LX/431/2010 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 30 czerwca 2010 r.
11.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu Miasta Końskie w granicach ulic: Partyzantów, Źródlanej, Browarnej (17,56 ha)	Uchwała Nr LX/430/2010 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 30 czerwca 2010 r.
12.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu przy ul. Wjazdowej w Końskich (2,71 ha)	Uchwała Nr IX/103/99 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 09 września 1999 r.
13.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu Miasta Końskie pomiędzy ul. Krakowską, Mjr Hubala, Polną i Kielecką	Uchwała Nr IV/40/2011 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 02 marca 2011 r.
14.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu Miasta Końskie w granicach ulic: Wjazdowej, Warszawskiej, Wojska Polskiego, Lipowej, 1 Maja, Mieszka I, Iwo Odrowąża i Spółdzielczej	Uchwała Nr IV/39/2010 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 2 marca 2011 r.
15.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu Miasta Końskie w rejonie ulic: Jana Piwnika „Ponurego”, Robotniczej, Sienkiewicza, Majora Hubala, Leśnej, Południowej, Wiśniowej i Żużłowej	Uchwała Nr IV/38/2011 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 2 marca 2011 r.
16.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zawartego w granicach ulic: Spółdzielczej, Iwo Odrowąża, Marszałka Piłsudskiego i Warszawskiej (6,68 ha)	Uchwała Nr VII/61/2003 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 30 czerwca 2003 r.
17.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu Miasta Końskie w granicach ulic: Południowej, Jana „Ponurego” Piwnika, Robotniczej, Mjr Hubala, 16 Stycznia i Zamkowej	Uchwała Nr IV/37/2011 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 2 marca 2011 r.
18.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu Miasta Końskie w rejonie ulic: 3 Maja, Romualda Traugutta, Niepodległości, Kazimierza Pułaskiego i Hugo Kołłątaja	Uchwała Nr XIII/147/2011 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 28 grudnia 2011 r.
19.	Zmiana części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu Miasta Końskie oraz części sołectwa Kornica	Uchwała Nr XXVIII/296/2013 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 20 maja 2013 r.
20.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu Miasta Końskie, na wschód od terenów kolejowych po granice administracyjne miasta	Uchwała Nr XXVII/287/2013 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 30 kwietnia 2013 r.
21.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego sołectwa Rogów i Młynek Nieświński	Uchwała Nr XXX/307/2013 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 28 czerwca 2013 r.
22.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu Miasta Końskie na wschód od terenów kolejowych po granice administracyjne miasta	Uchwała Nr XXVII/287/2013 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 30 kwietnia 2013 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji UMiG w Końskich

Przeznaczenie terenów na obszarach objętych planami to przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa i usługowa. Funkcję przemysłową i produkcyjną północnych rejonów Miasta Końskie umacnia natomiast plan przyjęty dla tego fragmentu miasta oraz sołectwa Kornica.

Trwają prace nad sporządzeniem kolejnych 17 miejscowych planów zagospodarowania (gotowe projekty) obejmujących łącznie 5 100 ha.

Zmiany lokalne w przeznaczeniu, zagospodarowaniu i uzbrojeniu dla terenów nie objętych miejscowymi planami następują na podstawie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji inwestycji celu publicznego. Są to przede wszystkim zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na tereny budowlane.

Tabela 23. Decyzje o ustaleniu warunków zabudowy wydane w Gminie Końskie w latach 2009-2012

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012
decyzje o ustaleniu warunków zabudowy	170	180	201	160
decyzje inwestycji celu publicznego	20	12	9	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji UMiG w Końskich

Natomiast wraz z wydawanymi pozwoleniami na budowę następuje lokalna zmiana uzbrojenia terenów. Liczbę wydanych pozwoleń na budowę w latach 2009-2012 przedstawia Tabela 24.

Tabela 24. Pozwolenia na budowę wydane w latach 2009-2012

ROK	Budynki mieszkalne jednorodzinne	Pozostałe budynki
2009	91	101
2010	95	70
2011	96	97
2012	88	126

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji UMiG w Końskich

1.3.3. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

Wg danych GUS w 2012 r. powierzchnia gruntów komunalnych w Gminie Końskie wynosiła 897 ha, w tym do gminnego zasobu nieruchomości wchodziły 602 ha. Pozostałe grunty stanowiły grunty przekazane w trwałą zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym (112 ha), przekazane w użytkowanie wieczyste 178 ha i przekazane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym (32 ha). Udział gruntów gminnych we wszystkich gruntach stanowi ok. 3%. Dostępne do kupna grunty gminne to przede wszystkim tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe, usługowo-handlowe i przemysłowe. Zgodnie z danymi UM w Końskich w 2012 r. przychody Gminy Końskie uzyskane z tytułu obrotu nieruchomościami wyniosły 5 558 929,81 PLN.

Zgodnie z informacjami UMiG w Końskich zasoby mieszkaniowe gminy stanowi 446 lokali o łącznej powierzchni 17 777,88 m². Średnia powierzchnia lokalu komunalnego wynosi więc ok. 40 m². Zdecydowana większość mieszkań komunalnych znajduje się w budynkach o stanie technicznym dobrym lub średnim. Gmina dysponuje również 27 mieszkaniami socjalnymi o łącznej powierzchni 712 m². Średnia wielkość mieszkania socjalnego kształtuje się więc na poziomie 26,37 m².

1.3.4. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA WPŁYWAJĄCA NA JEJ FUNKCJONOWANIE

1.3.4.1. Geomorfologiczna budowa terenu

Gmina Końskie położona jest w północno-zachodniej części permo-mezozoicznego obrzeżenia Gór Świętokrzyskich. Formacje skalne wchodzące w skład tej struktury noszą ślady fałdowań oraz ruchów wypiętrzających fazy młodokimeryjskiej i laramijskiej. Na obszarze Gminy Końskie osady mezozoiku są reprezentowane przez kompleksy skał jurajskich zaliczane do jury dolnej. Wymienione utwory budują szereg płytkich i łagodnych antyklin porozdzielanych synklinami. Przez środek opisywanej gminy na linii WNW-ESE biegnie oś niecki Opoczna, zwanej również w południowej części niecką Końskich.

Według regionalizacji J. Kondrackiego Gmina Końskie położona jest w prowincji Wyżyn Polskich (34), w podprowincji Wyżyny Małopolskiej (342) oraz na pograniczu dwóch makroregionów – Wyżyny Kieleckiej (342.3) i Wyżyny Przedborskiej (342.1). Wyżynę Kielecką reprezentuje mezoregion Garbu Gielniowskiego (342.32) i Płaskowyżu Suchedniowskiego (342.31), zaś Wyżynę Przedborską – mezoregion Wzgórz Opoczyńskich (342.12).

Najwyższe wzniesienie na obszarze gminy znajduje się na wschód od Końskich (314 m n.p.m.), na Garbie Gielniowskim. Teren opada w kierunku NW badanej gminy. Natomiast najniższy położony jest obszar zalewowy rzeki Węglanki w odcinku ujściowym do jej prawobrzeżnych, zmeliorowanych cieków (200,9 m n.p.m.). Stąd wysokość względna Gminy Końskie maksymalnie osiąga 114,9 m.

Zgodnie z „Bilansem zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” (stan na dzień 31 XII 2011 r.) na terenie gminy występują złoża sklasyfikowane jako:

- surowce ilaste używane do produkcji farb mineralnych – są to proszkowe i ziemiste odmiany tlenkowych i wodorotlenkowych minerałów żelaza, zawierające domieszkę minerałów ilastych;
- piaskowce - ujęte w bilansie jako kamienie łamane i bloczne (bądź drogowe i budowlane);
- piaski i żwiry – kruszywa naturalne.

1.3.4.2. Warunki glebowe

Na terenie Gminy Końskie przeważają gleby słabe i bardzo słabe. Dominują gleby pseudobielicowe, rzadziej brunatne wylugowane i czarne ziemie, a także gleby piaskowe różnej genezy. Ze względu na niski wskaźnik przydatności rolniczej kwalifikują się one do kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego. Kompleksy dobre i bardzo dobre występują rzadko. Dominuje uprawa zbóż typu: żyto, owies oraz ziemniaków, łubinu i seradeli.

Obszar Gminy Końskie według rejonizacji rolniczo-glebowej (IUNG 1983, 1998) położony jest w regionie Konecko-Łopuszańskim, który charakteryzuje się wysokim stopniem lesistości i mało korzystnymi dla rozwoju rolnictwa warunkami przyrodniczymi.

Pod względem genetycznym wydzielone zostały następujące typy i podtypy gleb występujące na terenie Gminy Końskie:

- gleby brunatne wylugowane (Bw) i brunatne kwaśne (Bk) - występują w północno-wschodniej części gminy; gleby brunatne (B) - na terenie gminy zajmują niewielkie powierzchnie;

- brunatne deluwialne (Bd) - występują powszechnie w środkowej i północno-wschodniej części gminy oraz na zachód od Końskich;
- gleby bielice i pseudobielice - gleby płowe (A) - ze względu na minimalny areal nie odgrywają większego znaczenia na terenie badanej gminy; w niewielkiej części znajdują się pod lasami, tworząc siedliska mezotroficznych borów mieszanych, lasów mieszanych (BMśw, LMśw);
- czarne ziemie (D) - na terenie gminy zajmują nieznaczną powierzchnię oraz użytkowane są zarówno jako orne (Dw) jak i użytki zielone (Dg);
- mady (F) - powstały w dolinach rzek (Czarnej Koneckiej, Wąglanki, Żywiczki, Czystej, Młynkowskiej Rzeki); na terenie gminy w ograniczonym zakresie są uprawiane jako grunty orne, bądź częściej jako użytki zielone; w niewielkiej części znajdują się pod lasami, tworząc siedliska mezotroficznych lasów łągowych (Lł);
- gleby murszowate (M) - najczęściej powstają w wyniku procesów murszenia zachodzących w odwodnionych glebach gruntowo-glejowych; są to gleby ubogie w materię organiczną i składniki pokarmowe, nadmiernie wilgotne, zimne, kwaśne, dość trudne w uprawie; w niewielkiej części znajdują się pod lasami, tworząc siedliska mezotroficznych lasów mieszanych bagiennych (LMb), olsów (OI), sporadycznie łągów (Lł);
- gleby torfowo-murszowe (Etm) - na terenie gminy użytkowane są sporadycznie jako łąki; w niewielkiej części znajdują się pod lasami tworząc siedliska mezotroficznych lasów mieszanych bagiennych (LMb) i olsów (OI);
- gleby torfowe (Tn) - na obszarze gminy występują sporadycznie, najczęściej w postaci niewielkich płatów; w niewielkiej części znajdują się pod lasami tworząc siedliska mezotroficznych lasów mieszanych bagiennych (LMb) i olsów (OI).

1.3.4.3. Szata roślinna

Gmina Końskie należy do obszarów mocno zalesionych. W około 50% pokryta jest zbiorowiskami leśnymi, głównie o charakterze borów. Znaczny udział w pokryciu powierzchni mają półnaturalne drągowiny sosnowe. Podobnie półnaturalny charakter posiadają zbiorowiska łąkowe, które wykształcają się na około 30 % powierzchni gminy. Taki układ dominujących ekosystemów w dużym stopniu decyduje o charakterze ekologicznym flory. Około 60% flory Gminy Końskie stanowią gatunki wchodzące wyłącznie w skład fitocenozy naturalnych bądź półnaturalnych (rośliny niesynantropijne). Zaledwie 26% roślin to typowe synantropy występujące na siedliskach antropogenicznych (silnie przekształconych przez człowieka). Część z nich stanowią gatunki rodzime - apofity, a część gatunki obcego pochodzenia - antropofity. Pozostałe to gatunki o szerokiej skali tolerancji na warunki siedliskowe. Taki rozkład gatunków świadczy o stosunkowo mało przekształconej szacie roślinnej.

Spośród wszystkich grup siedliskowych najliczniejszą stanowią gatunki typowo leśne (188-24%), następnie gatunki naturalnych i półnaturalnych siedlisk – miejsc otwartych (247-32%), w tym: wodne i nadwodne (87), wydmowe – psamofilne (30), łąkowe (66), torfowiskowe (27), kserotermiczne – 37. Na uwagę zasługuje relatywnie dość niski udział gatunków kserotermicznych typowych dla ciepłych muraw spotykanych na zasadowym podłożu. Znalaziono tu 37 taksonów tego typu, co stanowi około 4,8% ogółu flory. Kolejną grupą są gatunki rosnące wyłącznie na siedliskach synantropijnych (gatunki segetalne - 51 i gatunki ruderalne - 68) – łącznie

wszystkich gatunków z tej grupy stwierdzono 201 taksonów (26%). Pozostałe grupy stanowią gatunki innych siedlisk oraz o szerokiej skali tolerancji ekologicznej.

Przytoczony wyżej udział głównych grup ekologicznych wskazuje na umiarkowany stopień przeobrażenia we florze Gminy Końskie. Potwierdza to wysoki udział gatunków związanych ze zbiorowiskami leśnymi, łąkowymi, wodnymi, bagiennymi i torfowiskowymi.

1.3.4.4. Warunki klimatyczne

Według podziału Polski na regiony klimatyczne według W. Wiszniewskiego i W. Chelchowskiego (1987) Gmina Końskie położona jest w pasie klimatu wyżyn środkowopolskich w dzielnicy klimatyczno-rolniczej Łódzko-Wieluńskiej. Charakteryzuje się on nieco łagodniejszymi warunkami klimatycznymi od klimatu starych gór. Klimat gminy charakteryzuje się następującymi cechami:

- średnia temperatura najcieplejszego miesiąca - lipca - + 17,5° C,
- średnia temperatura najchłodniejszego miesiąca - stycznia - -3,5° C,
- średnia temperatura roczna - +7,0° C,
- średnia ilość dni w roku z temperaturą poniżej 0° C – 120,
- średnia ilość dni pochmurnych – 100-120,
- średnia ilość dni pogodnych – 60-50,
- średnia roczna ilość dni z burzą – 15,
- średnia roczna ilość dni z mgłą – 52-36,
- średnia roczna ilość dni bez przymrozków – 130-150.

Na badanym obszarze pierwsze przymrozki pojawiają się ok. 27 października, a ostatnie ok. 20 kwietnia. Pokrywa śnieżna zaczyna się tworzyć ok. 5 grudnia, a zanika ok. 15 marca, tak więc długość jej zalegania wynosi ok. 106 dni.

Obszar Gminy Końskie otrzymuje średnio 660 mm opadu atmosferycznego w ciągu roku, przy czym maksimum opadowe przypada na miesiąc lipiec, rzadziej na czerwiec, a minimum na miesiąc styczeń bądź luty. Należy dodać, iż wielkość opadów uzależniona jest od wysokości oraz rzeźby i ekspozycji terenu. Większe opady otrzymują północno-zachodnie, zachodnie i południowo-zachodnie stoki wyższych wzniesień. Średnia wilgotność względna powietrza wynosi 80%. Okres wegetacyjny trwa 222 dni – rozpoczyna się ok. 26 marca, a kończy się ok. 31 października. Rozkład i kierunki wiatrów na obszarze gminy w ciągu roku modelowane są ogólną cyrkulacją powietrza atmosferycznego, a także ukształtowaniem terenu. Wykazują one wyraźnie przewagę wiatrów zachodnich (20%), znaczny jest udział wiatrów północno-zachodnich (16%) i południowo-zachodnich (9,5%). Ilość dni z ciszą notowana jest na poziomie 25% w skali roku.

1.3.4.5. Zasoby wodne

Wody podziemne

Obszar Gminy Końskie z uwagi na zróżnicowanie budowy geologicznej ma również zróżnicowane warunki gromadzenia się i wielkość zasobów wód podziemnych. Obok obszarów zasobnych w wodę pitną występują także obszary bez użytkowego piętra wodonośnego.

Obszar Gminy Końskie posiada poziomy wodonośne: jury dolnej i czwartorzędu, które ściśle wiążą się z budowy geologiczną, tektoniką starszego podłoża oraz orografią badanego terenu.

Występowanie jurajskiego poziomu wodonośnego związane jest z osadami piaskowców serii liasowej (piaskowce przewarstwione mułowcami i iłami). Wody pstręgo piaskowca mają charakter wód porowo-szczelinowy, co powoduje ich zmienną wydajność. Zwierciadło tych wód występuje zwykle pod napięciem hydrostatycznym. Jakość wód poziomu liasowego charakteryzuje się zwiększoną zawartością manganu i żelaza, natomiast pod względem bakteriologicznym wody te nie budzą zastrzeżeń.

Czwartorzędowy poziom wodonośny związany jest z utworami piaszczystymi dolin rzecznych, (poziom wód ściśle związany ze stanem wód w rzece oraz wielkością opadów atmosferycznych) lub z wkładkami i soczewkami piaszczystymi w glinach zwałowych. Głębokość ich zalegania wiąże się z budową geologiczną, wykształceniem litologicznym osadów, jak również ukształtowaniem terenu. Na obszarze położonym w pobliżu i w obrębie głównych dolin rzecznych wody tego poziomu występują na głębokości od 0 do 5 m p.p.t. Charakteryzują się przeważnie zwierciadłem swobodnym, częściowo związanym z poziomem wód w rzece, który uzależniony jest od wielkości opadów atmosferycznych. Na obszarach leżących poza obszarami dolinnymi zwierciadło wody występuje na głębokości od 5 do 10 m p.p.t. Związane jest ono na ogół z piaskami wodnolodowcowymi oraz z piaszczysto – kamienisto – gliniastymi osadami deluwialnymi zalegającymi na zboczach wychodni skał starszych. Często piaszczyste osady przykryte są warstwą nieprzepuszczalną i wtedy zwierciadło wód występuje pod napięciem.

Wydajność poziomu czwartorzędowego uzależniona jest głównie od miąższości warstwy wodonośnej i jej wykształcenia litologicznego, a jakość jego wód jest zmienna. Wody występujące w dolinach rzecznych i na obszarach przyległych do dolin są najczęściej silnie zanieczyszczone pod względem chemicznym i bakteriologicznym. Wody występujące na większych głębokościach, szczególnie w warstwach izolowanych osadami nieprzepuszczalnymi pod względem chemicznym i bakteriologicznym nie budzą zastrzeżeń.

Teren Gminy Końskie położony jest w zasięgu występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 411, który obejmuje środkową i południowo-wschodnią część gminy. Zbiornik związany jest z osadami jury dolnej i środkowej, posiada charakter zbiornika szczelinowego, zasilany jest bezpośrednio wodami opadowymi.

Gmina Końskie znajduje się na obszarze Jednolitych Części Wód Podziemnych Nr 98 oznaczonym Europejskim kodem JCWPd PLGW230098 zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. Z Państwowego Monitoringu wynika, że stan chemiczny i ilościowy wód dla tego obszaru jest dobry. Jednym z większych zagrożeń dla jakości wód podziemnych są istniejące hałdy odpadów przemysłowych byłych Zakładów Metalurgicznych Zamtal w Końskich.

Wody powierzchniowe

Teren Gminy Końskie położony jest w dorzeczu Pilicy, lewostronnego dopływu rzeki Wisły. Odwadnia go rzeka Czarna, która po przepłynięciu zbiornika wodnego w Sielpi tworzy Czarną Konecką wraz z dopływami. Środkową i północną część gminy odwadnia Żywiczka, Czysta, Młynkowska Rzeka, Drzewiczka, wśród których największa to rzeka Żywiczka (przepływająca przez Końskie wraz z Czystą). Północno-wschodni kraniec gminy odwadniany jest przez rzekę Wąglankę.

Na terenie Gminy Końskie występują rzeki o łącznej długości ok. 92 020 m:

- Młynkowska o dł. 13 700 mb
- Wąglanka o dł. 19 700 mb
- Ciek od Trzemosznej o dł. 3 540 mb
- Ciek od Dziebałtowa o dł. 5 600 mb
- Ciek od Kaznowa o dł. 7700 mb
- Gracówka o dł. 8 000 mb
- Ciek od Wincentowa o dł. 6 700 mb
- Krasna o dł. 2 850 mb
- Czysta o dł. 7 800 mb
- Czarna Konecka o dł. 11 000 mb
- Modrzewinka o dł. 1 800 mb
- Sokołówka o dł. 3 630 mb

Sieć hydrograficzna gminy jest gęsta i w wielu wypadkach połączona kanałami. Stosunkowo duża jest liczba różnorodnych cieków antropogenicznych. Na terenie Gminy Końskie występuje dużo zbiorników wodnych powierzchniowych głównie przepływowych w dolinach cieków, z których szczególną rolę pełni zbiornik wodny Sielpia funkcjonujący jako zbiornik rekreacyjno-retencyjny.

Tabela 25. Zbiorniki wód powierzchniowych na terenie Gminy Końskie

Nazwa zbiornika	Rzeka	Powierzchnia [ha]	Pojemność [tys. m ³]	Przeznaczenie zbiornika
Drutarnia	Młynkowska	2,05	20	Retencyjny, rekreacyjny
Górny Młyn	Czysta	5,50	74	Retencyjny, rekreacyjny
Sielpia	Czarna Konecka	60,00	620	Rekreacyjny
Szabelnia	Czysta	2,00	20	Retencyjny, rekreacyjny
Młynek Nieświński	Młynkowska	2,00	24	Retencyjny, rekreacyjny
Końskie – Browary	Ciek od Wincentowa	1,60	19,2	Retencyjny
Końskie - Browary II	Ciek od Wincentowa	1,70	22,1	Retencyjny, dla wędkarstwa
Barycz Dolny	Młynkowska	3,50	54,4	Retencyjny, rekreacyjny
Barycz Górny	Młynkowska	1,80	22,9	Retencyjny
Baczyna	Dopływ Drzewiczki	0,56	6,7	Retencyjny
Końskie „Stary Młyn”	Czysta	2,80	39,2	Retencyjny
Piła	Czysta	4,25	83,9	Retencyjny, rekreacyjny
Stara Kuźnica	Młynkowska	2,10	29,5	Retencyjny, rekreacyjny

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji UMiG w Końskich

Według informacji Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach zgodnie z prowadzoną przez nich w oparciu o art. 70 ustawy Prawo wodne ewidencją wód, urządzeń melioracji wodnych i terenów zmeliorowanych na terenie Gminy Końskie znajduje się 3 209 ha gruntów zmeliorowanych, w tym 2 460 ha gruntów zdrenowanych. Ponadto na terenie Gminy Końskie występują rzeki i ciek wodne istotne dla rolnictwa o łącznej długości 90,4 km, w tym 47,259 km – uregulowane.

Tereny zalewowe

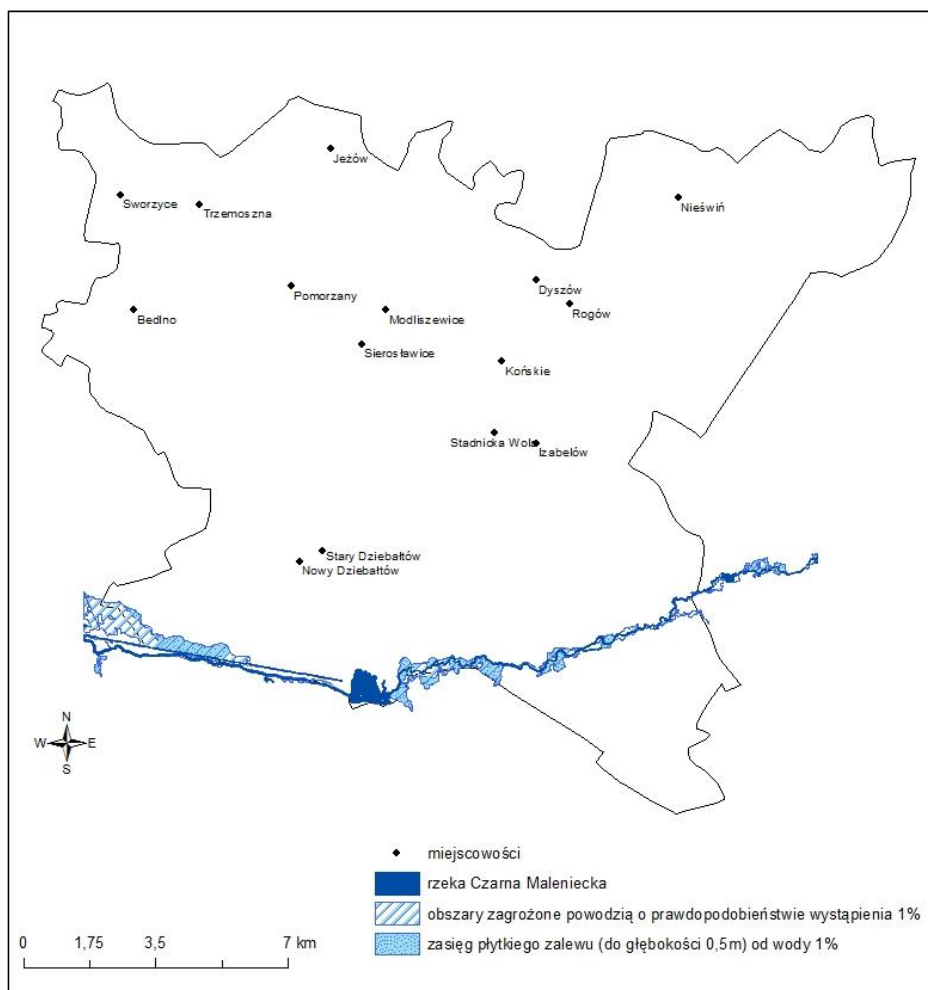
Na terenie Gminy Końskie głównym źródłem zagrożenia powodziowego jest rzeka Czarna Maleniecka (Konecka). Cały taras zalewowy rzeki w granicach geomorfologicznych jest zagrożony zalewem powodziowym. W dolinach innych, mniejszych rzek wezbrania powodziowe mają podobny, choć ze względu na wielkość cieków, mniej rozległy zasięg. Dotyczy to zwłaszcza Wąglanki i Drzewiczki. Ponadto podtopieniami zagrożone są obszary położone wzdłuż mniejszych cieków wodnych i nad brzegami zbiorników wodnych. Położenie geograficzne Gminy Końskie powoduje, że na jej obszarze mogą występować różnego rodzaju powodzie: opadowe, roztopowe, zatorowe.

W ostatnich latach na terenie gminy miały miejsce wezbrania, które stworzyły zagrożenie powodziowe: w lipcu 1999 r. oraz w kwietniu, maju i lipcu 2001 r. Dużych powodzi na terenie Gminy Końskie nie zanotowano. Miały miejsce lokalne zagrożenia, w wyniku których powstały podtopienia, częściowe podmycie mostów, przepustów, zalanie gruntów rolnych oraz zniszczenia dróg gminnych.

Według informacji Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach na terenie Gminy Końskie brak jest wałów przeciwpowodziowych.

Na rysunku poniżej przedstawiono w sposób ogólny zasięg terenów zalewowych dla rzeki Czarna Maleniecka na terenie gminy.

Rysunek 3. Tereny zalewowe dla wód o prawdopodobieństwie wystąpienia 0,5%, 1% i 5%

Źródło: „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – Etap I – rzeka Czarna Maleniecka”

1.3.4.6. Obszary chronione

Na terenie Gminy Końskie znajdują się fragmenty trzech obszarów chronionych w ramach sieci Natura 2000 mających znaczenie dla Wspólnoty:

- Dolina Czarnej PLH260015
- Dolina Krasnej PLH260001
- Ostoja Pomorzany PLH260030

Obszar Dolina Czarnej obejmuje dolinę Czarnej Koneckiej (Malenieckiej) od źródeł do ujścia z kilkoma dopływami i z przylegającymi do niej kompleksami łąk i stawów oraz lasami. Jest to największy prawobrzeżny dopływ Pilicy (ok. 85 km). Obszar źródłiskowy w całości pokryty lasami, z przewagą borów mieszanych i grądów. Tereny w wielu miejscach podmokłe (zarastające śródleśne łąki, torfowiska). Tereny źródłiskowe Czarnej zajmują największe na opisywanym obszarze śródleśne torfowiska. W środkowym odcinku dominują bory sosnowe. Łąki i mokradła zajmują niewielkie powierzchnie (nieдалeko od koryta) w górnym i znacznie większe w środkowym i dolnym biegu rzeki. Rzeka na przeważającej długości zachowała naturalny charakter koryta i doliny (rzeka wyżynna).

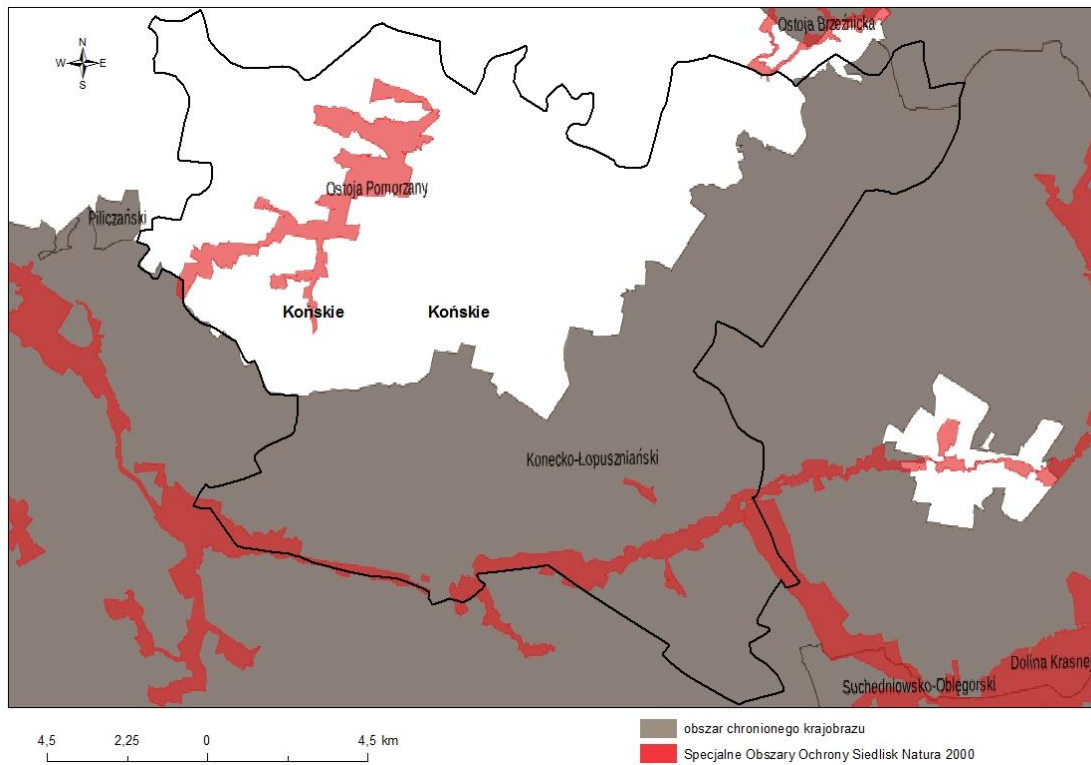
Obszar Dolina Krasnej obejmuje naturalną, silnie zabagnioną dolinę rzeki Krasnej i jej dopływów. Teren jest znacznie zróżnicowany pod względem warunków geomorfologicznych i sposobu użytkowania gruntu. W południowej i wschodniej części Doliny Krasnej dominują ekosystemy nieleśne: łąki, pastwiska oraz rozległe tereny mokradłowe. Rzeka Krasna na tym odcinku ma szeroką dolinę a jej spadek jest niewielki. W części północnej największą powierzchnię pokrywają ekosystemy leśne. Wśród nich przeważają bory sosnowe. W tej części obszaru rzeka Krasna biegnie w głęboko wciętym korycie i ma charakter rzeki wyżynnej.

Obszar Ostoja Pomorzany znajduje się w mezoregionie Wzgórz Opoczyńskich, stanowiących północno-zachodnie Otoczenie Gór Świętokrzyskich. W podłożu występują gliny zwałowe, głębiej - wapienie jurajskie, w obrębie których rozwijają się zjawiska krasowe powodujące powstawanie widocznych na powierzchni zapadlisk (tzw. kras zakryty). Występują tu również obfite źródła krasowe. Jest to obszar z dużą liczbą torfowisk wysokich i przejściowych, najczęściej okolonnych wydłami z późną fazą sukcesyjną boru chrobotkowego. Miejscami wykształciły się dystroficzne oczka wodne - bardzo rzadko spotykany typ siedliska w regionie. Ponadto występują bory bagienne, łąki zmiennowilgotne i (głównie) łąki świeże.

W Gminie Końskie położony jest również fragment Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który obejmuje 46,2% ogólnej powierzchni gminy. Obszar ten został utworzony w 1995 r. Rozporządzeniem Nr 12/95 z dnia 29.09.1995 r. Wojewody Kieleckiego (Dz. U. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz. 145). Obowiązująca podstawa prawna to Rozporządzenie Nr 89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. Nr 156, poz. 1950 z dn. 20 lipca 2005 r.) oraz Rozporządzenie Nr 17/2009 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 16 lutego 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. Nr 42, poz. 629 z dn. 23 lutego 2009 r.).

Obszar chroni źródłiskowe obszary dopływów Pilicy (w tym Czarnej Koneckiej) oraz kompleksy lasów. Najważniejszą ekologiczną funkcją tego obszaru jest ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, a także funkcja klimatotwórcza i aerosanitarna oraz rekreacyjno-turystyczna.

Rysunek 4. Obszary chronione położone na terenie Gminy Końskie

Źródło: UMIG w Końskich

1.3.4.7. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody ustanowione na terenie Gminy Końskie prezentuje Tabela 26.

Tabela 26. Pomniki przyrody na terenie Gminy Końskie

Nazwa pomnika	Data utworzenia	Podstawa prawna	Miejscowość	Położenie		Opis pomnika			Nr w rejestrze RDOŚ	
				Obręb i nr działki ewid.	Opis lokalizacji	Opis	Obwód na wys. 1,3 m [cm]	Wys. [m]		Forma własności
aleja lip 20 szt.	1953-10-02	Rozporządzenie Nr 35/2007 Wojewody Świętokrzyskiego z dn. 12 grudnia 2007 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świętok.) Nr 239, poz. 3552, z dn. 14.12.2007 r.)	Modliszewice	Modliszewice 5423/1	rosną przy drodze wojewódzkiej Końskie-Łódź	wiek ok. 300 lat	280-560	15-20	Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich	21
dęby szypułkowe 4 szt.	1953-10-02	1) Rozporządzenie Nr 35/2007 Wojewody Świętokrzyskiego z dn. 12 grudnia 2007 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. Nr 239, poz. 3552, z dn. 14.12.2007 r. 2) Rozporządzenie Nr 14/2008 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 4 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenie Nr 35/2007 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 12 grudnia 2007 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. Nr 232, poz. 3047 z dn. 07.11.2008 r.)	Końskie	Końskie 5182/3	rosną w płn-wsch. części parku miejskiego		595, 596, 422, 485	Ok. 25	Miasto i Gmina Końskie	24

Nazwa pomnika	Data utworzenia	Podstawa prawna	Miejscowość	Położenie		Opis pomnika			Nr w rejestrze RDOŚ	
				Obręb i nr działki ewid.	Opis lokalizacji	Opis	Obwód na wys. 1,3 m [cm]	Wys. [m]		Forma własności
skałki "Piekło"	1959-09-19	Rozporządzenie Nr 35/2007 Wojewody Świętokrzyskiego z dn. 12 grudnia 2007 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. Nr 239, poz. 3552, z dn. 14.12.2007 r.)	Niebo	Niebo 188/1201	Nadleśnictwo Barycz, obręb Piła, leśnictwo Gatniki, oddział 188c	garb morfologiczny o długości 100 m, wysokości do 10 m i rozciągłości WNW-ESE, znajdujący się w szczytowej partii wzniesienia; w obrębie liczne występy i ścianki skalne, baszty zbudowane z piaskowców płytowych			Skarb Państwa, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Barycz	71
grupa drzew -6 dębów bezszypułkowych	1991-12-04	Rozporządzenie Nr 5/91 Wojewody Kieleckiego z dn. 4 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. Nr 15, poz. 190, z dn. 31.12.1991 r.)	Piła	Piła 28/1215	Nadleśnictwo Barycz, leśnictwo Smolarnia, oddział 28I	wiek ok. 170 lat	akt.110-190, dok. 420-630	ok. 28	Skarb Państwa, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Barycz	298

Źródło: RDOŚ Kielce

1.3.4.8. Strefy ochronne

Na terenie Gminy Końskie znajdują się 3 strefy ochrony cietrzewia (Tetrao Tetrix). Strefy ochrony tworzone są w celu ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową.

Tabela 27. Strefy ochrony na terenie Gminy Końskie

Nr rej. RDOŚ	Gatunek	Data utworzenia	Akt prawny powołujący	Nadleśnictwo	Obręb leśny	Leśnictwo	Pow. z aktu prawnego (ha)
C-01	Cietrzew (Tetrao Tetrix)	13.12.2006	decyzja Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 13.12.2006 nr ŚR.IV.6631-113/06	Barycz	Piła	Wąsosz	236,70
C-03	Cietrzew (Tetrao Tetrix)	12.12.2006	decyzja Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 12.12.2006 nr ŚR.IV.6631-114/06	Barycz	Piła	Gatniki	58,73
C-08	Cietrzew (Tetrao Tetrix)	06.12.2006	decyzja Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 06.12.2006 nr ŚR.IV.6631-102/06	Ruda Maleniecka	Ruda Maleniecka	Zalesie	35,44

Źródło: RDOŚ Kielce

1.3.5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1.3.5.1. Sieć gazowa

Głównym dostawcą gazu dla Gminy Końskie jest Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział w Tarnowie, Zakład w Kielcach.

PSG sp. z o.o. świadczy usługi dystrybucji gazu na terenie Miasta Końskie oraz w miejscowościach: Czerwony Most, Górny Młyn, Koczwarza, Kopaniny, Nieświń, Pomyków, Stadnicka Wola oraz Szabelnia. Pozostałe miejscowości gminy nie są obecnie zgazyfikowane.

Analizowany obszar jest zaopatrywany w gaz ziemny z istniejącego wysokoprężnego gazociągu przesyłowego d 350/300mm o ciśnieniu 6,3 MPa, relacji Lubienia – Piotrków Trybunalski. Z niniejszego gazociągu przesyłowego przewodem wysokoprężnym d100mm zaopatrywane są obecnie dwie stacje redukcyjno-pomiarowe pierwszego stopnia (SRP I0) zlokalizowane przy ul. Zielonej o wydajności 3000 m³/h i 6000 m³/h, co daje łącznie wartość 9000 m³/h. Na terenie Miasta Końskie odbiorcy na osiedlach „Warszawskie”, „3 Maja” i „Parkowa” zasilani są z sieci niskiego ciśnienia. Pozostałe 70% odbiorców (reszta miasta i tereny wiejskie) korzysta z sieci gazowej średniego ciśnienia.

Tabela 28 przedstawia rozwój sieci gazowej na terenie Gminy Końskie w latach 2006-2011.

Tabela 28. Długość sieci gazowej na terenie Gminy Końskie w latach 2006-2011

ROK	Długość sieci gazowej (w tym średniego ciśnienia – mb)	
	Miasto Końskie	obszar wiejski Gminy Końskie
2006	86 770	17 943
2007	88 114	18 043
2008	89 828	42 669
2009	94 727	45 228
2010	92 657	44 742
2011	93 001	46 119

* wielkość bez długości przyłączy gazowych

Źródło: Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział w Tarnowie, Zakład w Kielcach

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że sieć gazowa zarówno na terenie Miasta jak i obszarów wiejskich regularnie jest rozbudowywana. W 2011 roku w porównaniu z rokiem 2006 długość sieci gazowej na terenie Miasta Końskie wzrosła o 80,33%, natomiast na obszarach wiejskich gminy wzrosła o 157,03%.

Obecnie na terenie miasta Końskie funkcjonuje 93 001mb sieci gazowej oraz 46 119 mb na obszarach wiejskich gminy. Zaobserwowana w ostatnich latach rozbudowa sieci gazowej na terenie Gminy Końskie wynika z coraz większego zainteresowania mieszkańców gazem ziemnym jako źródłem energii cieplnej. Dlatego też z każdym rokiem zwiększa się nie tylko długość sieci gazowej, ale i liczba odbiorców gazu – w roku 2011 w porównaniu z rokiem 2006 liczba odbiorców gazu na terenie miasta Końskie wzrosła o 2,7%, natomiast liczba odbiorców na obszarach wiejskich gminy wzrosła o 24,1%. Potwierdzają to dane zaprezentowane w Tabeli 30.

Tabela 29. Odbiorcy gazu na terenie Gminy Końskie w latach 2006-2011

ROK	Odbiorcy gazu (stan na 31 grudnia danego roku)			
	ogółem	gospodarstwa domowe	ogrzewanie mieszkań	zakłady produkcyjne
Miasto Końskie				
2006	5518	4768	632	118
2007	5569	4774	673	122
2008	5596	4789	659	148
2009	5622	4815	640	167
2010	5658	4856	641	161
2011	5673	4282	1220	171
Obszary wiejskie Gminy Końskie				
2006	198	131	55	12
2007	194	132	51	11
2008	212	136	65	11
2009	240	160	71	9
2010	250	163	72	15
2011	261	74	172	15

Źródło: PGNiG S.A. w Warszawie

Przedstawiony powyżej systematyczny wzrost długości sieci gazowej oraz liczebności odbiorców gazu na terenie Gminy Końskie znajduje również odzwierciedlenie w systematycznym wzroście zużycia gazu ziemnego na potrzeby gospodarstw domowych (w tym ogrzewania mieszkań), przemysłu, handlu i usług oraz pozostałych, niesprecyzowanych odbiorców gazu.

Szczegółowe zestawienie zużycia gazu ziemnego przez poszczególnych odbiorców w latach 2006-2011 prezentuje Tabela 30.

Tabela 30. Zużycie gazu w ciągu roku [tys. m³]

ROK	Zużycie gazu w ciągu roku w tys. m ³			
	ogółem	gospodarstwa domowe	ogrzewanie mieszkań	zakłady produkcyjne
Miasto Końskie				
2006	34 749,4	1 716,70	1 427,8	31 604,90
2007	38 400,9	1 583,10	1 436,7	35 381,1
2008	42 617,7	1 478,7	1 452,4	39 686,6
2009	38 428,50	1 494,70	1 405,40	35 528,40
2010	40 671,90	1 532,90	1 560,60	37 578,40
2011	48 082,80	1 244,00	1 616,10	45 222,70
Obszary wiejskie Gminy Końskie				
2006	9 901,4	50,60	88,8	9 762,00
2007	11 585,6	58,10	97,7	11 429,80
2008	12 234,7	52,3	116,4	12 066,0
2009	9 799,30	34,60	144,30	9 620,40
2010	10 895,20	60,00	146,20	10 689,00
2011	12 065,00	22,20	197,30	11 845,50

Źródło: PGNiG S.A. w Warszawie, Karpacki Oddział Obrotu Gazem Gazownia Kielecka

Z powyższych danych wynika, iż najwięcej gazu ziemnego zużywane jest przez zakłady produkcyjne (94,05% zużycia gazu ogółem w 2011 r. na terenie miasta Końskie oraz 98,18% zużycia gazu ogółem w 2011 r. na obszarach wiejskich Gminy Końskie). Znacznie mniej gazu ziemnego

zużywane jest na ogrzewanie mieszkań (3,36% zużycia gazu ogółem w 2011 r. na terenie Miasta Końskie oraz 1,64% zużycia gazu ogółem w 2011 r. na obszarach wiejskich Gminy Końskie) oraz dostarczane jest na potrzeby gospodarstw domowych (2,59% zużycia gazu ogółem w 2011 r. na terenie Miasta Końskie oraz 0,18% zużycia gazu ogółem w 2011 r. na obszarach wiejskich Gminy Końskie).

Analizując szczegółowo zużycie gazu ziemnego w odniesieniu do poszczególnych odbiorców należy stwierdzić w latach 2006-2011 spadek zużycia gazu przez gospodarstwa domowe oraz wzrost zużycia gazu ziemnego przez zakłady produkcyjne.

Sytuacja ta świadczy o obiecującym wzroście zainteresowania gazem ziemnym przez podmioty gospodarcze jako dość ekologicznym paliwem, emitującym niewiele szkodliwych zanieczyszczeń do atmosfery. Natomiast odnotowany spadek zużycia gazu ziemnego przez gospodarstwa domowe przy jednoczesnym wzroście ich liczby w analizowanym okresie może być spowodowany zastąpieniem gazu ziemnego innymi paliwami energetycznymi.

Obecnie stacje redukcyjne i sieć gazociągów rozdzielczych pozwalają na pełne pokrycie potrzeb odbiorców związanych z zapotrzebowaniem na paliwo gazowe oraz posiadają rezerwy przepustowości i możliwości rozbudowy do nowych odbiorców. Stan techniczny gazociągów sieci rozdzielczej ocenia się jako dobry.

W związku z faktem, że obecnie nie wszystkie miejscowości Gminy Końskie są zgazyfikowane, pozostali mieszkańcy nie posiadający dostępu do sieci gazowej korzystają z gazu propan-butan dystrybuowanego w 11 kg butlach.

Wg danych GUS w 2011 r. z instalacji gazowej korzystało 48,8% ogółu ludności Gminy Końskie, przy czym na terenie miasta wskaźnik ten wynosił 83,2%, natomiast na obszarach wiejskich jedynie 4,7%.

1.3.5.2. Sieć elektryczna

Dostawcami energii dla Gminy Końskie są:

- PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna
- PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź Teren

Przy czym PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź Teren obsługuje jedynie kilku indywidualnych odbiorców zlokalizowanych tuż przy granicy z województwem łódzkim oraz nie przewiduje w najbliższych latach podłączania kolejnych odbiorców z obszaru Gminy Końskie. W związku z powyższym dane na temat sieci oraz odbiorców energii nie obejmują tego dostawcy.

Za sprzedaż energii na terenie Gminy Końskie odpowiada dwóch przedsiębiorców. Zajmują się oni jedynie obsługą podmiotów gospodarczych. Są to:

- FITEN S.A. z Katowic;
- Zakład Energetyki Ciepłej w Końskich.

ZEC w Końskich sprzedaje energię elektryczną odbiorcom przemysłowym zlokalizowanym na terenie byłego ZAMTAL w Końskich. Ponadto przedsiębiorstwa te korzystają z infrastruktury energetycznej PGE Dystrybucja S.A., dostarczającej energię elektryczną na terenie Gminy Końskie.

Przez obszar Gminy Końskie przebiega linia WN 110 kV relacji Stąporków-Opoczno oraz 3 Główne Punkty Zasilania, które dostarczają energię na poziomie średniego napięcia: GPZ Stary Młyn, GPZ Końskie Zachód oraz GPZ ZEC w Końskich. Energia elektryczna rozprowadzana jest systemami sieci średniego i niskiego napięcia za pomocą napowietrznych i kablowych linii elektroenergetycznych.

Dostawa energii elektrycznej na teren Gminy Końskie ma miejsce z GPZ i stacji transformatorowych o następujących parametrach i mocy:

Tabela 31. Stacje GPZ zasilające teren gminy Końskie (stan na dzień 31.12.2011r.)

Nazwa GPZ	Napięcie transformacji [kV]	Liczba transformatorów [szt.]	Moc transformatorów [MVA]	
			TR1	TR2
GPZ Stary Młyn	110/15	2	16 MVA	16 MVA
GPZ Zachód	110/15	2	16 MVA	16 MVA
GPZ ZEC w Końskich	110/15	2	16 MVA	16 MVA

Źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna, ZEC w Końskich

Podstawowym zadaniem stacji GPZ jest przetworzenie energii elektrycznej i „wprowadzenie” jej w lokalną sieć rozdzielczą średniego napięcia zasilającą odbiorców przemysłowych i komunalnych. Stąd lokalizacja stacji, a także moc znamieniowa transformatorów, jest ściśle związana z zapotrzebowaniem na energię elektryczną na danym obszarze. W tabeli przedstawiono obciążenie GPZ w okresie zimowym na terenie analizowanej jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 32. Obciążenie GPZ w okresie zimowym w latach 2007-2011

Nazwa GPZ	2007	2008	2009	2010	2011
GPZ Stary Młyn	10,5 MW	12,5 MW	10,5 MW	11 MW	11,5 MW
GPZ Zachód	8,5 MW	10,5 MW	11,5 MW	10,5 MW	10 MW
GPZ ZEC w Końskich	4,6 MW	5,1 MW	4,9 MW	5,1 MW	5,6 MW

Źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko – Kamienna, ZEC w Końskich

Powyższe dane wskazują, iż obciążenie w szczycie stacji GPZ na terenie Gminy Końskie przyjmuje różne wielkości. Jednak ostatecznie w roku 2011 w porównaniu z rokiem 2007 średnie obciążenie w szczycie w przypadku GPZ Stary Młyn wzrosło o 9,52%, GPZ Zachód wzrosło o 17,64% natomiast w przypadku GPZ ZEC w Końskich wzrosło o 21,74%.

Energia elektryczna rozprowadzana jest do odbiorców poprzez sieć linii napowietrznych i kablowych 15 kV oraz 0,4 kV, stacji transformatorowych 110/15 kV.

Zestawienie długości linii elektroenergetycznych napowietrznych i kablowych na terenie miasta Końskie w 2011 roku zawiera Tabela 33.

Tabela 33. Wykaz długości linii 15 kV i 0,4 kV zasilających teren Gminy Końskie

Rok	LINIE 15 kV		LINIE 0,4 kV	
	Napowietrzne [km]	Kablowe [km]	Napowietrzne [km]	Kablowe [km]
Miasto Końskie				
2011	patrz tabela: obszar wiejski	38,330 km	53,969 km	87,505 km
Obszar wiejski Gminy Końskie				
2011	Miasto Końskie + obszar wiejski = 222 960 km	7,612 km	148,379 km	32,253 km

Źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko - Kamienna

Na koniec 2011 roku na terenie Gminy Końskie funkcjonowało łącznie 222 960 km energetycznych linii napowietrznych oraz 45,942 km energetycznych linii kablowych o napięciu 15 kV. W tym samym roku na analizowanym obszarze funkcjonowało łącznie 202,348 km energetycznych linii napowietrznych oraz 119,758 km energetycznych linii kablowych o napięciu 0,4 kV. Powyższe dane obrazują przewagę długości linii napowietrznych o napięciu 15 kV, nad długością linii kablowych o tym samym napięciu. Sytuacja wygląda podobnie w przypadku linii energetycznych o napięciu 0,4 kV, gdzie również odnotowano niekorzystną dominację linii napowietrznych nad liniami kablowymi. Ze względu na awaryjność sieci napowietrznych konieczna jest stopniowa modernizacja istniejących linii i urządzeń oraz zastępowanie ich energetycznymi liniami kablowymi. Ponadto w związku z rozwojem budownictwa mieszkaniowego na terenie Gminy Końskie konieczna jest także dalsza rozbudowa sieci energetycznej.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna, przedsiębiorstwo to dzieli odbiorców energii elektrycznej ze swojego obszaru działania wg dwóch odrębnych systemów. W związku z czym poniżej zaprezentowano liczebność odbiorców lokalnej sieci energetycznej na terenie miasta Końskie w rozbiciu na indywidualnych i przemysłowych wg systemu nr 1 i nr 2 oraz sumaryczną ilość zużytej przez nich energii elektrycznej.

Tabela 34. Liczba odbiorców w rozbiciu na indywidualnych i przemysłowych oraz sumaryczna ilość zużytej przez nich energii elektrycznej w latach 2006-2011 – Miasto Końskie

Rok	Odbiorcy indywidualni		Odbiorcy przemysłowi		Moc umowna MW dot. odbiorców z Miasta Końskie
	liczba odbiorców	zużycie energii [GWh]	liczba odbiorców	zużycie energii [GWh]	
System nr 1					
2006	8188	11,6609	869	5,29067	b.d.
2007	8188	11,55954	869	5,411528	b.d.
2008	8188	11,8662	869	5,534579	b.d.
2009	8188	11,82232	869	5,423842	b.d.
2010	8188	12,14531	869	5,391012	b.d.
2011	8188	12,09774	869	4,91753	b.d.
System nr 2					
2006	3	0,18	165	12,69	20,48
2007	4	0,19	174	145,47	20,75
2008	4	0,18	232	73,96	24,53
2009	4	0,18	185	71,04	23,09
2010	4	0,19	184	80,7	23,85
2011	4	0,19	204	92,01	26,48

Źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko - Kamienna

Na koniec 2011 roku na terenie miasta Końskie zgodnie ze systemem nr 1 z energii elektrycznej korzystało 8 188 odbiorców indywidualnych oraz 869 odbiorców przemysłowych. Zużycie energii elektrycznej w 2011 roku wyniosło 12,09774 GWh wśród odbiorców indywidualnych i 4,91753 GWh wśród odbiorców przemysłowych. Natomiast rozważając odbiorców energii elektrycznej zgodnie ze schematem 2 należy zauważyć, że w 2011 roku z energii elektrycznej korzystało 4 odbiorców indywidualnych oraz 204 odbiorców przemysłowych, którzy łącznie zużyli 26,67 GWh energii elektrycznej.

Analizując zużycie energii elektrycznej przez poszczególnych odbiorców w latach 2006-2011 można zaobserwować systematyczny wzrost jego poziomu w przypadku odbiorców indywidualnych i przemysłowych w obu schematach (pomijając odbiorców przemysłowych w systemie nr 1).

Tabela 35 przedstawia dane na temat liczebności odbiorców lokalnej sieci energetycznej na obszarach wiejskich Gminy Końskie w rozbiu na odbiorców indywidualnych i przemysłowych oraz sumaryczną ilość zużytej przez nich energii.

Tabela 35. Liczba odbiorców w rozbiu na indywidualnych i przemysłowych oraz sumaryczna ilość zużytej przez nich energii elektrycznej w latach 2006-2011 – obszary wiejskie Gminy Końskie

Rok	Odbiorcy indywidualni		Odbiorcy przemysłowi		Moc umowna MW dot. odbiorców z obszarów wiejskich Gminy Końskie
	liczba odbiorców	zużycie energii [GWh]	liczba odbiorców	zużycie energii [GWh]	
System nr 1					
2006	5716	7,769729	375	2,436065	b.d.
2007	5716	7,938452	375	2,497787	b.d.
2008	5716	8,334617	375	2,496237	b.d.
2009	5716	8,514123	375	2,298547	b.d.
2010	5716	8,939344	375	2,358101	b.d.
2011	5716	8,47565	375	2,129101	b.d.
System nr 2					
2006	0	0	91	4,28	7,04
2007	0	0	97	13,89	7,47
2008	0	0	128	20,77	10,99
2009	0	0	107	15,89	8,74
2010	0	0	105	23,34	9,06
2011	0	0	109	16,15	8,37

Źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko - Kamienna

Na koniec 2011 roku na obszarach wiejskich Gminy Końskie zgodnie ze systemem nr 1 z energii elektrycznej korzystało 5 716 odbiorców indywidualnych oraz 375 odbiorców przemysłowych. Zużycie energii elektrycznej w 2011 roku wyniosło 8,47565 GWh wśród odbiorców indywidualnych i 2,129101 GWh wśród odbiorców przemysłowych. Natomiast rozważając odbiorców energii elektrycznej zgodnie ze schematem 2, należy zauważyć, że w 2011 roku z energii elektrycznej korzystało 109 odbiorców przemysłowych, którzy zużyli 16,15 GWh energii elektrycznej.

Jak wspomniano powyżej, na terenie miasta Końskie funkcjonuje również 2 sprzedawców energii elektrycznej zasilających jedynie podmioty gospodarcze z terenu Miasta Końskie.

Pierwszy z nich, FITEN S.A. z Katowic, zaopatruje w energię elektryczną Miasto dopiero od grudnia 2011 roku. W tym czasie odbiorcami niniejszej energii było 51 podmiotów gospodarczych, które zużyły łącznie 79,121 MWh energii elektrycznej.

Drugi dostawca, tj. ZEC w Końskich w 2011 roku dostarczył energię elektryczną 10 podmiotom gospodarczym, które łącznie zużyły 34 255 MWh energii elektrycznej.

1.3.5.3. Sieć ciepłownicza

Wytwórcą i dystrybutorem ciepła w mieście jest Zakład Energetyki Ciepłej w Końskich. System ciepłowniczy miasta obejmuje źródło ciepła, sieć ciepłowniczą oraz węzły ciepłownicze.

Podstawowym źródłem ciepła jest ciepłownia miejska w Końskich, w której do 2012 r. zainstalowane były dwa kotły wodne WLM-25 o znamionowej mocy 23 MW każdy, a od sezonu 2012/2013 jeden kocioł WLM-25 o mocy 23 MW oraz nowy kocioł WR-15 o mocy 15 MW. Całkowita długość eksploatowanej sieci ciepłowniczej wynosi 10 486 m, w tym:

- magistralnej: 2 908 m,
- rozdzielczych wraz z przyłączami: 7 578 m.

Układ pracy sieci jest promieniowy. Stan techniczny sieci ocenia się jako średni. Jednym z kryteriów służących do oceny stopnia zużycia rurociągów ciepłowniczych jest ich wiek. Najstarsze odcinki sieci, głównie rozdzielczej i przyłączy mają 40-45 lat i wymagają niezwłocznej wymiany. Ich łączna długość szacowana jest na ok. 3 200 m, i zlokalizowana jest w rejonie ulic Polnej, Hubala, Wjazdowej i Odrowąża. Główne odcinki sieci magistralnej mają średnio 20-25 lat, a ich stan techniczny można uznać za dobry. Sieć magistralna w części zbudowana jest w technologii tradycyjnej, a nowsza w technologii rur preizolowanych. Rurociągi preizolowane o długości 3 016 m stanowią 28,8% ogółu sieci ciepłowniczych.

Najnowsze odcinki sieci wybudowane lub zmodernizowane w ciągu ostatnich kilku lat o długości 2 221 m są w bardzo dobrym stanie technicznym.

Zakład Energetyki Ciepłej w Końskich posiada również 3 kotłownie gazowe zlokalizowane na terenie miasta Końskie, które są wykorzystywane do celów grzewczych i przygotowania ciepłej wody użytkowej dla odbiorców. Kotłownie opalane są gazem ziemnym GZ-50.

- Kotłownia Gazowa K-1, wyposażona w kocioł gazowy Vitoplex 200 Viessmann oraz dwa kotły gazowe VIESSMANN. Moc zainstalowana w kotłowni wynosi 1,750 MW;
- Kotłownia gazowa K-2, wyposażona w dwa kotły gazowe Viessmann Paromat. Moc zainstalowana w kotłowni wynosi 1,150 MW;
- Kotłownia gazowa K-3, wyposażona w dwa kotły gazowe Schaffer. Moc zainstalowana w kotłowni wynosi 1,390 MW;

System ciepłowniczy oprócz źródła i sieci obejmuje również węzły ciepłownicze przyłączone do sieci. Liczba węzłów w 2012 r. wynosiła 121 szt., w tym węzły obce 49 szt., węzły własne 72 szt. Spośród węzłów własnych 10 szt. stanowią węzły grupowe.

Tabela 36. Zestawienie węzłów ciepłowniczych [szt.]

węzły	wymiennikowe	hydroelewatorowe	bezpośrednie	razem
własne	35	36	1	72
obce	41	5	3	49
razem	76	41	4	121

Źródło: ZEC w Końskich

Ogółem w systemie ciepłowniczym węzłów posiadających automatykę pogodową jest 54 szt., w tym własnych 46 szt. Wszystkie węzły wyposażone są w liczniki ciepła z systemem zdalnego odczytu wskazań.

Tabela 37. Zestawienie mocy w węzłach ciepłych [MW]

węzły	wymiennikowe	hydroelewatorowe	bezpośrednie	razem
własne	11,4844	2,815	0,020	14,3194
obce	3,7502	0,512	0,0175	4,2797
razem	15,2346	3,327	0,0375	18,5991

Źródło: ZEC w Końskich

Zgodnie z danymi ZEC w Końskich w 2012 r. liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci ciepłowniczej zasilanych z ciepłowni miejskiej wynosi 4 086 (gospodarstwa domowe w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych). Z zewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania zasilanych z kotłowni gazowych K-1 i K-3 korzysta łącznie 600 gospodarstw domowych zlokalizowanych w budynkach wielorodzinnych.

Tabela 38 prezentuje rodzaj i liczbę odbiorców w odniesieniu do punktów poboru i pomiaru ciepła.

Tabela 38. Rodzaj i liczba odbiorców w odniesieniu do punktów poboru i pomiaru ciepła na terenie Miasta Końskie w 2012 r.

Rodzaj	Liczba
Wielorodzinne (KSM, ZGM, Wspólnoty)	75
Jednorodzinne (indywidualni)	56
Użyteczności publicznej (szkoły, urzędy, banki)	41
Podmioty gospodarcze	23
Ogółem	195

Źródło: ZEC w Końskich

Sieć ciepłownicza funkcjonuje jedynie na terenie Miasta Końskie, obszary wiejskie gminy nie są w nią wyposażone.

1.3.5.4. Łączność

Telekomunikacja Gminy Końskie bazuje na Automatycznej Centrali Telefonicznej o pojemności 6.000 NN i starej CT o pojemności 2.000 NN. Obie centrale obsługują cały obszar Gminy Końskie. Pozostałe urządzenia telekomunikacyjne na terenie gminy obejmują szafki telefoniczne oraz napowietrzne sieci telefoniczne, a także maszty stacji bazowych telefonii komórkowej.

Nie ma ograniczeń w przyłączaniu nowych abonentów po stronie central. Lokalnie występują trudności w rozprowadzeniu rozdzielczej sieci kablowej. Rozbudowa podsystemu nie wymaga zabezpieczania nowych terenów.

Z uwagi na dostępność na terenie Gminy Końskie konkurencyjnych w stosunku do TP S.A. operatorów obsługa telekomunikacyjna odbiorców nie jest limitowana.

Miasto Końskie wyposażone jest w sieć światłowodową. Światłowód wybudowany został w ramach programu „+e-świętokrzyskie budowa miejskich sieci światłowodowych jst”. W ramach inwestycji wybudowano sieć o długości 10 395 m oraz studnie kablowe, szafy dystrybucyjne, rurociągi dla następujących węzłów sieci światłowodowej:

1. Placówki Gminy Końskie:
 - Budynek MG Dom Kultury, ul. Mieszka I/4
 - Biblioteka Publiczna, ul. Partyzantów 1
 - Urząd Miasta i Gminy w Końskich
 - Gimnazjum nr 2, ul. Partyzantów
 - Zespół Szkół Stadnicka Wola
 - Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Polna 6
 - Szkoła Podstawowa nr 1, ul. Armii Krajowej 2
 - Gimnazjum nr 1, Armii Krajowej 2
2. Placówki Starostwa Powiatowego:
 - DPS, ul. Warszawska 25
 - Starostwo Powiatowe, ul. Staszica 2
 - ZSP nr 2, ul. Staszica 2
 - ZSP nr 2, ul. Warszawska 53
 - Państwowy Urząd Pracy, ul. Spółdzielcza 3
 - II LO, ul. Sportowa 13
 - Budynek Straży Pożarnej, ul. Strażacka 14
 - Budynek ZSP nr 3, ul. Piłsudskiego 68
 - Budynek I LO, ul. Stoińskiego 4
 - Bursa Szkolna, ul. Piłsudskiego 112
 - Szpital, ul. Gimnazjalna 41b
 - KPP, ul. Łazienna 12
3. Pozostałe placówki:
 - Budynek ZEORK, ul. Krakowska 44
 - Blok mieszkalny, ul. Polna 16
 - Zapas (za ZK-5)

Gmina Końskie uczestniczy również w projekcie Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej realizowanego w ramach działania 2.1 PO RPW. Celem projektu jest zapewnienie do końca 2014 roku dostępu do usług szerokopasmowych dla 90% mieszkańców i 100% instytucji publicznych i przedsiębiorców w województwach: warmińsko-mazurskim, lubelskim, podkarpackim, podlaskim i świętokrzyskim.

W wyniku realizacji projektu zostanie wybudowana ponadregionalna sieć szerokopasmowa składająca się z pięciu regionalnych sieci na obszarach najbardziej zagrożonych „wykluczeniem cyfrowym”. W ramach projektu SSPW powstanie wydajna szkieletowa sieć światłowodowa spełniająca

wymogi stawiane tzw. sieciom następnej generacji (NGN). Zostaną też przygotowane obiekty (punkty dystrybucyjne) stanowiące punkty styku z operatorami sieci dostępowych.

Na terenie Gminy Końskie planowane jest powstanie 3 węzłów dystrybucyjnych: Wąsosz, Stadnicka Wola i Stara Kuźnica.

1.3.5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Za gospodarkę wodno-ściekową w Gminie Końskie odpowiada Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Końskich Sp. z o.o. Zakład został powołany uchwałą nr XVI/118/91 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 03.12.1991 w następstwie komunalizacji mienia państwowego jakim było „Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Kielcach”.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Końskich Sp. z o.o. ma zawarte umowy na:

- dostawę wody – 4320 odbiorców
- dostawa wody i odbiór ścieków – 3030 odbiorców
- odbiór ścieków – 26 odbiorców

Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągowa w Gminie Końskie ma długość ok. 265,9 km i 6 183 przyłączy, z czego 2 149 na terenie miasta, a 4 034 na terenach wiejskich. Możliwość przyłączenia do wodociągu ma 100% posesji Gminy Końskie.

Według danych GUS na terenie gminy w 2011 r. z sieci wodociągowej korzystało 30 868 mieszkańców, tj. 83,6% ogółu ludności Gminy Końskie, z czego 95,1% ludności w miastach i 68,8% ludności na terenach wiejskich.

Zużycie wody z wodociągów w 2012 r. wynosiło:

- do celów komunalnych - 933 110,15 m³/rok (2 556,47 m³/dobę)
- do celów przemysłowych - 507 549,79 m³/rok (1 390,55 m³/dobę]).

Średnie zużycie wody na 1 mieszkańca wyniosło 68,17 dm³/dobę.

W Gminie Końskie funkcjonuje sześć ujęć wody. Wszystkie ujęcia wody na terenie gminy korzystają z wód podziemnych.

Tabela 39. Ujęcia wody w Gminie Końskie

Nazwa ujęcia	Lokalizacja	Rodzaj ujęcia	Wydajność [m ³ /h]	Obsługiwane miejscowości
Modliszewice	Modliszewice	podziemne	300	MiG Końskie
Pl. Kościuszki	Końskie	podziemne	70	MiG Końskie
ul. Kazanowska	Końskie	podziemne	50	MiG Końskie
ul. Warszawska	Końskie	podziemne	50	MiG Końskie
Wąsosz	Wąsosz	podziemne	15	Wąsosz , Małachów
Paruchy	Paruchy	podziemne	60	Paruchy, Baczyna, Nieświń, Kuźnica, Chełb, Drutarnia, Czysta, Młynek Nieświński

Źródło: PWiK w Końskich Sp. z o.o., stan na dzień 31.12.2012 r.

Tabela 40. Liczba przyłączy wodociągowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Końskie

Lp.	Zwodociągowanie miejscowości	Liczba przyłączy	Lp.	Zwodociągowanie miejscowości	Liczba przyłączy
1	Miasto Końskie	2149	30	Młynek Nieświński	64
2	Tereny wiejskie	4034	31	Modliszewice	283
3	Razem miasto i gmina	6183	32	Nałęczów	36
4	Baczyna	52	33	Niebo	51
5	Barycz	73	34	Nieświń	248
6	Bedlenko	75	35	Paruchy	56
7	Bedlno	69	36	Piła	126
8	Brody	109	37	Pomorzany	78
9	Chełb	10	38	Pomyków	69
10	Czerwony Most	37	39	Poraj	15
11	Czysta	18	40	Proćwin	106
12	Drutarnia	26	41	Przybyszowy	71
13	Dyszów	97	42	Radomek	11
14	Dziebałtów Nowy	113	43	Rogów	334
15	Dziebałtów Stary	97	44	Sielpia Letnisko	15
16	Fidor	2	45	Sielpia Wielka	30
17	Gabrielnia	16	46	Sierosławice Nowe	32
18	Gatniki	51	47	Sierosławice	180
19	Górny Młyn	49	48	Sokołów Nowy	70
20	Grabków	22	49	Sokołów Stary	85
21	Gracuch	30	50	Stadnicka Wola	87
22	Izabelów	70	51	Stara Kuźnica	56
23	Jeżów	32	52	Sworzyce	57
24	Kazanów Nowy	134	53	Szabelnia	11
25	Kaznów Stary	115	54	Trzemoszna	32
26	Koczwarą	77	55	Wąsosz	162
27	Kopaniny	27	56	Wincentów	56
28	Kornica	116	57	Zaborcze	12
29	Małachów	84			

Źródło: PWiK w Końskich Sp. z o.o., stan na dzień 31.12.2012 r.

Tabela 41. Materiał i długości sieci wodociągowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Końskie

Lp.	Nazwa miejscowości	Długość sieci wodociągowej (km)	Materiał sieci wodociągowej			Sołectwo
			ŻEL	PVC	PE	
1	Baczyna i Paruchy	8,5			8,5	Baczyna, Paruchy
2	Barycz	3,1		2,96	0,14	Barycz
3	Bedlenko	4,4			4,4	Bedlenko
4	Bedlno	3,5			3,5	Bedlno
5	Brody	6,2			6,2	Brody
6	Chełb	1		1		Stara Kuźnica
7	Czerwony Most	2,1		2,1		Pomyków
8	Czysta	1,5		1,5		Stara Kuźnica

9	Drutarnia	2,1		2,1		Stara Kuźnica
10	Dyszów	4,7		4,7		Dyszów
11	Dziebałtów Stary	2,6			2,6	Dziebałtów Stary
12	Fidor	0,5		0,5		Nieświń
13	Gabrielnia	1			1	Pomorzany
14	Gatniki	3,4			3,4	Gatniki
15	Górny Młyn	1,6		1,6		Górny Młyn
16	Grabków	1,2			1,2	Sworzyce
17	Gracuch	2,3			2,3	Gracuch
18	Izabelów	3,9		3,9		Izabelów
19	Jeżów	4,5			4,5	Jeżów
20	Kazanów Stary	5,1		5,1		Kazanów Stary
21	Koczwarą	5,6		5,6		Koczwarą
22	Końskie	71,8	52,51	12,2	7,09	
23	Kopaniny	4,9			4,9	Bedlno
24	Kornica	4,6		4,6		Kornica
25	Małachów	0,7			0,7	Trzemoszna
26	Młynek	4,8		4,36	0,45	Młynek
27	Modliszewice	4	2,6	0,2	1,2	Modliszewice
28	Nałęczów	4,3			4,3	Nałęczów
29	Niebo	3,8		3,8		Niebo
30	Nieświń	8,9		8,67	0,23	Nieświń
31	Nowe Sierosławice	1,4		1,4		
32	Nowy Dziebałtów	4,5			4,5	Nowy Dziebałtów
33	Nowy Kazanów	4,3		4,3		Nowy Kazanów
34	Nowy Sokołów	2,3			2,3	Nowy Sokołów
35	Piła	3,9		3,9		Piła
36	Pomorzany	4,1		4,1		Pomorzany
37	Pomyków	3,1		3,1		Pomyków
38	Poraj	3,5			3,5	Sworzyce
39	Proćwin	4,9		4,4	0,5	Proćwin
40	Przybyszowy	5,89		5,89		Przybyszowy
41	Radomek	1,9			1,9	Trzemoszna
42	Rogów	8,7		8,7		Rogów
43	Sielpia Letnisko	4	2,3		1,7	Sielpia
44	Sielpia Wielka	1,6			1,6	Sielpia
45	Sierosławice Stare	3,9		3,9		Sierosławice
46	Sokołów Stary	3,5			3,5	Sokołów Stary
47	Stadnicka Wola	2,6		2,6		Stadnicka Wola
48	Stara Kuźnica	3,1		3,1		Stara Kuźnica
49	Sworzyce	3,6			3,6	Sworzyce
50	Szabelnia	0,9		0,9		Piła
51	Trzemoszna	3,3			3,3	Trzemoszna
52	Wąsosz i Małachów	11			11	Wąsosz, Małachów
53	Wicentów	2,9			2,9	Wicentów
54	Zaborcze	0,5			0,5	Brody
RAZEM:		265,99	57,41	111,17	97,41	

Źródło: PWiK w Końskich Sp. z o.o., stan na dzień 31.12.2012 r.

Według danych Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska prowadzonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach wielkość poboru wód podziemnych od podmiotów gospodarczych korzystających ze środowiska w Gminie Końskie w 2011 r. wyniosła łącznie 2 347 147 m³, w tym:

- do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia lub na cele socjalno-bytowe – 1 468 338 m³
- na potrzeby produkcji, w której woda wchodzi w skład lub bezpośredni kontakt z produktami żywnościowymi i farmaceutycznymi lub na cele konfekcjonowania - 38 645 m³
- pozostałe cele - 810 162 m³.

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków sanitarnych

Długość sieci kanalizacyjnej w Gminie Końskie wynosi 137,12 km. Sieć posiada 2 695 przyłączy, z czego 1 511 na terenie miasta, a 1 184 na terenach wiejskich.

Według danych GUS na terenie Gminy Końskie w 2011 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało 17 946 mieszkańców, tj. 48,6% ogółu ludności gminy, z czego 77,9% ludności w miastach i tylko 11% ludności na terenach wiejskich.

Tabela 42. Liczba przyłączy kanalizacyjnych w poszczególnych miejscowościach Gminy Końskie - stan na dzień 31.12.2012 r.

Lp.	Zwodociągowanie miejscowości	Liczba przyłączy
1	Miasto Końskie	1 511
2	Tereny wiejskie	1 184
3	Razem miasto i gmina	2 695
4	Dyszów	25
5	Gatniki	52
6	Górny Młyn	1
7	Izabelów	10
8	Jeżów	1
9	Koczwarą	4
10	Kornica	113
11	Modliszewice	338
12	Piła	9
13	Pomyków	1
14	Proćwin	212
15	Rogów	312
16	Sielpia Letnisko	12
17	Stadnicka Wola	94

Źródło: PWiK w Końskich Sp. z o.o., stan na dzień 31.12.2012 r.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o. o. w Końskich jest w trakcie realizacji rozbudowy sieci kanalizacji w ramach programu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta i Gminy Końskie”. Do końca 2013 r. planowane jest oddanie w sumie ponad 78 km sieci grawitacyjnej oraz ponad 30 km sieci ciśnieniowej. Inwestycja została zrealizowana na terenie miejscowości Gracuch, Jeżów, Dyszów, Modliszewice, Rogów, Stary Młyn, Piła, Pomyków, Koczwarą, Czerwony Most, Górny Młyn, Brody, Stary i Nowy Kazanów, Nowe Sierosławice. Natomiast na terenie

miejsowości Wincentów, Stary i Nowy Dziebałów, Stary i Nowy Sokołów, Nieświń i Młynek Nieświński wciąż jest w trakcie realizacji.

Na terenie Gminy Końskie realizowany jest projekt budowy sieci kanalizacyjnej dofinansowany z Funduszy Spójności. Z 25 zadań wchodzących w skład Projektu zakończonych zostało 23, w tym:

1. budowa kanalizacji sanitarnej w msc. Proćwin – wykonano 3,2 km kanalizacji;
2. budowa kanalizacji sanitarnej w msc. Kornica – wykonano 3,42 km kanalizacji;
3. budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz przebudowa wodociągu w msc. Modliszewice – wykonano 12,44 km kanalizacji sanitarnej, 1,59 km kanalizacji deszczowej i przebudowano 3,38 km sieci wodociągowej;
4. budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w miejscowości Rogów – wykonano 11,48 km kanalizacji sanitarnej i 4,77 km kanalizacji deszczowej;
5. budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w części wschodniej miasta Końskie – wykonano 6,19 km kanalizacji sanitarnej i 2,63 km kanalizacji deszczowej;
6. budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Barycz – wykonano 2,09 km kanalizacji;
7. budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dyszów – wykonano 3,03 km kanalizacji sanitarnej;
8. budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gracuch i Jeżów – wykonano 5,5 km kanalizacji sanitarnej;
9. budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Górny Młyn, Pomyków, Piła, Koczwarą, Końskie obr. 2 i 3 – wykonano 17,05 km kanalizacji sanitarnej;
10. budowa kanalizacji sanitarnej w ul. 1 Maja w Końskich - wykonano 0,56 km kanalizacji sanitarnej;
11. budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Grzybowej w Końskich – wykonano 0,91 km kanalizacji sanitarnej;
12. budowa kanalizacji sanitarnej w Końskich „Browary” (ul. Działkowa, Ogrodowa, Rzeczna, cz. ul. Partyzantów) - wykonano 1,71 km kanalizacji sanitarnej;
13. budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Brody – wykonano 8,97 km kanalizacji sanitarnej;
14. budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Stary i Nowy Kazanów – wykonano 8,6 km kanalizacji sanitarnej;
15. budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Izabelów i w ul. Izabelowskiej oraz części ul. Browarnej w Końskich – wykonano 4,9 km kanalizacji;
16. budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Sierosławice – wykonano 5,79 km kanalizacji sanitarnej;
17. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Wincentów, Stary i Nowy Dziebałów, Stary i Nowy Sokołów;
18. renowacja kanalizacji sanitarnej w Końskich – zmodernizowano łącznie 5,37 km kanalizacji.

Aktualnie trwają roboty budowlane związane z budową kanalizacji sanitarnej w następujących miejscowościach: Młynek Nieświński, Nieświń - planowana data zakończenia kontraktu to 31.12.2013r.

Na terenie Gminy Końskie funkcjonuje mechaniczno-biologiczna Oczyszczalnia Ścieków w Kornicy, zlokalizowana przy ul. Ogrodowej 2A. Użytkownikiem oczyszczalni jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Końskich Sp. z o.o. Przepustowość oczyszczalni wynosi 6 600 m³/d, obciążenie 17 833 RLM. Stopień redukcji ładunku oczyszczanych ścieków wynosi: BZT5 - 97%, CHZT5 - 94%, fosfor - 72%, azot - 60%, zawiesina ogólna - 96%. Rocznie w oczyszczalni powstaje 207 t s.m. osadów ściekowych. Ścieki przez 7 miesięcy w roku odprowadzane są do gruntu (rolnicze wykorzystanie), a przez 5 miesięcy odprowadzane do odbiornika. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Młynkowska.

W dniu 18.12.2012 r. uzyskano pozwolenie na budowę dla zadania „Przebudowa oczyszczalni ścieków w Kornicy”. Aktualnie trwają prace przy projektach wykonawczych poszczególnych obiektów oczyszczalni. W zakresie prac projektowych trwają prace przy projektach wykonawczych poszczególnych obiektów, część dokumentacji została przedstawiona do akceptacji. W zakresie robót budowlanych Wykonawca przeprowadził roboty rozbiórkowe części obiektów niezwiązanych technologicznie z istniejącą oczyszczalnią. Trwają prace budowlane następujących obiektów: osadników wtórnych, komory rozdzielczej przed blokiem biologicznym, bloku oczyszczania biologicznego, komory rozdzielczej przed osadnikami wtórnymi oraz wydzielonej komory fermentacyjnej.

Do dnia 31.08. 2013 r. zaawansowanie robót budowlanych w ramach Projektu kształtuje się następująco:

- budowa kanalizacji sanitarnej – wykonano 96% zakładanego zakresu (tzn. ogółem wybudowano ok. 130 km kanalizacji sanitarnej);
- budowa kanalizacji deszczowej - wykonano 100% zakładanego zakresu;
- przebudowa wodociągu – wykonano 100% zakładanego zakresu;
- renowacja kanalizacji sanitarnej - wykonano 100% zakładanego zakresu.

Na terenie Gminy Końskie funkcjonują również przydomowe oczyszczalnie ścieków. Według rejestru prowadzonego przez UMiG Końskie na dzień 02.01.2013 r. było ich 41 sztuk.

Według danych Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska prowadzonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach ilość ścieków wytworzonych przez podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska w Gminie Końskie w 2011 r. wyniosła łącznie 1 550 255 m³, w tym:

- ścieki komunalne - 658 259 m³
- ścieki bytowe - 4 642 m³
- ścieki przemysłowe - 155 658 m³
- ścieki rolniczo wykorzystywane - 731 696 m³

Odprowadzanie i oczyszczanie wód opadowych

Istniejąca na terenie Gminy Końskie sieć kanalizacji deszczowej odprowadza ścieki deszczowe z terenów utwardzonych, w tym z dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych. Kanały deszczowe odwadniają niewielkie obszary miasta, m.in. osiedla wielorodzinne. Ścieki deszczowe są oczyszczane w oczyszczalniach wód deszczowych.

Oczyszczalnia wód deszczowych w Końskich przy ul. Zielonej, oddana do eksploatacji w roku 1998, zapewnia przyjęcie i oczyszczenie w wymaganym stopniu wód deszczowych odpływających ze zlewni o powierzchni 343,8 ha.

Poza w/w oczyszczalnią wód deszczowych, na terenie miasta Końskie jest usytuowana oczyszczalnia wód deszczowych przy ul. Warszawskiej, która została przejęta po byłym Zakładzie „ZAMTAL” w Końskich. Oczyszczalnia ta oczyszcza ścieki deszczowe z terenu byłego Zamtalu.

Kanał deszczowy odwadniający teren ul. Nowa, Źródłana i część ul. Kościeliskiej (Browary) o długości 0,23 km odwadnia zlewnię o pow. 0,56 ha. W/w obszar jest oczyszczany przez OWD Folwarczna.

Kanał deszczowy odwadniający teren ul. Nadstawnej, Gruntowej, Glinianej, Piaskowej, Granicznej (Stary Młyn) o długości 2,63 km odwadnia zlewnię o pow. 42,9 ha. W/w obszar jest oczyszczany przez OWD Nadstawna.

Kanał deszczowy w miejscowości Rogów o powierzchni zlewni 105,8 ha i długości sieci 4,77 km jest oczyszczany przez OWD Odludna.

Kanał deszczowy w miejscowości Modliszewice o powierzchni zlewni 250 ha i długości 1,59 km jest oczyszczany przez OWD Zastawna.

1.3.5.6. Składowanie odpadów

Gmina Końskie realizując zadania wynikające z nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dostosowała system gospodarki odpadami do nowych przepisów poprzez podjęcie szeregu uchwał przez Radę Miejską. Uchwalony został regulamin szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Końskie. Ponadto uchwalone zostały metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wysokości stawek tej opłaty. Przyjęto zarówno zasady, jak i sposób postępowania z odpadami komunalnymi. Wszyscy mieszkańcy gminy objęci są zorganizowanym systemem odbioru odpadów. W 2009 r. podjęto uchwałę o przejęciu od właścicieli nieruchomości odbioru odpadów po uprzednim pozytywnym wyniku przeprowadzonego referendum.

Na terenie Gminy Końskie odpady komunalne są zbierane selektywne – zbiórka u źródła, od właścicieli nieruchomości oraz w formie zmieszanej, tj. w workach na terenach zabudowy jednorodzinnej lub w pojemnikach typu „dzwon” o pojemności 2,5 m³, 2,0 m³ na terenach zabudowy wielolokalowej w kolorach:

- tworzywa sztuczne – koloru żółtego,
- szkło – koloru zielonego,
- papier i tektura – koloru niebieskiego,

- metal – koloru bezbarwnego,
- odpady ulegające biodegradacji – koloru brązowego,
- przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory – koloru czerwonego.

Na terenie gminy istnieje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Końskich przy ul. Spacerowej oraz Gminny Punkt Zbierania Odpadów Niebezpiecznych w Końskich przy ul. Kieleckiej 1.

Masa odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Końskich w roku 2012:

- opakowania z papieru i tektury (15 01 01) – 120,56 Mg,
- opakowania z tworzyw sztucznych (15 01 02) – 521,00 Mg,
- opakowania ze szkła (15 01 07) – 489,26 Mg,
- odpady wielkogabarytowe (20 03 07) – 103,40 Mg,
- inne odpady (19 12 12) – 40,83 Mg,
- niesegregowane odpady komunalne (20 03 01) – 7 505,14 Mg.

Na podstawie art. 9c ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (DZ. U. z 2012, poz. 391 ze zm.) dokonano wpisu 13 przedsiębiorstw do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Końskie.

Na terenie gminy funkcjonuje Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Końskich, który jest zarządzany przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Końskich. Składowisko położone jest 3 km na południowy wschód od zabudowy centrum Końskich, w granicach administracyjnych miasta. Otoczenie składowiska stanowią lasy sosnowo-brzozowe. Najbliższa zabudowa zlokalizowana jest ok. 200 m na wschód od granicy składowiska i ponad 350 m od obecnie eksploatowanej kwatery. Inne zabudowania położone są ok. 400 m na północny wschód od składowiska. Eksploatację składowiska rozpoczęto w 1999 r., planowany rok zamknięcia - 2025. Powierzchnia składowiska wynosi 10,2 ha, w tym powierzchnia wykorzystana – 1,81 ha. Pojemność całkowita składowiska to 349 535 m³.

W skład zakładu wchodzi 3 regionalne instalacje:

- instalacja do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych;
- instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielania ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub części do odzysku;

- instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzania z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych.

Składowisko wyposażone jest w:

- instalację do zbierania odcieków – drenaż ze zbiornikiem bezodpływowym; odcieki wywożone są do oczyszczalni ścieków;
- rowy opaskowe;
- instalację do ujmowania biogazu – 12 studni odgazowujących na kwaterze eksploatowanej, 3 szt. na kwaterze zrehabilitowanej;
- system piezometrów dla określania jakości wód podziemnych - P-1, P-2, P-3, P-4 ujmujących wody czwartorzędowe, P-I, P-II i P-III ujmujących wody horyzontu jurajskiego oraz studni kopanej S1.

Do tej pory Gmina Końskie samodzielnie realizowała zadania z zakresu gospodarki odpadami. Do 2015 roku planowana jest rozbudowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Końskich polegająca na dostosowaniu poszczególnych instalacji do wymogów określonych w przepisach ustawy o odpadach i ustawy prawo ochrony środowiska. Zadanie to ma być realizowane przy współpracy gmin regionu 6. W 2012 r. zawarto porozumienie międzygminne z gminami powiatu koneckiego

i skarżyskiego, tj. z gminami wchodzącymi w skład Regionu 6 gospodarki odpadami komunalnymi województwa świętokrzyskiego, który został wskazany w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012-2018. W skład Regionu 6 wchodzi następujące gminy powiatu koneckiego: Końskie, Stąporków, Fałków, Gowarczów, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Słupia Konecka, Smyków oraz powiatu skarżyskiego: Skarżysko Kamienna, Suchedniów, Bliżyn, Łączna, Skarżysko Kościelne.

Porozumienie to dotyczy gospodarki odpadami w zakresie utrzymania składowisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i realizowane będzie w ramach projektu pn. Rozbudowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w miejscowości Końskie. Celem współpracy jest wspólne utworzenie regionalnej instalacji do przetwarzania i składowania odpadów komunalnych na bazie istniejącego składowiska w Końskich, a następnie jej eksploatacja. W skład zakładu wchodzić będzie: instalacja do składowania odpadów, instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, instalacja do biologicznego przetwarzania odpadów, instalacja do sortowania odpadów selektywnych. Planowany rok budowy to 2013.

2. ANALIZA PORÓWNAWCZA

Analiza porównawcza służyć ma ukazaniu sytuacji oraz potencjału miasta i gminy Końskie na tle innych, podobnych jednostek. Ponieważ wybór jednostek „podobnych” do gminy Końskie nastroczać może pewnych problemów ze względu na dużą liczbę takich podmiotów, zdecydowano się na przeanalizowanie stanu obecnego w oparciu o jednostki samorządu terytorialnego sąsiadujące z Gminą Końskie. Analizie poddano następujące gminy wiejskie i miejsko-wiejskie:

- gminę Gowarczów
- gminę Końskie,
- gminę Radoszyce,
- gminę Ruda Maleniecka,
- gminę Stąporków

Ponadto, dane dla Miasta Końskie i Miasta Stąporków zostały wyodrębnione, w celu wskazania ich udziału we wskaźnikach osiąganych przez gminy. Dla celów poglądowych zobrazowano również sytuację w stolicy województwa – Kielcach, jednak wyników nie poddawano analizie ze względu na znaczne dysproporcje pomiędzy jednostkami.

Badanie zostało przeprowadzone przy pomocy obiektywnie dobranych wskaźników charakteryzujących trzy analizowane sfery: społeczną, gospodarczą i przestrzenno-ekologiczną. W celu zachowanie poprawności metodologicznej, wiarygodności i obiektywizmu wszystkie dane do analizy zaczerpnięte zostały z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego i wskazują stan na rok 2012.

Tabela 43. Analiza porównawcza – dane ogólne.

Jednostki	Dane ogólne	
	Liczba ludności	Powierzchnia (km ²)
Gmina Gowarczów	4 748	101
Gmina Końskie	36 727	250
Gmina Radoszyce	9 209	147
Gmina Ruda Maleniecka	3 268	110
Gmina Stąporków	18 028	232
Miasto Końskie	20 530	18
Miasto Stąporków	6 085	11
Miasto Kielce	200 938	110

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zarówno Miasto, jak i Gmina Końskie są najliczniej zamieszkanymi spośród analizowanych jednostek, mają również największą powierzchnię. W pozostałych przypadkach, z wyjątkiem Gminy Stąporków, liczba ludności nie przekracza 10 tys. Pamiętać jednak należy, że Miasto Końskie jest miastem powiatowym i jako takie realizuje wiele ważnych funkcji regionalnych oraz jest siedzibą szeregu instytucji. Relatywnie lepszy dostęp do rynku pracy i instytucji publicznych stymulować może rozwój miasta.

Już sama analiza danych takich jak powierzchnia i liczba mieszkańców wskazuje, że mamy do czynienia z jednostkami o bardzo różnym potencjale, dla których trudno byłoby wyciągnąć jakiś

wspólny mianownik. Dlatego też zdecydowano się dokonać porównania za pomocą analizy wskaźnikowej, bazującej na jasno określonych indykatorach.

Tabela 44. Analiza porównawcza – dane demograficzne.

Jednostki	Dane demograficzne				
	ludność na 1 km ²	ludność w wieku produkcyjnym	obciążenie demograficzne	przyrost naturalny	saldo migracji
Gmina Gowarczów	47	62,7%	59,5	-4,5‰	-7
Gmina Końskie	147	63,3%	58,1	-2,6‰	-104
Gmina Radoszyce	63	63,2%	58,2	1‰	-48
Gmina Ruda Maleniecka	30	59,8%	67,2	-8,5‰	2
Gmina Stąporków	78	62,9%	59,0	-1,2‰	-50
Miasto Końskie	1 160	63,3%	58,0	-2,1‰	-104
Miasto Stąporków	556	65,0%	53,9	2,1‰	-63
Miasto Kielce	1 833	63,7%	57,1	-0,4‰	-687

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Końskie jest najgęściej zaludnioną gminą spośród analizowanych jednostek tej kategorii. Wysoka gęstość zaludnienia jest zjawiskiem korzystnym w kontekście chłonności rynku i wielkości popytu, przyczyniających się do rozwoju gospodarczego. Zarówno Miasto, jak i Gmina Końskie wykazują się korzystnymi wskaźnikami, jeżeli chodzi o udział ludności w wieku produkcyjnym. Świadczy to o dużych zasobach siły roboczej oraz względnie korzystnej strukturze demograficznej. Najlepsze wskaźniki w tej kategorii notuje Miasto Stąporków, które może się pochwalić 65% udziałem osób w wieku produkcyjnym. Miasto Stąporków ma również najniższy wskaźnik obciążenia demograficznego, liczony jako liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. Na tle pozostałych analizowanych jednostek, dla Miasta i Gminy Końskie wskaźnik ten kształtuje się już mniej korzystnie, ale i tak jest jednym z niższych. Najgorzej sytuacja wygląda w Gminie Ruda Maleniecka, w której na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada ponad 67 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Prawie wszystkie analizowane jednostki wykazują ujemny przyrost naturalny. Dodatni przyrost naturalny występuje tylko w Gminie Radoszyce oraz w mieście Stąporków, jedynym gdzie osiągnięta jest wartość minimalna, niezbędna do zachowania populacji. Najgorzej sytuacja wygląda w gminie Ruda Maleniecka, w której przyrost naturalny osiąga wartość ujemną na poziomie -8,5‰, co przy niewielkiej liczbie ludności zamieszkującej gminę przyczynia się do jej stopniowego wyludnienia.

Bardzo istotnym czynnikiem w sferze demograficznej jest również saldo migracji. Oprócz Rudy Malenieckiej, gdzie w 2012 r. wystąpiło dodatnie saldo migracji na poziomie 2 osób, cały analizowany obszar wykazuje odpływ ludności. W stosunku do liczby ludności, największe saldo migracji notuje Miasto Stąporków. Kolejną jednostką jest Miasto Końskie, jednak saldo migracji w stosunku do liczby ludności jest tu znacznie niższe niż w Stąporkowie. Korzystniejsze wskaźniki w odniesieniu do terenów wiejskich tych gmin świadczyć mogą o postępującym procesie suburbanizacji, czyli przenoszenia się ludności miejskiej w rejony peryferyjne.

Tabela 45. Analiza porównawcza – jakość życia.

Jednostki	Jakość życia		
	udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w grupie produkcyjnej	udział osób korzystających z pomocy społecznej	dochody JST na 1 mieszkańca
Gmina Gowarczów	15,98%	17,2	3 291,70
Gmina Końskie	12,81%	9,5	2 888,15
Gmina Radoszyce	14,53%	13,3	2 858,68
Gmina Ruda Maleniecka	7,98%	14,2	3 786,82
Gmina Stąporków	15,75%	13,2	2 326,52
Miasto Końskie	brak danych	brak danych	brak danych
Miasto Stąporków	brak danych	brak danych	brak danych
Miasto Kielce	9,14%	7,6	4 874,69

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz PUP w Końskich.

Dokonanie porównania dla analizowanych jednostek w kategorii jakość życia nie było możliwe w pełnym zakresie, gdyż większość danych GUS w tym obszarze podawana jest zbiorczo dla województwa świętokrzyskiego lub powiatu koneckiego. Dlatego też badaniu poddano jedynie następujące czynniki: liczba zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym ogółem, udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem oraz dochody JST na 1 mieszkańca. Ponadto zbadano również warunki mieszkaniowe panujące w poszczególnych gminach.

Najwyższym wskaźnikiem bezrobocia charakteryzuje się Gmina Gowarczów. W gminie tej mieszka również najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogółu ludności. Najniższa stopa bezrobocia notowane jest w Gminie Ruda Maleniecka, jednak biorąc pod uwagę wysoki wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej, wnioskować można o występowaniu bezrobocia ukrytego. Gmina Końskie cechuje się jednym z niższych wskaźników bezrobocia oraz najniższym wskaźnikiem dla osób korzystających z pomocy społecznej wśród analizowanych jednostek. Brak możliwości wyodrębnienia wartości dla samego miasta Końskie w tej kategorii nie pozwala na określenie roli miasta w kształtowaniu się wskaźnika.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego przypadające na 1 mieszkańca są wskaźnikiem, który obrazuje nam „zamożność” danego samorządu i jego możliwości w zakresie finansowania zadań inwestycyjnych i społecznych. Najwyższe dochody wśród analizowanych jednostek w 2012 r. osiągnęła Gmina Ruda Maleniecka. Znacząco przewyższały one dochody pozostałych JST. Na kolejnym miejscu uplasowała się Gmina Gowarczów. Gmina Końskie znalazła się po środku stawki, jednak biorąc pod uwagę jej znaczną przewagę liczebną nad pozostałymi gminami jest to wynik wysoki.

Tabela 46. Analiza porównawcza – warunki mieszkaniowe.

Jednostki	Jakość życia – warunki mieszkaniowe				
	powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę (m ²)	liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców	mieszkania wyposażone w instalacje (%)		
			wodociąg	łazienka	centralne ogrzewanie
Gmina Gowarczów	24,4	316,6	88,8	66,7	67,9
Gmina Końskie	24,6	353,9	78,6	67,1	67,8
Gmina Radoszyce	22,7	309,3	76,5	63,7	51,4

Jakość życia – warunki mieszkaniowe					
Jednostki	powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę (m ²)	liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców	mieszkania wyposażone w instalacje (%)		
			wodociąg	łazienka	centralne ogrzewanie
Gmina Ruda Maleniecka	29,7	449,5	72,9	49,6	38,3
Gmina Stąporków	24,6	366,2	70,3	53,6	60,4
Miasto Końskie	24,0	369,4	97,5	95,1	91,7
Miasto Stąporków	20,7	338,7	92,8	90,2	89,9
Miasto Kielce	23,2	398,3	98,4	96,7	94,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Najlepsze warunki mieszkaniowe w odniesieniu do powierzchni użytkowej przypadającej na jednego mieszkańca notuje Ruda Maleniecka. Również w tej gminie największa jest liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców. Średnio w mieszkaniu (domu) mieszka niewiele ponad 2 osoby. Gmina Końskie wraz Gminą Stąporków znajdują się na drugim miejscu w tym zestawieniu. Podobnie dla obu gmin kształtują się również wskaźniki dotyczące liczby mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców. Odnotować jednak warto, że lepsze warunki mieszkaniowe jeżeli chodzi o wyposażenie w instalacje panują w Mieście Końskie, niż Mieście Stąporków.

Pomimo korzystnych wskaźników w zakresie powierzchni użytkowej i liczby lokali w Gminie Ruda Maleniecka, są one najslabiej wyposażone w instalacje. Niespełna połowa z mieszkań/domów posiada łazienkę, a jedynie 38% centralne ogrzewanie. Niekorzystna sytuacja widoczna jest również w Gminie Stąporków. Gmina Końskie notuje relatywnie wysokie wskaźniki w porównaniu do analizowanych jednostek, najlepiej jednak w instalacje wyposażone są budynki mieszkalne w Gminie Gowarczów.

Wszystkie analizowane wskaźniki zupełnie inaczej kształtują się dla obszarów miasta Końskie i miasta Stąporków, gdzie ich wartość waha się w przedziale 90-100%. Wynika to oczywiście ze specyfiki zabudowy oraz możliwości i opłacalności instalacji infrastruktury sieciowej na obszarach wiejskich.

W sferze gospodarczej, ze względu na brak ogólnodostępnych danych wyszczególnionych dla analizowanych jednostek zbadano jedynie wskaźniki dotyczące przedsiębiorczości.

Tabela 47. Analiza porównawcza – przedsiębiorczość.

Jednostki	Przedsiębiorczość	
	podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym
Gmina Gowarczów	829,7	6,8
Gmina Końskie	1 529,8	12,1
Gmina Radoszyce	972,3	8,5
Gmina Ruda Maleniecka	824,0	6,1
Gmina Stąporków	1 041,6	8,3
Miasto Końskie	1 913,5	14,5
Miasto Stąporków	1 363,2	9,8
Miasto Kielce	2 231,4	16,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W odniesieniu do przedsiębiorczości mieszkańców Gmina Końskie jest zdecydowanym liderem osiągając najwyższe wskaźniki zarówno zakresie liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tys. mieszkańców, jak i liczbie osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą na 100 mieszkańców. Duże znaczenie dla całej gminy ma tu przedsiębiorczość osób zamieszkujących Miasto Końskie. Założenie własnej działalności jest często najlepszą z opcji w przypadku braku zatrudnienia, jednak wysoka przedsiębiorczość mieszkańców Końskich wskazuje na umiejętność aktywnego dopasowywania się do zmian na rynku pracy.

Tabela 48. Analiza porównawcza – środowisko.

Jednostki	Środowisko		
	udział terenów zieleni urządzonej w powierzchni ogółem	udział lasów w powierzchni ogółem	udział użytków rolnych w powierzchni ogółem
Gmina Gowarczów	brak danych	42,11%	44,87%
Gmina Końskie	0,20%	51,01%	34,87%
Gmina Radoszyce	0,00%	38,18%	50,24%
Gmina Ruda Maleniecka	brak danych	brak danych	brak danych
Gmina Stąporków	0,10%	60,64%	21,70%
Miasto Końskie	brak danych	16,22%	34,56%
Miasto Stąporków	2,90%	37,09%	31,09%
Miasto Kielce	3,10%	20,74%	33,19%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Stąporków jest najbardziej „zieloną” gminą spośród analizowanych jednostek. Udział lasów w powierzchni gminy ogółem wynosi tu ponad 60%. Trochę niższe, lecz również wysokie wskaźniki osiąga Gmina Końskie. Stwarza to doskonały potencjał do rozwoju turystyki. Gminą o najwyższym odsetku użytków rolnych w stosunku do ogółu powierzchni jest Gmina Radoszyce, gdzie ich udział kształtuje się na poziomie 50%. W Gminie Końskie wartość ta wynosi niecałe 35% i jest trzecim wynikiem spośród analizowanych jednostek. Pomimo wysokiego udziału użytków rolnych rolnictwo na analizowanym obszarze przeżywa regres. Jest to niestety spowodowane niską opłacalnością produkcji oraz w znacznej mierze słabą klasą gleb.

3. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest metodą, która pozwoliła na dokonanie analizy strategicznej Gminy Końskie w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzenno-ekologicznej. Analiza przeprowadzona została w oparciu o dokonaną diagnozę oraz badania własne. Przeprowadzenie analizy umożliwiło uporządkowanie informacji uzyskanych we wcześniejszych badaniach. Posiadane informacje dzielone są na cztery grupy – cztery kategorie czynników strategicznych:

- **Strengths** – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego sektora,
- **Weaknesses** – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego sektora,
- **Opportunities** – szanse: wszystko to, co stwarza dla analizowanego sektora szansę korzystnej zmiany,
- **Threats** – zagrożenia: wszystko to, co stwarza dla analizowanego sektora niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Posegregowane wg opisanych kryteriów informacje zapisuje się w czterodzielnej macierzy, w której lewa połowa zawiera dwie kategorie czynników pozytywnych, a prawa – dwie kategorie czynników negatywnych, zgodnie z przedstawionym schematem. Takie podejście pozwala na sformułowanie zaleceń do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Końskie, które zostaną przedstawione w postaci celów strategicznych, celów operacyjnych i planu działań.

Podczas prowadzonych warsztatów partycypacyjnych wyniki analizy SWOT poddane zostały rangowaniu. Przedstawiciele lokalnej społeczności biorący udział w warsztatach mieli za zadanie posegregowanie zapisów w poszczególnych polach macierzy według stopnia ich istotności wraz z przyznaniem odpowiedniej punktacji. Zsumowanie wyników pozwoliło na skonstruowanie analizy SWOT uwypuklającej zjawiska najistotniejsze w danej sferze. Kolejność czynników opisujących sytuację w Gminie Końskie została ustalona w oparciu o wyniki rangowania. Na pierwszych pozycjach wymieniono więc te zjawiska, które są najistotniejsze, tj. stanowią najmocniejsze strony gminy, stwarzają największe szanse czy też są największym problemem lub stwarzają najpoważniejsze zagrożenia dla sytuacji gminy.

3.1. SFERA SPOŁECZNA

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ duży zasób siły roboczej ze znaczącym udziałem mężczyzn w wieku produkcyjnym; ▪ zasób terenów pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne; ▪ poprawiający się standard zamieszkania na terenie gminy; ▪ dobrze działająca opieka społeczna; ▪ szeroka oferta edukacyjna; ▪ wysoki poziom edukacji; ▪ funkcjonowanie szkoły muzycznej I stopnia; ▪ międzynarodowa współpraca młodzieży z terenu gminy; ▪ dobrze rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna; ▪ funkcjonowanie w gminie organizacji pozarządowych; ▪ dobrze zorganizowane i wyposażone w specjalistyczny sprzęt jednostki OSP; ▪ funkcjonowanie monitoringu wizyjnego bezpośrednio przekładającego się na zmniejszenie liczby wykroczeń i przestępstw; ▪ dostęp mieszkańców do obiektów i instytucji kultury (biblioteka, dom kultury); ▪ istnienie podstawowej opieki zdrowotnej; ▪ organizacja licznych imprez kulturowych; ▪ dobry stan techniczny budynków będących w zasobie mieszkaniowym gminy; ▪ edukacja wczesnoszkolna; ▪ wysoka aktywność stowarzyszeń sportowych odnoszących sukcesy w kraju. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utrzymujący się spadek liczby mieszkańców; ▪ wzrost liczby osób bezdomnych; ▪ migracja młodych ludzi do większych ośrodków miejskich; ▪ ujemny przyrost naturalny; ▪ ubóstwo mieszkańców wynikające z bezrobocia i patologii społecznych; ▪ wzrost demoralizacji młodzieży; ▪ brak właściwej infrastruktury lokalowej funkcjonującego domu kultury; ▪ wysoka stopa bezrobocia ze znaczącym udziałem osób bezrobotnych w wieku 18-44 lata oraz osób z wyższym wykształceniem; ▪ niekorzystna struktura demograficzna mieszkańców; ▪ brak taniego budownictwa dla ludzi młodych ▪ niedostateczne formy aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych; ▪ niska aktywność organizacji pozarządowych w zakresie opieki społecznej; ▪ spadek wykrywalności przestępstw; ▪ zbyt mała liczba mieszkań o niskich kosztach utrzymania; ▪ nieracjonalna ekonomicznie sieć gminnych placówek oświatowych; ▪ niewykorzystany potencjał istniejących obiektów sportowych; ▪ wzrost liczby podpaleń.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość wykorzystania zasobów kulturowych w promocji gminy; ▪ tworzenie nowych miejsc pracy w wyniku przyciągania inwestorów zewnętrznych; ▪ dostęp do funduszy unijnych; ▪ rozwój gminy w aspekcie współpracy międzynarodowej; ▪ dotacje rządowe na zakup mieszkań dla młodych oraz budowę domów energooszczędnych; ▪ rozszerzenie współpracy instytucji społecznych, organizacji pozarządowych i władz lokalnych w celu realizacji wspólnych zadań aktywizujących mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ emigracja zarobkowa i zmniejszenie liczby mieszkańców; ▪ niewystarczające zaangażowanie społeczności lokalnej w rozwój gminy; ▪ postępowanie procesu ubożenia mieszkańców; ▪ niewystarczające mechanizmy hamujące rozwój patologii społecznych; ▪ wzrost wydatków budżetowych na pomoc społeczną; ▪ niska dynamika przyrostu nowych miejsc pracy; ▪ niewystarczające mechanizmy hamujące rozwój patologii społecznych; ▪ niedofinansowanie usług medycznych (ograniczone kontrakty).

3.2. SFERA GOSPODARCZA

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wysoki współczynnik przedsiębiorczości; ▪ funkcjonowanie przedsiębiorstw charakteryzujących się wysoką innowacyjnością; ▪ funkcjonowanie instytucji otoczenia biznesu; ▪ duża aktywność lokalnych przedsiębiorstw w pozyskiwaniu środków unijnych na inwestycje; ▪ występowanie wolnych terenów inwestycyjnych; ▪ tradycje przemysłowe; ▪ istnienie dobrze prosperującej Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej jako odbiorcy mleka; ▪ funkcjonowanie Centrum Informacji Turystycznej; ▪ bardzo dobre warunki terenowe do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej; ▪ stale poprawiający się wizerunek Sielpi jako miejscowości wypoczynkowej i rekreacyjnej; ▪ występowanie surowców mineralnych do zastosowania w budownictwie. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zbyt mała liczba tworzonych miejsc pracy; ▪ brak spółdzielni rolniczych zrzeszających rolników z terenu gminy; ▪ niewystarczająca liczba funkcjonujących zakładów pracy; ▪ brak odbiorców produktów rolnych; ▪ brak wykreowanych produktów turystycznych; ▪ duża powierzchnia gruntów rolnych o najniższej klasie bonitacyjnej gleb; ▪ mała liczba osób z wykształceniem rolniczym prowadzących gospodarstwa rolne; ▪ niski poziom mechanizacji rolnictwa; ▪ zjawisko rozdrobnienia gospodarstw rolnych; ▪ niewystarczająca informacja nt. istniejących atrakcji turystycznych w gminie; ▪ brak kompleksowej oferty turystycznej gminy; ▪ brak skutecznej promocji gminy; ▪ sezonowość usług turystycznych w Sielpi.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość uzyskania dofinansowania na rozwój działalności gospodarczej; ▪ wyposażenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną i komunikacyjną; ▪ pakiet zachęt dla inwestorów zewnętrznych w celu inwestowania na terenie gminy; ▪ korzystane warunki do wykorzystania gruntów rolnych pod uprawę roślin energetycznych; ▪ opracowanie strategii promocji gminy; ▪ atrakcyjne położenie miejscowości (turystycznie i rekreacyjnie); ▪ wzrost zainteresowania dzierżawą lub najmem gminnych nieruchomości; ▪ możliwość poszerzenia terenów w SSE „Starachowice” podstrefa Końskie; ▪ tworzenie kółek producenckich. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak uregulowań prawnych wspierających odnawialne źródła energii, w tym dotyczących wykorzystania upraw roślin energetycznych; ▪ nadmierne obciążenia fiskalne, podatkowe i prawne podmiotów gospodarczych, ▪ emigracja zarobkowa; ▪ kryzys gospodarczy.

3.3. SFERA PRZESTRZENNO-EKOLOGICZNA

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ bardzo wysoki stopień zwodociągowania (100%) i skanalizowania gminy; ▪ zorganizowany system gospodarki odpadami wraz selekcją odpadów; ▪ harmonijny układ przestrzenny osadnictwa; ▪ dominacja lasów w strukturze użytkowania gruntów; ▪ dobre warunki klimatyczne; ▪ posiadanie dużego areалу gruntów gminnych, w tym dużej powierzchni gruntów będących w gminnym zasobie nieruchomości; ▪ wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców; ▪ funkcjonowanie Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych; ▪ duża liczba zbiorników wodnych; ▪ występowanie dużych obszarów chronionych; ▪ zasoby dziedzictwa kulturowego; ▪ dobrze rozwinięte sieci dostarczające media; ▪ dostęp do sieci gazowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oddalenie od głównych szlaków drogowych i kolejowych; ▪ niezadawalający stan techniczny dróg publicznych na terenie gminy; ▪ nakładanie się ruchu tranzytowego z ruchem lokalnym; ▪ brak dworca autobusowego; ▪ niski stopień wykorzystania paliw gazowych do celów grzewczych w zabudowie jednorodzinnej; ▪ znacząca przewaga napowietrznych linii energetycznych nad liniami kablowymi o tym samym napięciu (wysoka awaryjność, negatywny wpływ na estetykę krajobrazu); ▪ duże natężenie hałasu komunikacyjnego; ▪ brak połączeń kolejowych pasażerskich; ▪ brak zaspokojenia potrzeb w zakresie zbiorowego transportu publicznego; ▪ niski stopień pokrycia terenu gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego; ▪ niewielki stopień wykorzystania surowców naturalnych; ▪ niezadawalający stan techniczny sieci ciepłowniczej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość wykorzystania i zagospodarowania wolnych terenów inwestycyjnych; ▪ wzrost zainteresowania podmiotów gospodarczych wykorzystywaniem paliw gazowych do produkcji; ▪ rozbudowa ścieżek rowerowych; ▪ stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych; ▪ rozwój łączności szerokopasmowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak planów poprawy warunków komunikacyjnych i dostępności gminy na poziomie regionalnym i krajowym.

3.4. POWIĄZANIA POMIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI ZJAWISKAMI. NIWELOWANIE SŁABYCH STRON I ZAGROŻEŃ POPRZEZ WYKORZYSTANIE MOCNYCH STRON I SZANS

Zdiagnozowane w ramach analizy SWOT mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w poszczególnych sferach przenikają i nakładają się wzajemnie. Występujące zjawiska oddziałują na siebie, poprzez efekt synergii wzmacniając zarówno pozytywne, jak i negatywne tendencje. Jednocześnie, istniejące problemy mogą zostać wyeliminowane poprzez wykorzystanie szans stojących przed Gminą Końskie. Brak działań prowadzić będzie natomiast do nasilenia się zjawisk negatywnych. Dlatego też, w niniejszym rozdziale dokonano podsumowania przeprowadzonej analizy SWOT wraz z określeniem powiązań pomiędzy poszczególnymi zaobserwowanymi zjawiskami, najistotniejszymi z punktu widzenia funkcjonowania obszaru i jego dalszego rozwoju.

Za podstawową przewagę konkurencyjną Gminy Końskie w sferze społecznej uznane zostały duże zasoby siły roboczej. Zjawisko to bardzo silnie oddziałuje również na sferę gospodarczą. Jest to element ważny dla potencjalnych inwestorów, którzy chcieliby rozpocząć działalność w regionie. Z drugiej strony wolne zasoby siły roboczej świadczą o bezrobociu, które w połączeniu z ubóstwem stanowią słabą stronę zarówno w wymiarze społecznym, jak i gospodarczym. Szansą na przełamanie tego negatywnego zjawiska może być proinwestycyjna polityka gminy, która w połączeniu z dostępnością terenów inwestycyjnych pozwoli na lokowanie nowych inwestycji oraz rozwój przedsiębiorstw już funkcjonujących.

Gmina dysponuje znacznym zasobem terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne. Przy jednocześnie poprawiającym się standardzie zamieszkania, tworzy to dobre warunki do osiedlania się. Równocześnie jednak na terenie Gminy Końskie brakuje mieszkań o niskich kosztach utrzymania. Wraz z nasilającym się zjawiskiem bezrobocia sytuacja przekłada się na brak perspektyw ekonomicznych dla młodych ludzi, a co za tym idzie ich migrację do większych ośrodków miejskich. Zabuża to strukturę demograficzną gminy, prowadząc do spadku jej liczebności i starzenia się społeczeństwa. To właśnie emigracja zarobkowa oraz spadek liczby mieszkańców Gminy Końskie uznane zostały za najpoważniejsze zagrożenie dla jej dalszego rozwoju. Odwrócenie tej negatywnej tendencji wymaga użycia wszelkich odstępnych instrumentów pojawiających się w obszarze szans zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej i przestrzenno-ekologicznej. Do istniejącego programu rządowych dotacji na zakup pierwszego mieszkania lub budowę domu dla młodych gmina może dodać rozwój taniego budownictwa mieszkaniowego, czy tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych. Przede wszystkim wskazane jest jednak podejmowanie działań przyczyniających się do poprawy ekonomicznej sytuacji ludności, a więc wykazywanie większej aktywności zarówno w polityce gospodarczej, przekładającej się na lokowanie nowych przedsiębiorstw tworzących miejsca pracy, jak i społecznej, prowadzącej do aktywizacji mieszkańców.

Jasnym punktem w Gminie Końskie pozostaje również sfera edukacji. Wysoki poziom nauczania przekłada się na dobre wyniki osiągane przez uczniów szkół w Końskich na egzaminach gimnazjalnych i maturalnych. Dodatkowo, szeroka oferta edukacyjna może stanowić element decydujący o pozostaniu lub osiedleniu się w gminie. Jednakże, aby w pełni wykorzystać tę mocną stronę, konieczne jest wdrożenie działań, pozwalających na wykorzystanie szans przyczyniających się do poprawy ekonomicznej sytuacji i perspektyw ludności.

W sferze gospodarczej na pierwszym miejscu w mocnych stronach Gminy Końskie ulokowano wysoki współczynnik przedsiębiorczości. Współczynnik ten, definiowany liczbą podmiotów

gospodarczych przypadających na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym, w oczywisty sposób zapisuje się po stronie zjawisk pozytywnych. Jednocześnie pamiętać należy jednak, że może być związany z wysokim bezrobociem w regionie, w którym prowadzenie własnej działalności może być jedynym sposobem na utrzymanie zatrudnienia.

Mocno akcentowaną słabą stroną Gminy Końskie w sferze gospodarczej, obok zbyt małej liczby tworzonych miejsc pracy, jest sytuacja rolnictwa. Brak odbiorców produktów rolnych, przy jednoczesnej słabej klasie bonitacyjnej gleb, nie zachęca lokalnych rolników do inwestowania w zwiększenie nowoczesności i produktywności gospodarstw. Gospodarstwa na terenie gminy charakteryzują się znacznym rozdrobnieniem oraz niskim poziomem mechanizacji. Brakuje inicjatyw zmierzających do tworzenia spółdzielni rolniczych, które w ramach współpracy mogłyby dostarczać produkty na rynek, czy zapewniać sprzęt rolniczy. Szansą na poprawę sytuacji może być przestawienie rolnictwa w gminie na uprawę roślin energetycznych, nie wymagających dobrych warunków glebowych. Konieczne jest również podjęcie działań na rzecz tworzenia grup producenckich. Oparcie gospodarki energetycznej Gminy Końskie o odnawialne źródła energii będzie miało swoje pozytywne skutki na wielu poziomach oddziaływania, zarówno w kontekście społecznym, jak i gospodarczym, przede wszystkim jednak w wymiarze przestrzenno-ekologicznym.

Ważne dla dalszego rozwoju Gminy Końskie jest funkcjonowanie przedsiębiorstw charakteryzujących się wysoką innowacyjnością, potwierdzone umiejętnym pozyskiwaniem środków dotacyjnych na wdrażanie rozwiązań innowacyjnych przez lokalnych przedsiębiorców. Umacnianie tej sfery wymaga poszerzania terenów inwestycyjnych oraz budowania szerokiej platformy współpracy gminy, przedsiębiorców oraz instytucji otoczenia biznesu.

Kolejnym aspektem stwarzającym szansę na gospodarczy rozwój Gminy Końskie są atrakcyjne warunki do rozwoju turystyki. Brak skutecznej promocji powoduje jednak, że potencjał obszaru w tym zakresie nie jest w pełni wykorzystywany. Dodatkowo oferta turystyczna gminy nastawiona jest na sezon letni i mocno uzależniona od warunków pogodowych. Wykorzystanie szans związanych z rozwojem turystyki przełoży się na tworzenie nowych miejsc pracy oraz wzrost lokalnego PKB, wymaga jednak skoordynowanych działań nakierowanych na promowanie walorów Gminy Końskie i zwiększanie jej atrakcyjności dzięki wdrażaniu przedsięwzięć zapewniających możliwość interesującego spędzania czasu w razie niepogody.

W wymiarze przestrzenno-ekologicznym niekorzystnie na sytuację gminy przekłada się oddalenie od głównych szlaków drogowych i kolejowych. Niska dostępność komunikacyjna ma swoje negatywne konsekwencje również dla lokalnej gospodarki, gdyż zniechęca do lokowania dużych przedsiębiorstw uzależnionych od łańcucha dostaw oraz możliwości transportu wytworzonych towarów. Warunki komunikacyjne na terenie samej gminy również nie są korzystne. Stan techniczny dróg jest niezadowalający, dodatkowo występuje zjawisko nakładania się ruchu tranzytowego z ruchem lokalnym. Częściowo problem ten rozwiązany został poprzez budowę obwodnicy Końskich w ciągu drogi wojewódzkiej nr 728. Pozwoliło to na ograniczenie ruchu tranzytowego przez miasto w relacji północ-południe, jednak ruch w relacji wschód-zachód drogą krajową nr 42 nadal prowadzony jest przez miasto. Przekłada się to na spadek bezpieczeństwa transportu oraz pogorszenie warunków życia mieszkańców Końskich. Brak planów poprawy warunków komunikacyjnych i dostępności Gminy Końskie na poziomie regionalnym i krajowym stanowi istotne zagrożenie, którego wyeliminowanie nie będzie możliwe bez zmiany stanowiska organów wojewódzkich i centralnych.

Mocną stroną gminy pozostaje dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna w zakresie sieci wodnych i kanalizacyjnych, dostępu do sieci gazowej oraz zorganizowanego systemu gospodarki

odpadami. Planowane działania na rzecz zwiększenia samowystarczalności energetycznej Gminy Końskie, czy przebudowy i modernizacji sieci energetycznej stanowiąc będą element dalszego porządkowania i zwiększania dostępności mediów.

Dominacja lasów w strukturze użytkowania gruntów, dobre warunki klimatyczne, liczne zbiorniki wodne, występowanie dużych obszarów chronionych oraz zasoby dziedzictwa kulturowego to czynniki zapisujące się jako mocne strony Gminy Końskie, przekładające się na jej wizerunek i atrakcyjność turystyczną, a więc pozostające w powiązaniu również ze sferą gospodarczą. Konstruowanie korzystnych warunków do dalszego rozwoju turystyki pozostawać więc musi w ścisłej korelacji ze zdefiniowanymi w tym obszarze szansami.

4. SCENARIUSZE ROZWOJU GMINY KOŃSKIE

Gmina Końskie jako jedna z wielu gmin województwa świętokrzyskiego funkcjonuje w relacjach z otoczeniem. Uwarunkowania zewnętrzne mają duży wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy gminy. Rozwój lokalny determinowany jest przez wiele czynników, które modyfikować będą rozwój gminy w kierunku osiągnięcia wyznaczonych celów strategicznych.

Opracowana diagnoza stanu obecnego gminy oraz dokonana na jej podstawie analiza SWOT stały się podstawą do sformułowania scenariuszy przyszłego rozwoju Gminy Końskie. Poniżej zaprezentowane scenariusze rozwoju gminy odnoszą się do jej wizji przyszłości i przedstawiają obraz gminy po zrealizowaniu wszystkich założonych kierunków działań i zadań. Na potrzeby niniejszej strategii zostały opracowane trzy scenariusze rozwoju: optymistyczny, pesymistyczny i optymalny, które są podstawą do zdefiniowania wizji rozwoju Gminy Końskie.

4.1. SCENARIUSZ OPTYMISTYCZNY

W scenariuszu optymistycznym brane są pod uwagę głównie atuty i potencjał społeczno-gospodarczy Gminy Końskie, jak również wszystkie uwarunkowania zewnętrzne, które mają istotny wpływ na jej przyszłościowy rozwój. Scenariusz służy do ukazania możliwości rozwojowych, które przy odpowiednim doborze narzędzi mają szansę się urealnić. Opiera się na umiejętnym i prawidłowym wykorzystaniu instrumentów krajowych, wojewódzkich i lokalnych, dzięki czemu gmina obierze kierunek korzystniejszego rozwoju. W tym zakresie należy pobudzić aktywność społeczności lokalnej i jej integrację dla wspólnego celu.

Założenia scenariusza optymistycznego:

- wzrost znaczenia społeczno-gospodarczego Polski na arenie międzynarodowym;
- dynamiczny i szybki rozwój polskiej gospodarki;
- wzrost ożywienia gospodarki międzynarodowej i jego bezpośrednie przełożenie na rozwój społeczno-ekonomiczny kraju, a w konsekwencji na poszczególne jego regiony;
- kraj będzie dążył do sytuacji, w której głównym czynnikiem wzrostu i rozwoju nowoczesnych technologii będzie wiedza i nauka. Polityka gospodarcza Polski w coraz większym stopniu będzie stawała się gospodarką opartą na nauce i wiedzy technologicznej;
- gałęzie polskiej gospodarki oparte na wiedzy i innowacyjnych technologiach będą zastępowały stare i pracochłonne sektory gospodarki, dzięki czemu zostanie osiągnięty wysoki poziom innowacyjności polskiej gospodarki co bezpośrednio przełoży się na wzrost ekonomiczny kraju;
- dynamiczny rozwój technologii teleinformatycznych (sieć szerokopasmowa) przyczyni się do wzrostu ich wykorzystania w ramach świadczenia szerokiego zakresu usług za pośrednictwem sieci Internet;
- wzrost znaczenia sektora małych i średnich przedsiębiorstw należących do różnych gałęzi gospodarki;
- zahamowanie zjawiska emigracji zarobkowej w wyniku podejmowania działań mających na celu zwiększenie liczby miejsc pracy i tym samym zminimalizowanie zjawiska bezrobocia;

- systematyczny wzrost dochodów społeczeństwa, co bezpośrednio przełoży się na wzrost wydatków na różnego rodzaju usługi, a w konsekwencji przyczyni się do zwiększenia tempa rozwoju kraju, regionów i subregionów;
- zmiana prawa w zakresie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii i produkcji biomasy.

W scenariuszu tym założono, że wyżej wymienione zewnętrzne uwarunkowania pozwolą na wykorzystanie endogenicznych czynników Gminy Końskie do dalszego rozwoju:

- dynamiczny wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii i procesów technologicznych w lokalnej gospodarce;
- dynamiczny rozwój lokalnej gospodarki poprzez wzrost liczby inwestorów zewnętrznych inwestujących w gminie, dzięki czemu nastąpi wzrost liczby miejsc pracy i zahamowaniu ulegnie emigracja zarobkowa, głównie ludzi młodych;
- przyjazna polityka władz lokalnych sprzyjająca klimatowi inwestycyjnemu w gminie. Funkcjonujące instytucje otoczenia biznesu i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości, wysoki stopień przedsiębiorczości oraz przyjazny Urząd Miasta i Gminy Końskie sprawią, że Końskie będzie miejscem, gdzie w szybkim tempie nastąpi wzrost liczby podmiotów gospodarczych sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Taki stan rzeczy spowoduje, że gmina będzie coraz chętniej wybierana przez zewnętrznych inwestorów w celu prowadzenia działalności gospodarczej;
- w Końskich będzie rozwijać się współpraca nauki i wiedzy z biznesem, czemu służyć będą klastry, centra innowacji, parki naukowo-techniczne oraz inkubatory przedsiębiorczości;
- dalszy i intensywny rozwój społeczeństwa informacyjnego, funkcjonowanie sieci szerokopasmowej zapewniającej bezpłatny dostęp do Internetu wszystkim mieszkańcom, przedsiębiorcom i instytucjom zlokalizowanym na terenie całej gminy;
- zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, w tym szczególnie rolnictwa ekologicznego oraz upraw roślin energetycznych przeznaczonych do produkcji biomasy;
- przyjazna polityka władz lokalnych i wzrost zainteresowania osób zajmujących się produkcją rolą tworzeniem grup producenckich w celu nawiązania kontaktów handlowych i wykreowania własnych produktów rolnych na zewnętrznych rynkach zbytu;
- na wysoką dostępność komunikacyjną Gminy Końskie składać się będzie przywrócenie połączenia kolejowego pasażerskiego o relacji Skarżysko-Kamienna – Tomaszów Mazowiecki;
- dobra baza upowszechniania kultury oraz szeroka oferta kulturalna gminy skierowana nie tylko do mieszkańców, ale również do szerokiej publiczności spoza regionu, a nawet kraju. Odbywające się cykliczne imprezy kulturalne i sportowe będą wykraczały swoim zasięgiem poza obszar regionu i kraju;
- Gmina Końskie będzie w coraz większym stopniu przyjazna dla mieszkańców, w szczególności dla ludzi młodych w zakresie taniego budownictwa, dopłat do budowy domów energooszczędnych, pasywnych;
- Końskie będzie gminą odznaczającą się niskim wskaźnikiem przestępczości;
- skuteczna akcja promocyjna Gminy Końskie w celu zmiany i poprawy wizerunku oraz postrzegania gminy przez samych mieszkańców, jak i przez środowisko zewnętrzne. Gmina dzięki temu stanie się bardziej atrakcyjna inwestycyjnie i osiedleńczo;

- gmina charakteryzuje się dużą lesistością terenu i bogactwem środowiska naturalnego, które mogą być wykorzystane do rozwoju turystyki, rekreacji i agroturystyki.

Ważnym uwarunkowaniem zewnętrznym, które stwarza niezwykle szansę na realizację działań i zadań prorozwojowych Gminy Końskie, jest przyszły okres programowania Unii Europejskiej i związane z nim fundusze pomocowe. Dzięki współfinansowaniu unijnemu mogą być realizowane i kontynuowane infrastrukturalne przedsięwzięcia inwestycyjne oraz zadania z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. Fundusze unijne stymulują procesy rozwojowe i mają decydujący wpływ na każdą dziedzinę społeczno-gospodarczą. Dzięki tym środkom finansowym mogą być również realizowane projekty ukierunkowane na aktywizację osób bezrobotnych i wzrost zatrudnienia w gminie.

Dla władz i społeczności lokalnej ważne jest, aby zadania realizowane według tego scenariusza doprowadziły do wzrostu atrakcyjności lokalizacyjnej Gminy Końskie, wzmożonego inwestowania lokalnych i pozalokalnych przedsiębiorców i ich rozwoju, co w efekcie bardziej zaktywizuje rozwój gospodarczy gminy. W tym kierunku władze Gminy Końskie powinny powziąć działania mające na celu wyznaczenie wolnych terenów inwestycyjnych i wyposażenia ich w niezbędną infrastrukturę techniczną i komunikacyjną. Ważnym elementem w tym kierunku jest również opracowanie katalogu wolnych terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod przemysłową działalność gospodarczą wraz z pakietem zachęt i udogodnień dla zewnętrznych inwestorów. Sprawny lobbying w pozyskaniu inwestorów będzie miał bezpośrednie przełożenie na wzrost liczby miejsc pracy, a tym samym na zwiększenie wpływów do lokalnego budżetu, które pozwolą na kolejne inwestycje gminne.

4.2. SCENARIUSZ PESYMISTYCZNY

Scenariusz pesymistyczny zakłada występowanie negatywnych czynników, społeczno-gospodarczych procesów rozwojowych w układzie międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym, które mogą mieć charakter krótkotrwały bądź długofalowy. Scenariusz ten zakłada, że dla Gminy Końskie mogą wystąpić najgorsze z możliwych warunki rozwoju w otoczeniu zewnętrznym i wewnętrznym, które będą znacząco utrudniać dalszy zrównoważony rozwój. Gminie nie uda się wykorzystać wszystkich szans rozwojowych, a zrealizowane zostaną wszystkie występujące zagrożenia.

Założenia scenariusza pesymistycznego:

- kryzys gospodarczy w układzie globalnym;
- niestabilna polityka państwa odnośnie aspektów społeczno-ekonomicznych;
- błędnie podejmowane decyzje na szczeblu krajowym powodować będą, że polska gospodarka wejdzie w okres stagnacji, zahamowany zostanie jej przyszłościowy rozwój;
- występowanie negatywnych trendów w międzynarodowej i krajowej gospodarce – osłabienie wzrostu gospodarczego, zmniejszenie nakładów na naukę, rozwój współpracy wiedzy i biznesu, zahamowanie wdrażania nowoczesnych, innowacyjnych technologii;
- negatywne skutki źle przeprowadzonych reform w zakresie finansów publicznych, służby zdrowia, oświaty, ubezpieczeń społecznych, systemu podatkowego;

- zbyt duża biurokracja w zakresie uzyskania funduszy pomocowych z Unii Europejskiej, głównie dla podmiotów gospodarczych;
- rosnące bezrobocie, głównie wśród ludzi młodych i osób po 50 r.ż., spowodowane złą kondycją gospodarki krajowej i lokalnej, co powodować będzie emigracją zarobkową mieszkańców gminy i zwiększenie nakładów na pomoc społeczną. Migrować będą głównie ludzie młodzi i dobrze wykształceni, co będzie miało bezpośrednie przełożenie na spadek wykwalifikowanej siły roboczej. Będzie to w konsekwencji powodować zwiększające się ujemne saldo migracji, starzenie się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny, a w dalszej przyszłości wyludnienie obszaru gminy;
- pogłębiająca się niekorzystna struktura demograficzna oraz niekorzystna koniunktura gospodarcza skutkować będą znaczącym ograniczeniem wzrostu liczby powstających nowych podmiotów gospodarczych w gminie, a nawet upadkiem już funkcjonujących;
- brak uregulowań prawnych wspierających odnawialne źródła energii, w tym w szczególności wykorzystania upraw roślin energetycznych, powodować będzie spadek zainteresowania produkcją rolną, a w konsekwencji jej całkowitym zanikiem;
- załamująca się koniunktura gospodarcza, negatywne procesy demograficzne, a także brak mechanizmów wpływających na wzrost efektywności ekonomicznej skutkować będą osłabieniem jakości kapitału ludzkiego i innowacyjności krajowej i lokalnej gospodarki, co nie będzie sprzyjało odbudowaniu potencjału gospodarczego gminy, które charakteryzuje się tradycjami przemysłowymi;
- wzrost bezrobocia, spadek aktywności gospodarczej mieszkańców będą skutkowały powiększającym się obszarem ubóstwa oraz wzrostem przestępczości;
- spadek znaczenia gospodarczego gminy w gospodarce regionu i kraju (zła infrastruktura drogowa, brak terenów pod nowe podmioty gospodarcze, niska innowacyjność przedsiębiorstw, spadek liczby podmiotów gospodarczych).

4.3. SCENARIUSZ OPTYMALNY

Scenariusz optymalny stanowi pewnego rodzaju kompromis pomiędzy scenariuszem optymistycznym a pesymistycznym, wypadkową tych obu możliwości. W scenariuszu tym rozwój gminy opiera się na wykorzystaniu endogenicznych czynników, utrzymywaniu się korzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej kraju i regionu w dłuższej perspektywie czasowej, umiejętnym wykorzystaniu krajowych i regionalnych narzędzi wsparcia procesów rozwojowych.

Założenia scenariusza optymalnego:

- umiarkowany i stabilny rozwój polskiej gospodarki;
- korzystne dla Polski położenie geopolityczne i gospodarcze;
- możliwości efektywnego pozyskiwania pomocy finansowej z Unii Europejskiej na realizację infrastrukturalnych i społecznych inwestycji realizowanych przez podmioty publiczne i prywatne;

- stabilna polityka społeczno-gospodarcza kraju, tworząca warunki do rozwoju przedsiębiorczości, inwestycji zagranicznych, rozwoju nowoczesnych sektorów gospodarki;
- funkcjonujące programy wspierające budownictwo mieszkaniowe, w szczególności dla ludzi młodych;
- wzrost nakładów na informatyzację kraju i funkcjonowanie ośrodków badawczo-rozwojowych;
- restrukturyzacja starych i przestarzałych gałęzi gospodarki wykorzystujących przestarzałe technologie produkcyjne i zastępowanie ich nowymi sektorami gospodarki opartymi na wiedzy i nowoczesnych technologiach;
- przedsiębiorstwa z sektora MŚP będą stanowiły podstawę gospodarki lokalnej Końskich;
- wspomaganie procesów unowocześnienia rolnictwa, przekwalifikowania na rolnictwo ekologiczne i uprawę roślin energetycznych;
- opracowanie i realizacja polityki polegającej na zminimalizowaniu zjawiska emigracji zarobkowej siły roboczej, głównie wśród ludzi młodych, poprzez zaangażowanie zasobów ludzkich na lokalnym rynku pracy. W ramach tego działania podejmowane będą kroki mające na celu ograniczenie bezrobocia;
- opracowanie i wdrożenie polityki prorodzinnej zapobiegającej „katastrofie” demograficznej i zapewniającej jej poprawę.

Gmina Końskie będzie wzmacniać swoją pozycję konkurencyjną względem pozostałych gmin regionu świętokrzyskiego:

- gmina będzie nadal przyjazna dla swoich mieszkańców, głównie dla rodzin z dziećmi w wieku przedszkolnym i szkolnym. Mieszkańcy w każdym wieku mogą wybrać coś dla siebie z oferty usług kulturalnych, sportu i rekreacji;
- gmina odznacza się tradycjami przemysłowymi;
- na terenie gminy znajdują się surowce mineralne przeznaczone do zastosowania w budownictwie i przemyśle;
- udostępnienie nowych wolnych terenów inwestycyjnych w ramach podstrefy koneckiej i poza nią;
- inwestycje w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych dla działalności gospodarczej;
- funkcjonowanie przedsiębiorstw charakteryzujących się wysoką innowacyjnością;
- przyjazna polityka władz lokalnych sprzyjająca klimatowi inwestycyjnemu w gminie. Funkcjonujące instytucje otoczenia biznesu i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości, wysoki stopień przedsiębiorczości oraz przyjazny Urząd Miasta i Gminy Końskie sprawią, że Końskie będzie miejscem, gdzie w szybkim tempie nastąpi wzrost liczby podmiotów gospodarczych sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Taki stan rzeczy spowoduje, że gmina będzie coraz chętniej wybierana przez zewnętrznych inwestorów w celu prowadzenia działalności gospodarczej;
- stały rozwój i unowocześnienie infrastruktury społecznej, w szczególności bazy sportowo-rekreacyjnej i kulturowej;
- pobudzenie przedsiębiorczości i mobilności zawodowej mieszkańców;

- wykorzystanie różnorodności środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego dla rozwoju turystyki i rekreacji;
- występowanie bardzo dobrych warunków terenowych do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej.

5. WIZJA ROZWOJU GMINY KOŃSKIE

Wizja rozwoju Gminy Końskie jest pożądanym wyobrażeniem jego perspektywicznego kształtu – projekcją docelowego stanu i wzorcem, do którego należy dążyć w perspektywie czasowej określonej dokumentem Strategii, czyli do 2022 r.

Końskie gminą zrównoważonego rozwoju, o wysokim potencjale społeczno-gospodarczym, obszarem lokalnych inwestycji i aktywnej przedsiębiorczości, gwarantującym wzrost gospodarczy i wysoki standard życia mieszkańców.

Tak zdefiniowana wizja zawiera ideę zarządzanego nowoczesnie w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju miasta, w którym się dobrze mieszka, pracuje i spędza wolny czas. Wysoka jakość życia i zakumulowany potencjał społeczno-gospodarczy, postrzegane jako rezultaty podejmowanych przedsięwzięć, stanowią zarazem główne odpowiedzi na wyzwania społeczne i problemy gospodarcze, a także braki i potrzeby w sferze przestrzennej i ekologicznej obszaru.

6. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Cele strategiczne zostały określone na podstawie dokonanej diagnozy w trzech podstawowych sferach: społecznej, gospodarczej i przestrzenno-ekologicznej. Zagadnienie dalszego rozwoju Gminy Końskie potraktowane zostało wielopłaszczyznowo tak, aby można było bazować na jego mocnych stronach nie zapominając jednocześnie o konieczności wyrównania i uzupełnienia zdiagnozowanych braków i potrzeb.

Cele strategiczne są najwyższym szczeblem drabiny celów, dlatego ich liczba nie powinna być zbyt wysoka. Z celów strategicznych wypływają cele operacyjne wskazujące drogę ich realizacji. W ramach celów operacyjnych założone zostały konkretne działania określające zasięg każdego z nich. Dla każdego z działań określono wskaźniki monitoringu pozwalające badać stopień wypełnienia zapisów Strategii oraz zmiany zachodzące na obszarze Gminy Końskie w wyniku jej wdrażania.

CEL STRATEGICZNY I:

DOSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I PRZESTRZENNEJ DO POTRZEB ROZWOJOWYCH.

Zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku:

Cel strategiczny 1. Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej;

Cel operacyjny c) rozwój harmonijny i ład przestrzenny, czyli nie zapomnijmy o tym co już jest;

Cel strategiczny 6. Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju regionu;

Cel operacyjny a) energia versus emisja, czyli próba rozwiązania dylematu jak nie szkodzić jednocześnie środowisku i gospodarce;

Cel operacyjny b) inżynieria środowiska, czyli dokończenie infrastruktury komunalnej oraz efektywne wykorzystanie zlewni Wisły;

Cel operacyjny 1.1. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej i gminnych powiązań komunikacyjnych

Działania:

1.1.1. Sporządzenie i wdrożenie programu rozwoju i modernizacji infrastruktury komunikacyjnej.

Poprawa jakości infrastruktury drogowej i komunikacyjnej w Gminie Końskie wymaga zintegrowanego podejścia do planowania zadań inwestycyjnych. Dlatego też, w celu poprawy jakości połączeń wewnątrzgminnych, niezbędne jest opracowanie programu rozwoju i modernizacji infrastruktury komunikacyjnej zawierającego zadania z zakresu budowy, przebudowy i modernizacji dróg gminnych obejmujące: nawierzchnie jezdni, oświetlenie, chodniki, ścieżki rowerowe, wiaty przystankowe, urządzenia bezpieczeństwa itp. oraz działania związane z poprawą jakości i dostępności transportu publicznego.

Wskaźnik:

1. Sporządzony i wdrożony program rozwoju i modernizacji infrastruktury komunikacyjnej.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Sporządzony i wdrożony program rozwoju i modernizacji infrastruktury komunikacyjnej</i>	szt.	0	1	Uchwała Rady Miejskiej ws. zatwierdzenia programu

1.1.2. Optymalna organizacja miejsc garażowych i parkingowych zapewniająca zachowanie harmonii krajobrazu.

Na terenie miasta Końskie występują braki w liczbie wyznaczonych i zorganizowanych miejsc parkingowych i garażowych, co negatywnie wpływa na bezpieczeństwo w układzie komunikacyjnym, jak również na estetykę otoczenia. Z tego względu konieczne są działania mające na celu wyznaczenie miejsc parkingowych dla mieszkańców i przyjezdnych, głównie w pobliżu instytucji publicznych, a także miejsc garażowych na terenie osiedli mieszkaniowych, które nie będą zaburzały układu urbanistycznego miasta, a odpowiednio wpasowywały się w niego. Takie działania pozytywnie wpłyną na wizerunek miasta, a tym samym poprawią bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego.

Wskaźniki:

1. Liczba zorganizowanych nowych miejsc parkingowych.
2. Liczba zorganizowanych nowych miejsc garażowych.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Liczba zorganizowanych nowych miejsc parkingowych</i>	szt.	0	200	Dane Biura Dróg Gminnych/ Protokoły odbioru inwestycji
<i>Liczba zorganizowanych nowych miejsc garażowych</i>	szt.	0	230	Dane Biura Dróg Gminnych/ Protokoły odbioru inwestycji

Cel operacyjny 1.2. Poprawa jakości infrastruktury technicznej.

Działania:

1.2.1. Modernizacja sieci energetycznych.

Sieci energetyczne w całym województwie świętokrzyskim, a tym samym w Gminie Końskie, są stare, wysoce awaryjne i stwarzające potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa energetycznego regionu. Kierunki działania to szeroko rozumiana ich modernizacja, między innymi wymiana linii napowietrznych na kablowe, poprawa efektywności energetycznej sieci ciepłej itp.

Wskaźniki:

1. Długość zmodernizowanej lub wybudowanej sieci elektrycznej.
2. Długość zmodernizowanej lub wybudowanej sieci ciepłej.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Długość zmodernizowanej lub wybudowanej sieci elektrycznej</i>	km	0	40	Analiza własna na podstawie danych PGE
<i>Długość zmodernizowanej lub wybudowanej sieci ciepłej</i>	km	0	2,2	Dane Zakładu Energetyki Ciepłej w Końskich

1.2.2. Kontynuacja uporządkowania infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej oraz ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniami.

Teren Gminy Końskie wyposażony jest dużym stopniu w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, ale istnieją jeszcze tereny jej pozbawione. Należy prowadzić dalsze działania w kierunku wyposażenia całej populacji Gminy Końskie w stosowną infrastrukturę celem eliminacji negatywnych dla środowiska skutków jej braku.

Wskaźniki:

1. Liczba przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej.
2. Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej.
3. Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Liczba przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej</i>	szt.	0	2 000	Analiza własna Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
<i>Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej</i>	km	0	7,5	Dane Biura Dróg Gminnych/ Protokoły odbioru inwestycji
<i>Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków</i>	szt.	0	40	Analiza własna Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

1.2.3. Dostosowanie infrastruktury gospodarki odpadami komunalnymi do potrzeb obsługi regionu.

Istniejąca infrastruktura gospodarowania odpadami komunalnymi wymaga ciągłej modernizacji i dostosowania jej do prowadzenia gospodarki odpadami dla wyznaczonego regionu, którego Gmina Końskie jest „liderem”, celem dbania o środowisko naturalne.

Wskaźniki:

1. Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania do określonego poziomu.

2. *Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.*

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania do określonego poziomu</i>	%	43	30	wg Rozporządzenia Min. Środ. z dnia 15 maja 2012 w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (Dz. U. z 2012 poz. 630)
<i>Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła</i>	%	57	65	wg Rozporządzenia Min. Środ. z dnia 15 maja 2012 w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (Dz. U. z 2012 poz. 630)

Cel operacyjny 1.3. Samowystarczalność energetyczna gminy.

Działania:

1.3.1. Sporządzenie i wdrożenie programu osiągnięcia samowystarczalności energetycznej gminy.

W dzisiejszych czasach polityka klimatyczna UE (w tym Polski) pokazuje, iż wielkim problemem stało się ocieplenie klimatu i bezpieczeństwo energetyczne. Paliwa kopalniane zasilające energetykę stają się coraz mniej opłacalne, ich wydobycie jest coraz niebezpieczniejsze i kosztowniejsze, a oprócz tego powodują dużą emisję gazowo-pyłową do środowiska. Kierunki działań będą skierowane na wytwarzanie jak największej ilości energii w rozproszeniu w gminie z różnych źródeł, w tym z OZE.

Sporządzenie programu osiągnięcia samowystarczalności energetycznej gminy pozwoli pokazać konkretne działania i możliwości Gminy Końskie tak, aby osiągnąć wyznaczony sobie cel, współgrając przy tym z polityką klimatyczną UE i Polski. Głównym elementem będzie zmniejszenie zapotrzebowania na energię z zewnątrz i zmniejszenie zużycia energii finalnej. Ponadto wszystkie działania przyczynią się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych i pyłów.

Samowystarczalność energetyczna to nie tylko inwestycje w edukację, politykę, istniejącą infrastrukturę, ale również w rolnictwo. Mogą tutaj się pojawić działania pobudzające rolnictwo oraz przywracające odłogowanym gruntom ornym ich podstawowe funkcje, takie jak uprawa roślin energetycznych, zagospodarowanie gnojowicy czy innych odpadów/produktów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego oraz tworzenie warunków do powstania bioelektrowni czy biogazowni.

Beneficjentem działań może być nie tylko sama Gmina Końskie, ale także Gmina Końskie razem z partnerem prywatnym w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego bądź też z innymi gminami.

Wskaźnik:

1. Sporządzony i wdrożony program osiągnięcia samowystarczalności energetycznej gminy.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych / sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Sporządzony i wdrożony program osiągnięcia samowystarczalności energetycznej gminy</i>	szt.	0	1	Uchwała Rady Miejskiej ws. zatwierdzenia programu

- 1.3.2. Kampania edukacyjno-informacyjna poszanowania energii i rozwoju produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Osiągnięcie celów zmierzających do zapewnienia samowystarczalności energetycznej gminy i przejścia gospodarkę niskoemisyjną wymaga wdrożenia akcji edukacyjnych skierowanych do końcowych odbiorców energii – mieszkańców Gminy Końskie.

Działania w zakresie edukacji społeczeństwa w szczególności dotyczyć będą poszanowania energii, wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (tzw. prosument), montażu niskoemisyjnych kotłów grzewczych, stosowania urządzeń wysokiej klasy energetycznej, nabywania nawyków oszczędzania energii i wody oraz segregacji odpadów.

Wskaźnik:

1. Liczba akcji edukacyjno-informacyjnych.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych / sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Liczba akcji edukacyjno-informacyjnych</i>	szt.	0	7	Monitoring UMIG Końskie

- 1.3.3. Podejmowanie działań w kierunku przejścia na gospodarkę niskoemisyjną.

Gmina Końskie jest jednym z ośrodków, dla których priorytetem staje się wprowadzanie działań zmierzających do przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, efektywnego wykorzystania energii w istniejącej infrastrukturze oraz sięgania po energię ze źródeł odnawialnych. Działania w szczególności będą się opierać na zmniejszeniu zapotrzebowania na energię budynków użyteczności publicznej i mieszkalnictwa, między innymi poprzez montaż OZE oraz termomodernizację, a także wdrożenie procesu wprowadzania inteligentnego zarządzania oświetleniem ulicznym i inną infrastrukturą. Ponadto, w zamierzeniach wskazuje się na modernizację ciepłowni miejskiej, która pozwoli na zmianę rodzaju paliwa oraz wprowadzenia wysokosprawnej kogeneracji. Istnieją także możliwości energetycznego wykorzystania progów wodnych oraz nieużytków. Dodatkowo wskazuje się na budowę ścieżek rowerowych i innych działań zmniejszających wysokoemisyjność transportu. Koniecznym jest również prowadzenie kampanii promocyjnych i informacyjnych

skierowanych do przedsiębiorców, w zakresie prowadzenia niskoemisyjnego biznesu, pozwalającego na redukcję kosztów działalności.

Wskaźnik:

1. *Sporządzony plan gospodarki niskoemisyjnej.*

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Sporządzony plan gospodarki niskoemisyjnej</i>	szt.	0	1	Uchwała Rady Miejskiej ws. zatwierdzenia planu

CEL STRATEGICZNY II:

WZROST KONKURENCYJNOŚCI LOKALNEJ GOSPODARKI

Zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku:

Cel strategiczny 2. Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu;

Cel operacyjny d) pakietyzacja i komercjalizacja produktu turystycznego, czyli rynkowa gra zespołowa;

Cel strategiczny 3. Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki;

Cel operacyjny c) tworzenie sprzyjających warunków dla przedsiębiorczości, w tym przede wszystkim sektora MŚP, czyli dla podmiotów, które finalnie decydują o innowacyjności;

Cel strategiczny 5. Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich;

Cel operacyjny b) rozwój nowoczesnego rolnictwa;

Cel operacyjny c) rozwój funkcji pozarolniczych;

Cel operacyjny 2.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

Działania:

2.1.1. Tworzenie klimatu inwestycyjnego w gminie.

Stworzenie odpowiednich warunków do lokalizacji inwestycji jest kluczowe w procesie pozyskiwania zarówno inwestorów krajowych, jak i zagranicznych. Konieczna jest odpowiednia kooperacja władz lokalnych i potencjalnych inwestorów, która znacząco może odmienić lokalną sytuację społeczno-gospodarczą. Włodarze powinni wykazywać elastyczność w procesie ustalania warunków lokalizacji inwestycji. Pozytywny klimat inwestycyjny można osiągnąć poprzez system preferencji i zachęt, tj. zwolnienie z podatku od nieruchomości dla tworzących nowe miejsca pracy, czy wsparcie organizacyjne. Ponadto władze lokalne powinny zadbać o przygotowanie terenów pod inwestycje i rozwój przedsiębiorczości poprzez uchwalenie odpowiednich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, inwestycje gminne w infrastrukturę drogową i techniczną czy przygotowanie gminnych nieruchomości do sprzedaży bądź dzierżawy. Należy również kontynuować poszerzanie sfery ekonomicznej „Starachowice” podstrefa Końskie o kolejne grunty. Szczególnie korzystne preferencje, zachęty i wsparcie winny być kierowane na działania innowacyjne.

Wskaźniki:

1. Powierzchnia przygotowanych terenów pod inwestycje.
2. Powierzchnia terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
3. Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły rozwiązania innowacyjne.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Powierzchnia przygotowanych terenów pod inwestycje</i>	ha	0	100	Dane Wydziału Planowania i Rozwoju UMiG Końskie
<i>Powierzchnia terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego</i>	ha	0	4 686	Sprawozdanie dot. planowania przestrzennego w gminie sporządzone dla Głównego Urzędu Statystycznego
<i>Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły rozwiązania innowacyjne</i>	szt.	4	10	Wykazy przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia w ramach programów operacyjnych

2.1.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej.

Zgodnie z definicją prawną zamieszczoną w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.) przestrzeń publiczna to obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. Przykładami przestrzeni publicznych są drogi i ulice, place miejskie, czy różne stale dostępne budowle i budynki stanowiące własność publiczną. Przestrzeniami publicznymi są też obszary atrakcyjne przyrodniczo, niezależnie od formy własności. Dobrze urządzona przestrzeń publiczna ma duży wpływ na wizerunek miasta i gminy. W ramach tego działania realizowane będą zatem przedsięwzięcia związane z rewitalizacją obszaru objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji dla miasta Końskie, urządzeniem ulic i placów miejskich, w tym wyposażaniem w elementy małej architektury, kształtowaniem terenów zieleni miejskiej, urządzeniem terenów przy ciekach i zbiornikach wodnych na obszarze Gminy Końskie. Realizacja przedsięwzięć w ramach tego działania zwiększy szanse na pozyskanie nowych osadników, turystów, inwestorów, ale także pozwoli na organizację imprez kulturalno-rekreacyjnych oraz podniesie zainteresowanie mediów. Atrakcyjna przestrzeń publiczna przyczyni się również do zwiększenia satysfakcji i zadowolenia mieszkańców zamieszkujących gminę.

Wskaźnik:

1. Powierzchnia utworzonych atrakcyjnych terenów przestrzeni publicznych.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Powierzchnia utworzonych atrakcyjnych terenów przestrzeni publicznych</i>	ha	0	1,7	Dane Wydziału Planowania i Rozwoju UMiG Końskie

Cel operacyjny 2.2. Tworzenie warunków do rozwoju wszelkich form działalności gospodarczej.

Działania:

- 2.2.1. Sporządzenie i wdrożenie programu wielopłaszczyznowego wsparcia rozwoju przedsiębiorczości.

Działanie ma na celu opracowanie programu wsparcia rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, ukierunkowanego na stymulowanie rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Końskie. Program będzie realizowany głównie przez władze samorządowe przy współudziale organizacji wspierających rozwój przedsiębiorczości oraz instytucji otoczenia biznesu. Opracowany dokument pozwoli na zaplanowanie działań ukierunkowanych na tworzenie korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności o charakterze innowacyjnym pozytywnie oddziałując na otoczenie społeczne. Program zawierał wykaz zadań z zakresu wsparcia finansowego i organizacyjno-prawnego w założeniu i późniejszym prowadzeniu działalności gospodarczej, działań edukacyjno-informacyjnych, zachęt podatkowych. Program wskaże również informacje na temat wolnych terenów inwestycyjnych.

Wskaźniki:

1. Sporządzony i wdrożony program wielopłaszczyznowego wsparcia rozwoju przedsiębiorczości.
2. Utworzone Biuro Obsługi Inwestora.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Sporządzony i wdrożony program wielopłaszczyznowego wsparcia rozwoju przedsiębiorczości</i>	szt.	0	1	Uchwała Rady Miejskiej ws. zatwierdzenia programu
<i>Utworzone Biuro Obsługi Inwestora</i>	szt.	0	1	Dane Wydziału Planowania i Rozwoju UMiG Końskie

- 2.2.2. Promocja lokalnych przedsiębiorstw z sektora MŚP.

Na terenie Gminy Końskie funkcjonują liczne instytucje otoczenia biznesu, których zadaniem jest wsparcie doradcze działających przedsiębiorstw z sektora MŚP. Jednakże przez brak odpowiedniej

promocji lokalnych inicjatyw gospodarczych pozostają one nieznanne poza obszarem gminy. Dlatego też, w ramach działania planowane jest wykorzystanie dostępnych nośników informacji, pozwalających dotrzeć do potencjalnych klientów z regionu i kraju celem przedstawienia im szczegółowej oferty funkcjonujących w gminie przedsiębiorstw. Aby to osiągnąć można zorganizować np. dni przedsiębiorczości, podczas których będą promować się firmy dopiero wchodzące na rynek (tzw. Startupy), czy targi przedsiębiorczości poświęcone prezentacji nowych trendów technologicznych i usługowych, w których udział wezmą przedstawiciele regionalnych, krajowych i zagranicznych przedsiębiorstw.

Wskaźnik:

1. Liczba przeprowadzonych akcji promujących lokalne przedsiębiorstwa.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Liczba przeprowadzonych akcji promujących lokalne przedsiębiorstwa</i>	szt.	0	20	Monitoring UMIG Końskie

Cel operacyjny 2.3. Stworzenie i promocja produktu turystycznego gminy.

Działania:

- 2.3.1. Opracowanie i wdrożenie programu rozwoju turystyki.

Gmina Końskie z racji posiadanych walorów przyrodniczych, kulturowych, historycznych stwarza szerokie możliwości dla rozwoju turystyki i rekreacji na swoim obszarze. Przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów naturalnych i antropogenicznych gminy oraz racjonalnej polityki władz samorządowych można uczynić turystykę, siłą napędową dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Końskie. Warunkiem koniecznym do uzyskania pożądaných efektów jest przeprowadzenie działań zgodnie z opracowanym i społecznie zaakceptowanym programem rozwoju turystyki. Opracowany dokument programowy będzie wyznaczał cele i kierunki zadań związanych z rozwojem gospodarki turystycznej w gminie.

Wskaźnik:

1. Sporządzony i wdrożony program rozwoju turystyki.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Sporządzony i wdrożony program rozwoju turystyki</i>	szt.	0	1	Uchwała Rady Miejskiej ws. zatwierdzenia programu

- 2.3.2. Stworzenie wspólnego dla wszystkich organizatorów systemu informacji i oferty turystycznej.

Dobrze funkcjonujący system informacji oparty na wzajemnej koordynacji działań jest gwarantem spójnej promocji regionu oraz sprzyja ewentualnej komercjalizacji oferty turystycznej.

Jego tworzenie powinno odbywać się poprzez budowę platformy współpracy pomiędzy władzami samorządowymi i organizatorami oferty turystycznej i kulturalnej, gestorami bazy noclegowej, usługowej, a także właścicielami oraz zarządcami atrakcji turystycznych. System informacji i oferty turystycznej powinien polegać na sprawnym zbieraniu, przetwarzaniu, weryfikowaniu i udostępnianiu danych, corocznym wspólnym tworzeniu kalendarza imprez w regionie (celem wyeliminowania sytuacji, w której imprezy konkurują między sobą) oraz ich promocji.

Tworzenie systemu można oprzeć o działalność koneckiego biura CIT, wpisanego w zintegrowany system informacji turystycznej województwa świętokrzyskiego, które dzięki współpracy z Regionalną Organizacją Turystyczną województwa dysponuje różnorodnymi narzędziami promocyjnymi (ogólnowojevodzkie wydawnictwa, możliwość wystawiennictwa na targach turystycznych, strony www.konskie.travel i www.swietokrzyskie.travel, sieć kiosków elektronicznych). Pomocne w rozpowszechnianiu oferty mogą okazać się również sezonowe, letnie punkty informacji ulokowane w miejscach o dużym natężeniu ruchu turystycznego (np. Sielpia) lub atrakcyjnych miejscowościach powiatu koneckiego.

Wskaźnik:

1. *Stworzony i wdrożony system informacji turystycznej.*

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Stworzony i wdrożony system informacji turystycznej</i>	szt.	0	1	Dane Centrum Informacji Turystycznej w Końskich

2.3.3. Sielpia atrakcyjną miejscowością turystyczno-wypoczynkową.

Na terenie Gminy Końskie zlokalizowana jest miejscowość wypoczynkowa – Sielpia, która jednocześnie jest największą miejscowością turystyczno-wypoczynkową na terenie województwa świętokrzyskiego. Sielpia jest otoczona dużymi kompleksami leśnymi i znajduje się nad zbiornikiem wodnym. Miejscowość posiada dobrą infrastrukturę turystyczną z rozwiniętą bazą noclegową. W celu zwiększenie jej atrakcyjności turystyczno-wypoczynkowej zostaną zrealizowane zadania ukierunkowane na wzrost liczby miejsc noclegowych o wyższym standardzie, wytyczenie szlaków pieszych, rowerowych i konnych (które zimą mogą pełnić rolę tras biegowych) z niezbędną infrastrukturą okółoturystyczną.

Wskaźnik:

1. *Liczba przedsięwzięć zwiększających atrakcyjność turystyczno-wypoczynkową miejscowości.*

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Liczba przedsięwzięć zwiększających atrakcyjność turystyczno-wypoczynkową miejscowości.</i>	szt.	0	8	Monitoring UMIG Końskie

CEL STRATEGICZNY III:

ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO I UDOSKONALENIA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

Zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku:

Cel strategiczny 1. Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej;

Cel operacyjny a) poprawa infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej, czyli bliżej siebie i świata;

Cel operacyjny b) poprawa infrastruktury społecznej i usług publicznych, czyli wzrost kapitału społecznego, wsparcie zatrudnienia i wyższa jakość życia w regionie;

Cel strategiczny 3. Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki;

Cel operacyjny a) sprzyjanie kumulowaniu kapitału ludzkiego, czyli zdrowi, kreatywni i wykształceni ludzie jako podstawa jakiegokolwiek myślenia o pomyślnej przyszłości;

Cel strategiczny 4. Koncentracja na zwiększeniu roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu;

Cel operacyjny b) ośrodki miejskie jako subregionalne i lokalne bieguny wzrostu;

Cel strategiczny 5. Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich;

Cel operacyjny a) rozwój usług publicznych;

Cel operacyjny 3.1. Utrzymanie wysokiego poziomu usług edukacyjnych i systemu opieki społecznej.

Działania:

3.1.1. Zapewnienie kadr nauczycielskich o wysokich kwalifikacjach i tworzenie warunków dla ciągłego ich podwyższania i doskonalenia.

Jakość edukacji na terenie gminy stoi na wysokim poziomie. Osiągane w ostatnich latach przez uczniów wyniki egzaminów gimnazjalnych i maturalnych plasują gminę na relatywnie wysokich miejscach na tle powiatu i województwa. Wyniki egzaminów przekraczają średnią dla województwa świętokrzyskiego, uczniowie osiągają również znaczące sukcesy w konkursach i zawodach przedmiotowych i sportowych. Utrzymanie i doskonalenie obecnego poziomu wymaga zapewnienia kadry pedagogicznej o wysokich kwalifikacjach oraz zagwarantowania nauczycielom warunków do dalszego doskonalenia i podwyższania swoich kompetencji pedagogicznych. W tym kierunku potrzebna jest kontynuacja działań zachęcających do rozwoju zawodowego, m.in. poprzez dofinansowanie udziału w studiach podyplomowych, konferencjach naukowych, czy szkoleniach, gdzie nauczyciele będą mieli możliwość poszerzenia swoich kwalifikacji oraz zapoznania się z najnowszymi metodami, technikami nauczania i środkami dydaktycznymi. Wskazane jest również doskonalenie motywacyjnego systemu wynagradzania. Sugeruje się, aby placówki oświatowe poszerzyły współpracę z uczelniami wyższymi i instytucjami doskonalenia zawodowego nauczycieli na płaszczyźnie przygotowywania i realizacji oferty szkoleniowej dostosowanej do aktualnych potrzeb i nowych wyzwań.

Wskaźnik:

1. Liczba nauczycieli, którzy ukończyli różne formy doskonalenia (kursy, studia podyplomowe).

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Liczba nauczycieli, którzy ukończyli różne formy doskonalenia (kursy, studia podyplomowe)</i>	os.	0	200	Dane własne wydziału ES: protokoły komisji przyznającej dofinansowanie, raporty o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Końskie (wg art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty)

3.1.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów pochodzących z różnych środowisk.

Planuje się wzrost efektywności działań edukacyjnych poprzez poszerzenie możliwości korzystania przez uczniów z nowoczesnych zdobyczy techniki i udział w projektach edukacyjnych, w tym o zasięgu międzynarodowym. Priorytetowe znaczenie będą miały działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, w tym rozwijające wiedzę, umiejętności, zainteresowania i uzdolnienia. Wsparciem i promocją gmina obejmować będzie projekty dydaktyczne i innowacyjne programy edukacyjne, w szczególności współfinansowane ze środków pozabudżetowych. Ważnym czynnikiem motywującym i wspierającym uczniów jest „Program stypendialny Gminy Końskie” i inne programy oraz działania nagradzające i promujące ich osiągnięcia.

Wskaźniki:

1. *Liczba godzin zajęć pozalekcyjnych w szkołach.*
2. *Liczba finalistów i laureatów konkursów i olimpiad przedmiotowych.*

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Liczba godzin zajęć pozalekcyjnych w szkołach</i>	godz.	0	35 000	Dane własne wydziału ES: raporty o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Końskie (wg art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty)
<i>Liczba finalistów i laureatów konkursów i olimpiad przedmiotowych</i>	os.	0	120	Dane własne wydziału ES: raporty o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Końskie (wg art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty)

3.1.3. Podnoszenie standardów pracy placówek oświatowych poprzez rozwój infrastruktury oraz doposażanie w innowacyjne środki dydaktyczne.

Działanie ma na celu dalszą poprawę bazy oświatowej poprzez realizację zadań inwestycyjno-modernizacyjnych i remontowych oraz doposażanie placówek szkolnych w środki dydaktyczne o charakterze innowacyjnym, służącym podnoszeniu jakości kształcenia uczniów. Konieczne będzie kontynuowanie zadań z zakresu wyposażenia szkolnych pracowni informatycznych w zestawy komputerowe z dostępem do Internetu, uzupełnienia wyposażenia pracowni dydaktycznych w nowoczesny sprzęt audiowizualny (m.in. projektory, tablice interaktywne) oraz edukacyjne

programy multimedialne. Podejmowane działania służyć będą wdrażaniu technologii informacyjnych umożliwiających wykorzystanie komputera jako środka dydaktycznego na zajęciach.

Wskaźniki:

1. Liczba zmodernizowanych placówek oświatowych.
2. Liczba placówek oświatowych wyposażonych w innowacyjne pomoce dydaktyczne.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
Liczba zmodernizowanych placówek oświatowych	szt.	0	18	Dane własne wydziału ES: raporty o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Końskie (wg art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty)
Liczba placówek oświatowych wyposażonych w innowacyjne pomoce dydaktyczne	szt.	0	18	Dane własne wydziału ES: raporty o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Końskie (wg art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty)

Cel operacyjny 3.2. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Działania:

3.2.1. Partycypacja obywatelska w sprawach publicznych.

Aktywność obywatelska i działanie lokalnych organizacji pozarządowych stanowi fundament sprawnie funkcjonującej demokracji lokalnej i budowania lokalnej wspólnoty, przekłada się także bezpośrednio na dynamikę rozwoju gminy. Aby umożliwić mieszkańcom aktywne uczestniczenie w życiu publicznym władze muszą stworzyć im odpowiednie warunki. Aktywność mieszkańców może przejawiać się w działaniu na rzecz organizacji typu NGO, m.in. poprzez realizację projektów społecznych, jak również tak podstawowych aktywnościach jak udział w wyborach do władz gminy. Szczególna rola władz samorządowych, które inspirują aktywność obywateli w podejmowaniu inicjatyw społecznych, powinna stanowić siłę napędową dla osiągnięcia zbiorowych porozumień w zakresie rozwiązywania zaistniałych problemów społecznych.

Wskaźniki:

1. Liczba podpisanych umów w ramach inicjatywy lokalnej.
2. Liczba zorganizowanych wydarzeń z edukacji obywatelskiej.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
Liczba podpisanych umów w ramach inicjatywy lokalnej	szt.	0	12	Budżet Miasta i Gminy Końskie

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
Liczba zorganizowanych wydarzeń z edukacji obywatelskiej	szt.	0	4	Monitoring UMiG Końskie

3.2.2. Poradnictwo prawne i obywatelskie.

Działanie ma na celu zorganizowanie poradnictwa obywatelskiego i bezpłatnej pomocy prawnej dla mieszkańców. Planuje się, aby bezpłatne porady prawne były udzielane w wyznaczone dni w danym miesiącu w danej palcówce publicznej. Mieszkańcy uzyskają poradę w każdej dziedzinie prawa. Szczególnie ważne jest zapewnienie powszechnie dostępnej pomocy prawnej dla najuboższych, w tym ich reprezentacji wobec urzędów czy kontaktów z sądem.

Wskaźnik:

1. *Liczba porad prawnych i obywatelskich.*

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Liczba porad prawnych i obywatelskich</i>	szt.	0	60	Monitoring UMiG Końskie

Cel operacyjny 3.3. Dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców.

Działania:

3.3.1. Usprawnienie usług publicznych, w tym przy wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT).

Technologie informacyjno-komunikacyjne mają odgrywać istotną rolę jako siła napędowa wzrostu społeczno-gospodarczego, konkurencyjności gospodarki i zatrudnienia. Informatyzacja gminy Końskie jest niezbędna również z powodu rosnących zadań administracji samorządowej. Informatyzacja gminy służyć będzie podniesieniu komfortu życia mieszkańców, wyrównaniu szans, usprawnieniu relacji przedsiębiorca-urząd, poprawie sytuacji na rynku pracy. Sugeruje się zbudowanie nowoczesnej i kompleksowej e-administracji publicznej i tym samym szeroki rozwój e-usług publicznych świadczonych przez Urząd Miasta i Gminy oraz inne instytucje publiczne funkcjonujące na obszarze gminy. Ułatwienie mieszkańcom załatwienia większości spraw za pośrednictwem platformy internetowej (Platforma e-Usług Publicznych – E-PUAP) zoptymalizuje zarówno czas mieszkańców jak również działalność operacyjną urzędów. Przeniesienie części działań związanych z obsługą mieszkańców i innych interesantów do Internetu pozwoli jednocześnie na szybszą realizację spraw załatwianych bezpośrednio w urzędzie np. przez osoby nie posiadające umiejętności informatycznych, bądź zadań wymagających obecności.. Takie działania poprawią dostęp do usług publicznych i jakość ich świadczenia, spowodują sprawniejszy dostęp do informacji dla potencjalnych inwestorów, rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej.

Wskaźnik:

1. *Stworzone i funkcjonujące e-BOI (elektroniczne Biuro Obsługi Interesanta).*

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Stworzone i funkcjonujące e-BOI (elektroniczne Biuro Obsługi Interesanta)</i>	szt.	0	1	Dane Biura Informatyzacji UMiG Końskie

3.3.2. Wyrównanie szans w dostępie do usług medycznych, pomocy społecznej, kultury, sportu i rekreacji osobom pochodzącym z różnych środowisk.

Działania będą skierowane są do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, szczególnie z powodu bezrobocia, bezdomności, ubóstwa, wielodzietności, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizmu lub narkomanii, zjawiska przemocy w rodzinie poprzez:

- aktywizację społeczną i zawodową, tj. organizowanie szkoleń i kursów zawodowych w ramach projektów systemowych, prac społecznie użytecznych dla osób długotrwanie bezrobotnych, prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, zawodowego) w ramach istniejącego w strukturach M-GOPS w Końskich Klubu Integracji Społecznej, promowanie i koordynowanie działań w zakresie ekonomii społecznej, współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy;
- zwiększenie jakości i dostępności usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (sugeruje się podwyższenie kwalifikacji oraz zwiększenie zatrudnienia w grupie opiekunów, zatrudnienie asystentów osób niepełnosprawnych i tym samym objęcie pomocą większej liczby osób);
- podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach, studiach podyplomowych, upowszechnianie pracy socjalnej w większym wymiarze celem pomocy osobom i rodzinom w ich funkcjonowaniu w środowisku społecznym, rozwijaniu lub wzmacnianiu ich aktywności i samodzielności życiowej, a tym samym zmniejszeniu liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej;
- tworzenie i realizację programów osłonowych (program dożywiania, program działań wspierających rodziny wielodzietne – Karta Dużej Rodziny, program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, program wspierania rodziny), sugeruje się zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny oraz ustanawianie rodzin wspierających;
- doskonalenie pracy świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży;
- pomoc i wsparcie na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych (prowadzenie dziennego domu pobytu w strukturach M-GOPS w Końskich);

Wskaźniki:

1. Liczba zorganizowanych kursów i szkoleń zawodowych.
2. Liczba pracowników socjalnych, opiekunów oraz asystentów osób chorych, starszych i niepełnosprawnych, którzy ukończyli różne formy doskonalenia (kursy, szkolenia).
3. Liczba wdrożonych programów osłonowych i społeczno-socjalnych.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Liczba zorganizowanych kursów i szkoleń zawodowych</i>	szt.	0	64	Dokumentacja Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich
<i>Liczba pracowników socjalnych, opiekunów oraz asystentów osób chorych, starszych i niepełnosprawnych, którzy ukończyli różne formy doskonalenia (kursy, szkolenia)</i>	os.	0	60	Dokumentacja Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich
<i>Liczba wdrożonych programów osłonowych i społeczno-socjalnych</i>	szt.	0	5	Sprawozdania oraz dane statystyczne M-GOPS w Końskich

3.3.3. Organizacja Miejsko-Gminnego Centrum Kultury.

W chwili obecnej w Końskich zauważalny jest zdecydowany brak właściwej infrastruktury lokalowej funkcjonującego domu kultury. Działanie to ma na celu zapewnienie właściwej infrastruktury lokalowej dla zorganizowanego Miejsko-Gminnego Centrum Kultury, w którym będą organizowane wydarzenia kulturalne (spektakle teatralne, koncerty muzyczne, regionalny przegląd pieśni i tańca, wernisaże, wystawy, konkursy artystyczne, projekcje filmów).

Wskaźnik:

1. Zorganizowane Miejsko-Gminne Centrum Kultury.

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		2014	Do 2022	
<i>Zorganizowane Miejsko-Gminne Centrum Kultury</i>	szt.	0	1	Dane Wydziału Promocji, Kultury i Sportu UMiG Końskie

7. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU STRATEGII

7.1. SYSTEM WDRAŻANIA

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Końskie na lata 2014-2022 to dokument, którego zadaniem jest określenie kierunków rozwoju gminy w długoterminowej perspektywie. Dzięki realizacji założonych celów strategicznych i operacyjnych oraz wskazanych działań, Końskie ma szansę stać się silnym społecznie i gospodarczo ośrodkiem miejskim, nowym biegunem wzrostu województwa świętokrzyskiego. Realizacja przedmiotowej Strategii prowadzić ma przede wszystkim do podnoszenia jakości wszystkich sfer funkcjonowania miasta. Gwarantem osiągnięcia tego celu jest sekwencja działań składająca się na cykl zarządzania realizacją Strategii. Cykl ten obejmuje takie etapy jak:

- wdrażanie
- monitorowanie i ewaluacja
- aktualizowanie

Efektywna i skoordynowana implementacja Strategii oraz skuteczne osiągnięcie założonych w tym dokumencie celów wspierane być powinny przez powołanie w strukturze Urzędu Miasta i Gminy Końskie Zespołu ds. Strategii, w którego skład wejdą kluczowi pracownicy Urzędu, specjaliści z poszczególnych dziedzin (pracownicy Urzędu, jednostek organizacyjnych miasta lub spółek miejskich), przedstawiciele mieszkańców i środowisk biznesowych. Zespół powinien być osadzony w wydziale odpowiedzialnym za koordynację rozwoju miasta. Do jego zadań będzie należało zarządzanie, koordynowanie i kontrola prawidłowego przebiegu poszczególnych działań mających na celu realizację Strategii. Nadzór nad jego pracami sprawować będzie Burmistrz Miasta i Gminy.

Operacyjny horyzont czasowy dla niniejszej Strategii obejmuje lata 2014-2022. Uznano, że jest to najdłuższy realny okres planowania realizacji programów i projektów rozwojowych dla ośrodka miejskiego, przy jednoczesnym uwzględnieniu okresu programowania funduszy europejskich. Mając na uwadze powyższe przesłanki proponuje się następujący ramowy harmonogram wdrażania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Końskie na lata 2014-2022.

Tabela 49. Ramowy harmonogram realizacji Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Końskie na lata 2014-2022

Etap wdrażania	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny
Okres przygotowania Strategii, konsultacji społecznych i wstępnej akceptacji dokumentu	III kwartał 2013 – III kwartał 2014 r.	Wykonawca Strategii Urząd Miasta i Gminy Końskie Komitet Sterujący Mieszkańcy miasta
Przyjęcie Strategii jako kierunkowego dokumentu w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego	III kwartał 2014 r.	Rada Miejska
Przygotowanie i realizacja działań objętych wsparciem w ramach Strategii	III kwartał 2014 r. – IV kwartał 2022 r. + 2 lata	Urząd Miasta i Gminy Końskie Zespół ds. Strategii Miejskie jednostki organizacyjne Partnerzy prywatni

Etap wdrażania	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny
Monitoring realizacji celów strategicznych i operacyjnych określonych w Strategii	III kwartał 2014 r. – IV kwartał 2022 r. + 2 lata (corocznie)	Zespół ds. Strategii
Ewaluacja działań podejmowanych w ramach realizacji Strategii	III kwartał 2014 r. – IV kwartał 2024 r. + 2 lata (raz na trzy lata)	Zespół ds. Strategii
Wprowadzanie korekt i zmian do Strategii	III kwartał 2014 r. – IV kwartał 2022 r.	Rada Miejska

Źródło: opracowanie własne

7.2. MONITOROWANIE I EWALUACJA REALIZACJI STRATEGII

W celu określenia systemu monitorowania i ewaluacji realizacji Strategii istotnym jest przyjęcie założenia, że będzie ona modyfikowana i dostosowywana do zmieniających się uwarunkowań. Oznacza to, że prezentowany dokument należy traktować jako uruchomienie procesu strategicznego i wejście na ścieżkę systemowego zarządzania rozwojem miasta w długim horyzoncie czasowym.

Wskaźniki monitoringu pozwalające ocenić stopień realizacji wyznaczonych przez Strategię celów operacyjnych określone zostały dla każdego z wyznaczonych działań. Są to tzw. wskaźniki produktu wskazujące, czy dane działanie zostało podjęte i w jakim wymiarze zostało wykonane.

Monitoring powinien odbywać się raz do roku i być zwieńczony raportem sprawozdawczym, w którym zostanie dokonana ocena osiągnięcia poszczególnych wskaźników.

Trudniejszym zadaniem jest dokonywanie ewaluacji realizacji Strategii, która daje nam odpowiedź na temat rezultatów i efektów jej realizacji, a więc konkretnych zmian społeczno-gospodarczych, jakie zaszły w badanym okresie. Ewaluacja Strategii powinna być prowadzona najrzadziej raz na trzy lata przez Niezależny Zespół Ekspertki powoływany przez Burmistrza Miasta i Gminy. W skład Zespołu powinni wchodzić eksperci posiadający szeroką wiedzę o sprawach obszaru. Ocena Strategii dokonywana będzie metodą ilościowo-jakościową, w której dane pochodzące z monitoringu wskaźnikowego będą stanowiły punkt wyjścia dla jakościowej oceny eksperckiej.

7.3. AKTUALIZOWANIE STRATEGII

Aktualizacja jest ostatnim narzędziem w cyklu zarządzania realizacją Strategii. Ze względu na charakter dokumentu strategicznego, który wskazuje cele strategiczne i operacyjne rozwoju miasta, a tym samym determinuje wybór priorytetowych kierunków koncentrowania narzędzi wsparcia i środków inwestycyjnych, proces aktualizacji nabiera szczególnego znaczenia.

Przesłanki do przeprowadzenia aktualizacji mogą wynikać zarówno z prowadzonego monitoringu i ewaluacji zrealizowanych zadań, jak i ze zmiany warunków makroekonomicznych, prawnych, czy organizacyjnych.

Propozycje aktualizacji Strategii składać może Burmistrz Miasta i Gminy, Rada Miejska, Zespół ds. Strategii, Partnerzy społeczni i gospodarczy miasta oraz jego mieszkańcy. Ocena propozycji należy do Zespołu ds. Strategii, jednak ostateczne decyzje w sprawie potrzeby aktualizacji podejmuje Burmistrz Miasta, a sama aktualizacja musi być zatwierdzona uchwałą Rady.

7.4. FINANSOWANIE REALIZACJI STRATEGII

Finansowanie realizacji Strategii Rozwoju Końskich na lata 2014-2022 zależy zarówno od środków wydatkowanych na ten cel z budżetu gminy, środków przeznaczonych na rozwój regionu z budżetu województwa oraz budżetu centralnego, jak i środków podmiotów prywatnych, tj. przedsiębiorstw i instytucji realizujących projekty na terenie Końskich.

Utrzymanie wysokiego tempa rozwoju Końskich wymaga stosowania montażu finansowego opartego zarówno o środki z budżetu gminy, źródła zewnętrzne (tym finansowe środki unijne), jak i środki prywatne, w tym angażowane w projekty partnerstwa publiczno-prywatnego.

Budżetowe środki finansowania zadań wynikających z realizacji Strategii to środki własne gminy oraz pozyskane przez nie środki zewnętrzne, w tym kredyty i pożyczki oraz bezzwrotne środki pomocowe i fundusze celowe. Z uwagi na fakt, iż realizacja zapisów Strategii niejednokrotnie przekraczałaby możliwości finansowe jednostki samorządu terytorialnego, bezwzględny priorytet powinny otrzymać projekty i zadania dofinansowywane ze środków bezzwrotnych. Alokacja środków budżetowych na realizację Strategii powinna odbywać się w ścisłej korelacji z budżetem oraz Wieloletnią Prognozą Finansową.

Pozabudżetowe środki przyczyniające się do implementacji założeń Strategii to fundusze podmiotów zewnętrznych angażowane w rozwój gminy, zarówno w postaci partnerstwa publiczno-prywatnego, jak i samodzielnych inwestycji tych podmiotów oraz ponadlokalne fundusze publiczne (wojewódzkie i centralne).

8. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Potencjał Gminy i Miasta Końskie w skali lokalnej i regionalnej wydaje się być znaczący. Zwłaszcza w skali lokalnej Końskie, jako największa i najliczniejsza jednostka powiatu oraz siedziba władz powiatowych ma do odegrania znaczącą rolę.

Gmina Końskie charakteryzuje się wysoką, jak na polskie warunki, dostępnością drogową, jednakże istniejąca infrastruktura drogowa wymaga podjęcia działań w zakresie rozbudowy i modernizacji. W wymiarze dostępności brakuje możliwości w zakresie transportu kolejowego, gdyż na przebiegającej przez teren gminy linii kolejowej nr 25 nie są realizowane przewozy pasażerskie. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy powinna być jednym z działań priorytetowych, jest to bowiem czynnik mający ogromne znaczenie dla stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego.

Ważnym atutem Gminy Końskie pozostają duże zasoby siły roboczej, które w połączeniu z niższymi kosztami pracy są czynnikiem mogącym przyciągać nowe inwestycje. Osiągnięcie stawianych celów w tej sferze wymaga jednak odpowiedniej, proinwestycyjnej polityki gminy, która w połączeniu z dostępnością terenów inwestycyjnych pozwoli na lokowanie nowych inwestycji oraz rozwój przedsiębiorstw już funkcjonujących. Jest to szczególnie ważne w kontekście utrzymującego się w gminie wysokiego bezrobocia.

Mieszkańcy Końskich wykazuje się bardzo dużą przedsiębiorczością, charakteryzującą się wysokim wskaźnikiem liczby przedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców oraz liczby osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą. Zadaniem gminy jest skanalizowanie i ukierunkowanie tej energii oraz zapewnianie wsparcia dla osób, które decydują się na otworzenie i prowadzenie własnego biznesu, gdyż to właśnie małe, lokalne przedsiębiorstwa są podstawowym stymulatorem rozwoju gospodarczego.

W celu zapewnienia optymalizacji rozwoju gospodarczego Gminy Końskie konieczne jest podjęcie działań zmierzających do wydzwignięcia pozostającego w regresie rolnictwa. Brak odbiorców produktów rolnych, przy jednoczesnej słabej klasie bonitacyjnej gleb, nie zachęca lokalnych rolników do inwestowania w zwiększenie nowoczesności i produktywności gospodarstw. Gospodarstwa na terenie gminy charakteryzują się znacznym rozdrobnieniem oraz niskim poziomem mechanizacji. Tworzenie odpowiednich warunków oraz zachęt do podejmowania inicjatyw zmierzających np. do tworzenia spółdzielni rolniczych, czy grup producenckich w gminie pozwoli na wydzwignięcie tego sektora. Najważniejszym kierunkiem wydają się jednak starania na rzecz reorientacji działalności rolniczej na uprawę roślin energetycznych i oparcie gospodarki energetycznej gminy o źródła odnawialne. Będzie miało swoje pozytywne skutki na wielu poziomach oddziaływania, zarówno w kontekście społecznym, jak i gospodarczym, przede wszystkim jednak w wymiarze przestrzenno-ekologicznym.

Warunki naturalne i środowiskowe gminy predestynują ją do rozwoju turystyki, która może stać się kolejnym czynnikiem przyczyniającym się do budowania wzrostu gospodarczego i dobrobytu. Aby jednak ten cel zrealizować konieczne jest podjęcie szeregu działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności turystycznej Końskich oraz pozwalających na wydłużenie sezonu turystycznego. Równie istotna jest kwestia promocji walorów turystycznych gminy, bez której dopływ turystów będzie znacznie ograniczony.

Najważniejszym obszarem, w którym należy podjąć działania jest jednak sfera społeczna. Sytuacja demograficzna Gminy Końskie ulega systematycznemu pogorszeniu, widoczny jest również

stały spadek liczby mieszkańców. Powodem tego zjawiska jest głównie brak perspektyw dla zapewnienia stabilizacji ekonomicznej ludności, a więc emigracja zarobkowa. Zadaniem gminy jest nie tylko tworzenie dogodnych warunków do rozwoju gospodarczego skutkującego wzrostem liczby miejsc pracy, zadaniem gminy jest przede wszystkim prowadzenie polityki przyjaznej mieszkańcom, podejmowanie działań przyczyniających się do poprawy sytuacji ludności oraz wdrażanie inicjatyw na rzecz rozwoju społecznego.

Pomimo występowania wielu negatywnych zjawisk Gmina Końskie wydaje się być raczej obszarem niewykorzystanych szans niż braku potencjału rozwojowego. Gmina charakteryzuje się walorami, które przy odpowiednim wykorzystaniu pozwolą jej na stabilny, zrównoważony i nowoczesny rozwój. Aby to osiągnąć konieczne jest podjęcie szeregu działań naprawczych i wspomagających oraz zachowanie konsekwencji w ich realizacji.